

Haram Ayların En Hürmetlisi Olan Zülhicce Ayınızı ve
Kurban Bayramınızı Tebrik Eder, Yüce Rabbimizden
Fazîletli Amellerine Muvaffakiyetler Dileriz!

Lâlegül

Lâlegül Dergisi Yıl: 8 Sayı: 89 Zülka'de - Zülhicce 1441 TEMMUZ 2020 Fiyatı: 15 TL

ÖZBEKİSTAN ZİYÂRETLERİ -7-

Büyük Mutasavvıf Kelâbâzî (Kuddise Sirruhü), Nakşibendî Tarikatında Kâsâniyye Kolunun Kurucusu Mahdûm-ı Âzam (Kuddise Sirruhü),
Silsile-i Aliyye Pîrânımızdan Derviş Muhammed (Kuddise Sirruhü) ve Hâce Emkenegî Semerkandî (Kuddise Sirruhü) Hazarâtı
Ahmet Mahmut UNLU s.04

Mahmud Efendi Hazretleri'nin
Kıymetli Kelâmılarından

Mahmud Efendi (Kuddise Sirruhü) Hazretleri s.14

Tevhid İncancına Sâhip Olmadan Yapılan
Amellerin Hiçbiri Mûteber Değildir

Resul BÖLÜKBAŞ s.12

“Deizm” Yoluna Döşenen Taşlar! -1-

Dr. Ahmet GELİŞGEN s.16

Müslümanlığın Olmazsa Olmazı:
Ehl-i Küfre Benzememek

Ömer Faruk KORKMAZ s.26

İslam Fıkında Yapay Zekâ

Hüsamettin VANLIOĞLU s.30

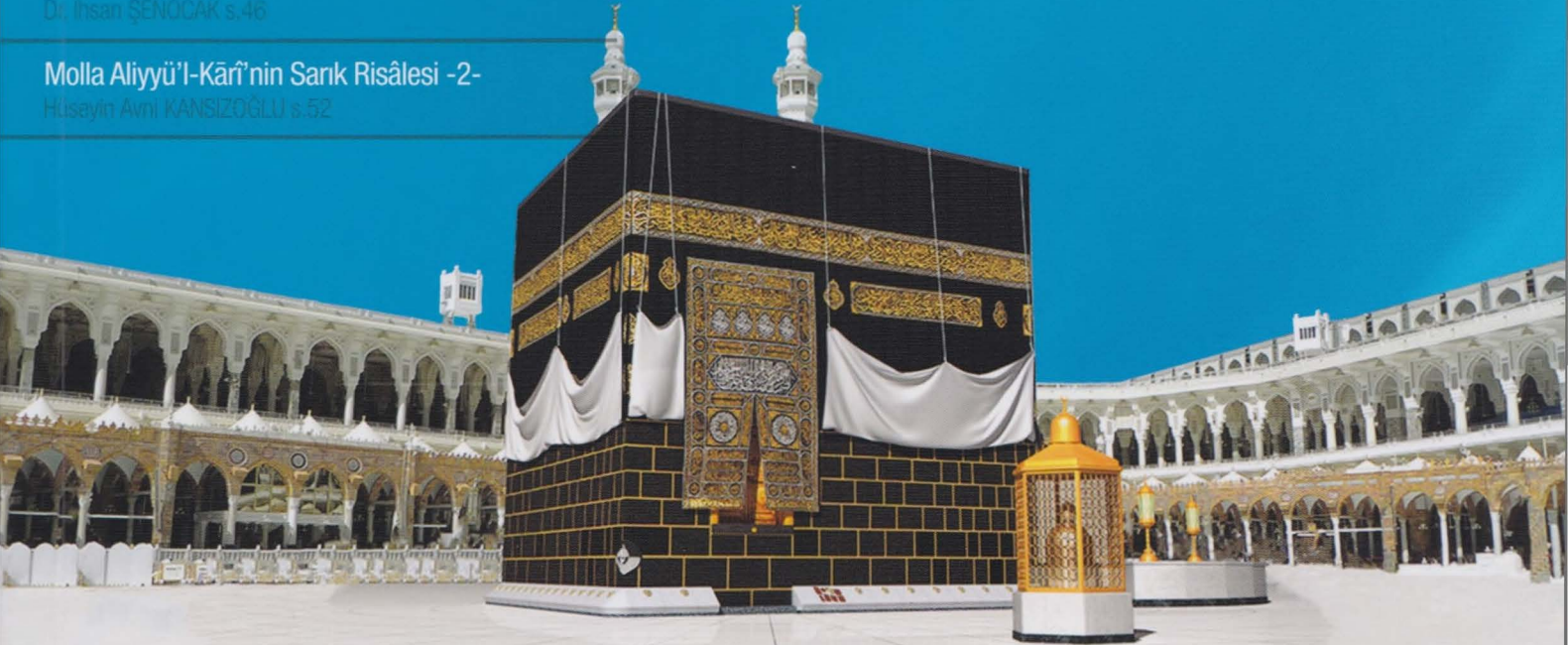
Târihin Akışını Değiştirecek Gence Hitâbe

Dr. İhsan ŞENOCAK s.46

Molla Aliyyü'l-Kârî'nin Sarık Risâlesi -2-

Hüseyin Avni KANSIZOĞLU s.52

*Allâh-u Te'âlâ Günahlarımız
Yüzünden Bizleri Mübtelâ Kıldığı Ka'be-i
Mu'azzama'yı Ziyâretten Mahrûmiyet
Azâbını, Bizleri Tevbeye Muvaffak Kılarak
Bir An Önce Üzerimizden Kaldırsın ve
Ka'bemizi Bir Daha Bu Şekilde Boş
Kalmaktan Muhâfaza Eylesin. Âmin!*

ZÜLHICCE AYININ FAZİLETLERİ s.58-61

ZÜLHICCE'NİN ON GÜNÜNÜN ZİKİR VE DUÂLARI s.65-68

BAYRAM GECESİ VE GÜNÜNÜN VAZİFELERİ s.75-80

AREFE GECESİNİN VE
GÜNÜNÜN FAZİLETLİ
ZİKİR VE DUÂLARI
s.68-75

ZÜLHICCE'NİN İLK
ONUNUN FAZİLETLİ
NAMAZLARI VE ORUÇLARI
s.62-65

BİN KERE OKUYANIN SIKINTISINI GİDERİP İSTEKLERİNİN GERÇEKLEŞMESİNE
VESİLE OLACAK MÜHİM BİR SALEVÂT-I ŞERİFE s.80

31 Temmuz Cuma Günü, tüm İslam Âlemi olarak Kurban Bayramı'nı

EDİTÖRDEN

- Ey bıçak! Beni Rabbime
âsî mi edeceksin, niçin kes-
miyorsun?

idrak edeceğiz. Bu bayram; İbrahim (Aleyhisselam)'ın, Allah'ın emriyle oğlu İsmail (Aleyhisselam)'ı kurban etmek istemesi, onun da buna razı olması neticesinde Allah'a karşı gösterdikleri büyük bir sadakat ve teslimiyetin karşılığı olarak, koç kurban edilmesinin hatırasını taşır.

Tüm müminler olarak bu bayram günlerinde kurban kesmek suretiyle, adeta bu iki peygamberin başarıyla kazandıkları imtihanın sevincini yaşar ve hatırasını yâd ederiz.

Teslimiyette Zirve

İbrahim (Aleyhisselam) teslimiyette zirve olan örnek bir şahsiyettir. O büyük insan her konuda Allah'a kayıtsız şartsız teslim olmuş, ne pahasına olursa olsun Allah-u Teala'nın emirlerinden zerre kadar inhiraf etmemiştir. Bu uğurda malını-mülkünü cömertçe harcayıp Allah yolunda feda etmiştir. Canıyla imtihan olduğunda Nemrutlara kafa tutup putları yer ile yeksan etmiş, onun için hazırlanan cehennemî ateşe gözünü kırpmadan atlamıştır.

Tabi imtihanların en zor ve ağır olanı ise evladiyla olanıdır. Çünkü öz evladı, ciğerpâresi İsmâil'ini, bizzat kendi eliyle Allah için kurban edecektir. Böylesine büyük ve ağır bir imtihana rağmen, ne İbrahim (Aleyhisselam)'da, ne de oğlu İsmail (Aleyhisselam)'da, Allah'ın emrine karşı en ufak bir isyan ve itirazları olmamıştır. "Neden, niçin?" demeden, mutlak bir şekilde Allah'a itaat edip teslim olmuşlardır. Nitakim Rabbimiz şöyle buyuruyor:

"Böylece ikisi de Allah'a teslimiyet gösterip babası oğlunu alnı üzere yatırınca." (Saffat: 103)

İbrahim (Aleyhisselâm) ilâhî emri yerine getirmek için oğlunu yatırmış, oğlu ise kendisini tamamen babasının ellerine teslim etmiş. İnsanoğlu tarih boyunca böyle bir olaya rastlamamış, yeryüzü ilk defa böyle bir imtihan tablosuna şahid oluyor.

Fidye Olarak Koç Gönderilmesi

İbrahim (Aleyhisselâm) emri yerine getirmek için bıçağı oğlunun boğazına sürttü, fakat bıçak kesmedi. Tekrar denedi yine olmadı. Bunun üzerine bıçağı yanındaki kayaya sürtünce, kaya ikiye bölündü. Kayayı kesen bıçak, yumuşak bir teni kesmedi. Bunun üzerine İbrahim (Aleyhisselâm) bıçağa sitem etti:

Allah-u Teala'nın izniyle bıçak dile geldi:

- Halil diyor kes, Celil diyor kesme! Ben Celil olan Allah'ı dinliyorum!

Böylece iki dev şahsiyet, Allah'a olan teslimiyetlerini apaçık bir şekilde ispatladılar. Emir yerine getirildi ve imtihan kazanıldı. Geriye, bedeninin elemelenmesinden ve cismin boğazlanıp karnın akıtılmasından başka bir şey kalmadı. Bunu da bir hayvanın boğazlanması telâfi edeceğinden, Allah-u Teala fidye olarak bir koç gönderdi. Nitakim Kur'an-ı kerimde şöyle buyuruluyor:

"Doğrusu bu apaçık ve kat'i bir imtihandı. O'na fidye olarak büyük bir kurbanlık verdik." (Saffat: 106, 107)

Teşrik Tekbirleri

O esnada Cebrail (Aleyhisselam) elinde büyük bir koçla görüldü. Gökten inerken yüksek sesle: **"Âllâhü Ekber! Âllâhü Ekber!"** diyerek tekbir getirdi.

İbrahim (Aleyhisselam) başını kaldırıp bu manzarayı görünce O'da: **"Lâ ilâhe illallâhü vellâhü ekber!"** dedi.

İsmail (Aleyhisselam)'da:

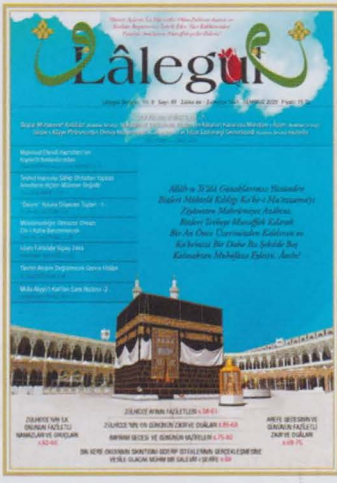
"Âllâhü Ekber velillahi'l-hamd!" diyerek Allah-u Teala'ya hamd etti.

Bu sebeple Kurban Bayramı günlerinde yirmi üç vakit, farz namazlarından sonra **"Tekbir"** getirilir. Arefe Günü sabah namazı kılındıktan sonra başlar ve Kurban Bayramı'nın dördüncü günü ikinci namazı sonrasına kadar devam eder. Erkek veya kadın her Müslüman farz namazlarından sonra yirmi üç vakit teşrik tekbiri getirirler. Bizler de teşrik tekbirlerini getirmeyi unutmayalım inşaAllah.

Bu vesileyle hepimizin Kurban Bayramı'nızı şimdiden tebrik eder; gerek bizler, gerekse tüm İslam Âlemi hakkında hayırlara vesile olmasını Rabbimden niyâz ederim.

Fî emânillah!

Mustafa Özşimşekler

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
TUANA YAYINCILIK A. Ş.

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR
Gürsel YILDIZ

REKLAM İLETİŞİM
reklam@lalegulyayinlari.com

YAYIN TÜRÜ
Aylık İlim-Kültür ve Fikir Dergisi

BASIM YERİ
Matsis Matbaa Hizmetleri - Tefvikbey Mah.
Dr. Ali Demir Cad. No:51 Sefaköy / İSTANBUL
Tel: 0212 624 21 11 www.matbaasistemleri.com

ABONELİK ÖDEMESİ İÇİN
BANKA HESAP BİLGİLERİ
TUANA YAYINCILIK A. Ş.

VAKIF KATILIM TL HESABI
İBAN: TR77 0021 0000 0000 8388 9000 01

VAKIF KATILIM EURO HESABI
İBAN: TR66 0021 0000 0000 8388 9001 02

VAKIF KATILIM DOLAR HESABI
İBAN: TR93 0021 0000 0000 8388 9001 01

POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI
TUANA YAYINCILIK A. Ş.
14851995

ABONE DAĞITIM
TUANA YAYINCILIK A. Ş.
0212 435 10 58

YURTIÇİ ABONELİK
0212 435 10 58

YURTDIŞI ABONELİK
+49 176 62512872

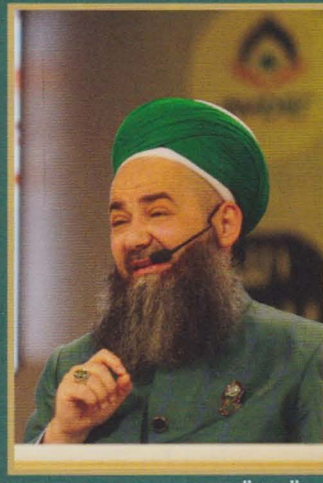
e-DERĞİ ABONELİK
www.lalegul.net

WEB
www.herseybusepette.com
www.lalegulavrupa.com

ADRES
Tuana Basın Yayın - Çınar Mah. Osman Gazi Cad.
No: 50/A Bağcılar / İSTANBUL

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

İÇİNDEKİLER

■ AHMET MAHMUT ÜNLÜ

ÖZBEKİSTAN ZİYÂRETLERİ - 7 -

► 04

DUÂLAR, ZİKİRLER VE FAZİLETLİ AMELLER

- 58 HARAM AYLARDAN ZÜLHİCCE AYININ FAZİLETLERİ
- 58 ZÜLHİCCE'NİN İLK ONUNDA YAPILAN İBÂDETLERİN HER GÜNDE YAPILANDAN DAHA FAZİLETLİ OLDUĞU 58
- 59 Kurban Kesecek Olanların İlk On Günde Traş Olmaması Müstehaptır
- 59 Kurban Kesecek Olanların Zülhicce'nin İlk On Gününde Traş Olmaması Müstehaptır
- 61 TERVİYE, AREFE VE NAHR GECELERİ OKUNACAK İSTİĞFARLAR
- 62 ZÜLHİCCE'NİN İLK ON GECESİNİN NAMAZLARI
- 63 ZÜLHİCCE'NİN İLK ON GÜNÜNÜN NAMAZLARI
- 63 AREFE GÜNÜ NAMAZLARI
- 64 ZÜLHİCCE'NİN ON GÜNÜNÜN ORUÇLARI
- 64 Kurban Kesilinceye Kadar Bir Şey Yiyip İçmemenin Fazîleti
- 65 ZÜLHİCCE'NİN ON GÜNÜNÜN ZİKİR VE DUÂLARI
- 66 Geçmiş ve Gelecek Günahların Bağışlanması İçin Zülhicce'nin İlk On Gününde Okunacak Zikirler
- 67 Borçların Kolayca Ödenebilmesi İçin Zülhicce'nin İlk On Gününde Okunacak Zikirler
- 68 AREFE GECESİNİN DUÂLARI
- 69 AREFE GÜNÜNÜN FAZİLETLİ ZİKİR VE DUÂLARI
- 71 Arefe Günü Okuyanın Duâlarını Kabûl Ettirecek ve Bütün Hacılar Dahî Şefâat Etme Salâhiyeti Kazandıracak Zikirler
- 72 AREFE GÜNÜ RASÛLÜLLÂH (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)İN VE SAHÂBE-İ KİRÂMIN OKUDUĞU BÂZİ DUÂLAR
- 75 BAYRAM GECESİ YAPILACAK VAZİFELER
- 76 KURBAN BAYRAMI GECESİ NAMAZI
- 76 BAYRAM NAMAZINDAN SONRA KILINACAK ÇOK FAZİLETLİ NÂFILE NAMAZLAR
- 77 BAYRAM GÜNÜNÜN ZİKİRLERİ
- 77 İki Bayramda Rasûlüllâh (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)İN Okuduğu Mühim Bir Duâ
- 79 İki Bayram Günlerinde Okunacak Enbiyâ Duâları
- 80 BİN KERE OKUYANIN SIKINTISINI GİDERİP İSTEKLERİNİN GERÇEKLEŞMESİNE VEŞİLE OLACAK MÜHİM BİR SALEVÂT-I ŞERİFE

MAHMUD EFENDİ HAZRETLERİ'NİN
KIYMETLİ KELÂMLARINDAN

►14

TEVHİD İNANCINA SÂHİP
OLMADAN YAPILAN AMELLERİN
HIÇBİRİ MÜTEBER DEĞİLDİR

■ RESUL BÖLÜKBAŞ

►12

“DEİZM” YOLUNA DÖŞENEN
TAŞLAR! -1-

■ Dr. AHMET GELİŞGEN

►16

MÜSLÜMANLIĞIN OLMAZSA
OLMAZI: EHL-İ KÜFRE
BENZEMEMEK

■ ÖMER FARUK KORKMAZ

►26

İSLAM FIKHINDA YAPAY
ZEKÂ

■ HÜSAMETTİN VANLIOĞLU

►30

ZİLHİCCE'NİN İLK “ON
GÜNÜ”NÜN FAZİLETİ

■ MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

►34

HAZRETİ MEYMÛNE BİNTİ
HARİS (Radiyallâhü Anhâ)

-2. Bölüm-

■ MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER

►40

TÂRİHİN AKIŞINI
DEĞİŞTİRECEK
GENCE HİTÂBE

■ Dr. İHSAN ŞENOCAK

►46

MOLLA ALİYÛYÜ'L-KÂRÎ'NİN
SARIK RİSÂLESİ -2-

■ HÜSEYİN AVNİ KANSIZOĞLU

►52

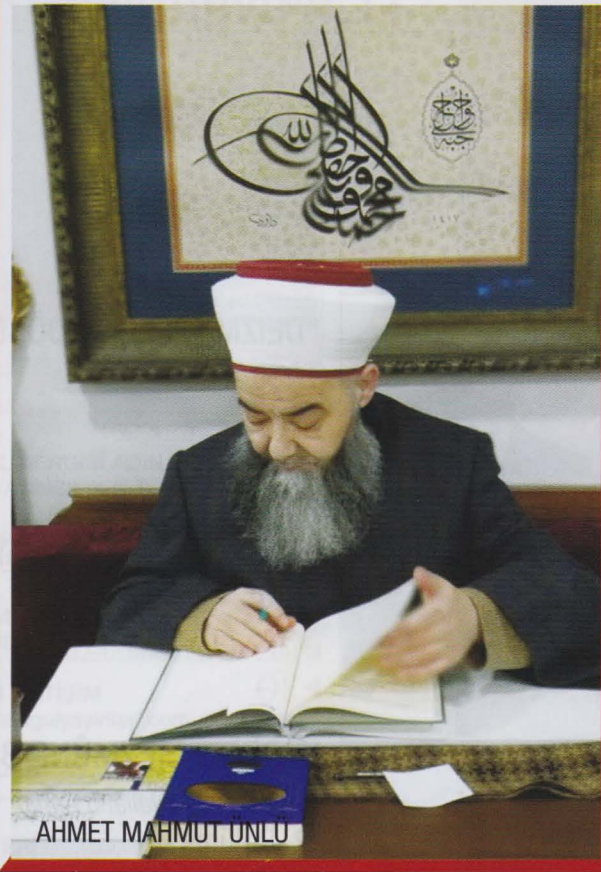
İÇİNDEKİ HER SÛRENİN FAZİLETLERİ,
HAVÂSSİ VE DUÂLARI İLE

YÂSİN CÜZÜ

“Cin, Büyü ve Hastalıklardan Kurtuluş, Rızık Bolluğu ve İsteklerin Husûlü”
Gibi Konularda Okunacak Sûreler ve Âyetlerin Özel Adetleri ve Terkipleri

0212 435 10 58
www.herseybusepette.com

ÖZBEKİSTAN ZİYÂRETLERİ

- 7 -

Bizlere bir kere daha uzak mesâfeleri sağ-sâlim olarak kat ettirip Özbekistan topraklarına giderek silsile-i aliyyemizin yüce ricâlini ve sâir meşâyihî ziyâret etmeyi nasîb eden **Rabbimiz**'e hamd ettikten sonra **Yüce Mevlâmız**'dan niyâzımız bütün sevenlerimizi, okurlarımızı ve bizleri bu mübârek zatların şefâatlerine nâil kılmasıdır. Âmîn!

Geçtiğimiz aylarda sizlere, Özbekistan'da kabri şerîflerini ziyâretle şerefyâb olduğumuz sahâbe-i kirâm hazarâtından **Kusem ibni Abbâs** (*Radiyallâhu Anhümâ*), "**el-Câmi'u's-sahîh**" müellifi **İmâm-ı Buhârî** (*Rahimehullâh*), îtikatta imâmımız olan **İmâm-ı Mâtürîdî Hazretleri**, Şâfi'î fakîhi **Kaffâl Şâşî Hazretleri**, Ebu'l-Leys es-Semerkan-dî Hazretleri, muhaddis **Deylemî Hazretleri**, Silsile-i Aliyye'den **Abdülhâlık el-Ğucdüvânî** (*Kuddise Sirruhû*) Hazretleri, büyük fakîh **Mergmânî Hazretleri**, Silsile-i Aliyye'den **Ârif-i Rîvgerî** (*Kuddise Sirruhû*) Hazretleri, **Ahmet Yesevî Hazretleri**'nin halîfesi **Zengi Atâ Hazretleri**, **Necmüddîn-i Kübrâ Hazretleri**'nin halîfelerinden **Seyyid Seyfüddîn Bâharzî Hazretleri**, Silsile-i Aliyye'den **Mahmûd İncirfağnevî** (*Kuddise Sirruhû*) Hazretleri, yine Silsile-i Aliyye'den **Hâce Alî Râmitenî** (*Kuddise Sirruhû*) Hazretleri, kezâ Silsile-i Aliyye'den **Muhammed Baba Semmâsî** (*Kuddise Sirruhû*) Hazretleri ve **Hâce Ubeydullâh Ahrâr** (*Kuddise Sirruhû*) Hazretleri'nin dedelerinden olan **Şeyh Hâvend Tâhûr Hazretleri**'nden, Silsile-i Aliyye pîrânımızdan **Seyyid Emîr Külâl** (*Kuddise Sirruhû*) Hazretleri'nden,

Bütün hamd-ü senâlar ve şükr-ü evfâlar:

﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

"**Âgâh olun! Şüphesiz Allâh'ın velîleri ki (insanlar korkuya kapıldığı zaman) onlar üzerine (istenmedik) hiçbir (şeyle karşılaşma) korku(su) yoktur ve (insanlar umduklarını bulamadıkları için üzüldüklerinde) ancak onlar mahzun olmayacaklardır.**" (*Yûnus Sûresi:62*) buyuran **Allâh-u Te'âlâ**'ya mahsustur.

Nâmütenâhî (sonsuz) salât-ü selâmlar:

«هُمُ الَّذِينَ إِذَا رُؤُوا ذُكِرَ اللَّهُ.»

"**Evliyâullâh (Allâh dostları) o kimselerdir ki, gördükleri zaman Allâh hatırlanır.**" (*en-Nesâî, es-Sünen, et-Tefsîr:180, rakam:11235, 6/362; et-Taberî, Câmi'u'l-beyân, rakam:17723-17726, 6/575; el-Hakîmü't-Tirmizî, Nevâdiru'l-usûl, sh:140; el-Heysemî, Mecma'u'z-zevâid, 10/78*) buyuran **Rasûlüllâh** (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*)'in, onun güzîde âli-ashâbının ve kıyâmete kadar onların yolunda sülûk eden ve insanları da bu yola dâvet eden meşâyih-i izâm hazarâtının üzerine olsun. Âmîn!

Şâh-ı Nakşibend (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'nin vâlidesi **Bîbî Ârife Hâtun**'dan, Silsile-i Aliyye pîrânımızın efendisi ve Nakşî tarîkatımızın müessisi **Şâh-ı Nakşibend** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'nden, **Emir Külâl** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'nin hulefâsından **Ârif Dîkgerânî Hazretleri**'nden ve Silsile-i Aliyye'den **Ubeydullâh Ahrâr** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'nin terceme-i hâllerinden bir miktar yazmıştım.

Bu ay da ziyâret ettiğimiz diğer bâzı zevât-ı kirâmın terceme-i ahvâlinden sizlere bir nebze olsun bâzı mâlûmâtı arz ederek Özbekistan ziyâretleri hakkındaki yazımı hitâma erdirmek istiyorum.

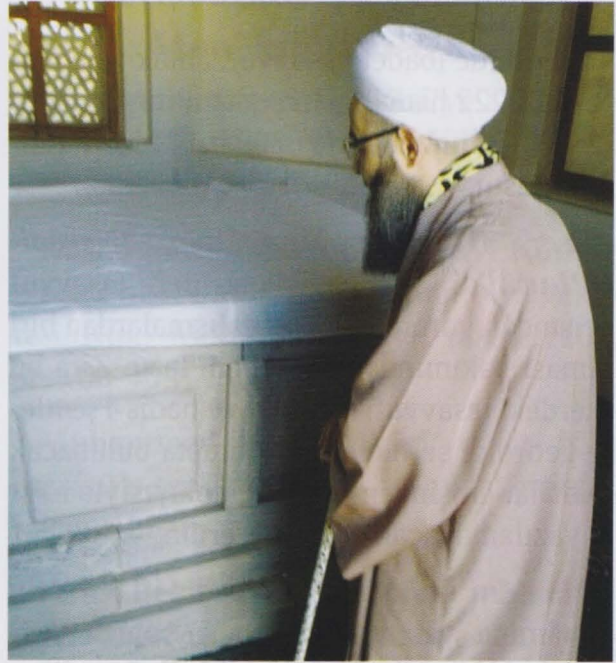
21) “et-TA‘ARRUF” ADLI ESERİYLE TANINAN BÜYÜK MUTASAVVIF, FIKIH VE HADİS ÂLİMİ KELÂBÂZÎ (KUDDİSE SİRRUHÛ)

Tam adı Ebû Bekr Tâcülislâm Muhammed ibni Ebû İshâk İbrâhîm ibni Ya‘kûb el-Buhârî el-Kelâbâzî'dir. Doğum târihi belli olmayıp 380 (990) yılında vefât etmiştir.

Nisbesini Buhârâ'nın bir mahallesi olan Kelâbâz'dan almaktadır. “Gulâbâdî” nisbesiyle de anılan Kelâbâzî (*Kuddise Sirruhû*)nun âilesi, yetişme tarzı ve ziyâret ettiği yerler hakkında yeterli bilgi bulunmamaktadır.

Muhammed ibni Fazl'dan fıkıh okuduğu bilinen Kelâbâzî (*Kuddise Sirruhû*) “**Me‘âni'l-ahbâr**” olarak da bilinen “**Bahrü'l-fevâid**” adlı eserinde hadis öğrendiği hocalarının isimlerini kaydetmiştir.

Tasavvuftaki üstâdı ise Hallâc-ı Mansûr (*Kuddise Sirruhû*) Hazretleri'nin tâkipçilerinden Fâris ibni İsâ (*Kuddise Sirruhû*)dur. Kelâbâzî (*Kuddise Sirruhû*) “**Me‘âni'l-ahbâr**” ve “**et-Ta‘arruf li-mezhebi ehli't-tasavvuf**”ta sohbetinde bulunduğu üstatlarının adını zikreder. Bunların bir kısmının Semerkantlı, Reyli, Hemedanlı, Kûfeli ve Bağdatlı olduğu dikkate alınırsa bu şehirleri ziyâret ettiği söylenebilir.

“et-Ta‘arruf” adlı eseriyle tanınan büyük mutasavvıf Kelâbâzî Hazretleri

Kızı Ümmü'l-Kâsim'in “**Me‘âni'l-ahbâr**”ı rivâyet edenler arasında bulunması onun çocuklarının tahsiliyle de ilgilendiğini göstermektedir.

- Eserleri -

1) “**et-Ta‘arruf li-mezhebi ehli't-tasavvuf.**”

Tasavvuf konusunda en erken dönemde yazılmış eserlerden biridir. Müellif giriş kısmında sûfi olmadıkları hâlde sûfi görünen istismarcılardan şikâyet eder, yaşadığı çağda gerçek sûfilğin yok denecek kadar azaldığını söyler.

“**et-Ta‘arruf**” tasavvuf târihinde çok etkili olmuş, üzerine şerhler yazılmış ve erken bir dönemde Farsça'ya tercüme edilmiştir. İsmâ‘îl ibni Muhammed el-Müstemlî (*Rahimehullâh*) eseri “**Nûrû'l-mürîdîn ve fazîhatü'l-müdde‘în ve kam‘u'l-mübtedi‘în ve huccetü Ehli's-Sünne ve'l-mü'minîn**” adıyla Farsça şerhetmiştir. Bu şerh, tasavvufla ilgili ilk önemli Farsça eser olması bakımından da değerlidir.

Alâüddîn Konevî (*Rahimehullâh*)ın şerhi “**Husnü't-tasarruf fi şerhi't-Ta‘arruf**” adını taşımaktadır. (Süleymaniye Ktp., Şehid Ali Paşa, rakam:1232)

2) “Me’âni’l-ahbâr (Bahrü’l-fevâid).”

Bu eserde ibâdet, tasavvuf, ahlâk ve edep-
le ilgili 222 hadîs-i şerîf şerhedilmiştir. Bun-
lar şerhedilirken ayrıca 805 hadîs-i şerîf kul-
lanılmıştır.

Eser, Hakîm et-Tirmizî’nin “**Nevâdi-
rû’l-usûl**”ü gibi hadîs-i şerîfleri tasavvuf
açısından yorumlayan ilk çalışmalardan biri
olması bakımından çok önem taşır. Zîrâ bu
eserdeki tasavvufî mânâlar ve hadîs-i şerîfle-
re getirdiği şerhler hiçbir kitapta bulunacak
mânâlar cinsinden değildir, dolayısıyla mis-
li yazılamayacak bir şâheserdir.

“**Me’âni’l-ahbâr**”daki hadîs-i şerîflerin
tamâmına yakın kısmı daha sonra “**Kû-
tü’l-kulûb**”, “**İhyâü ‘ulûmi’d-dîn**” ve diğer
tasavvufî eserlerde yer almıştır.

Kelâbâzî (*Kuddise Sirruhû*)nun kaynaklarda
adı geçen “**el-Erba’ûn fi’l-hadîs**”, “**Emâli
fi’l-hadîs**”, “**Faslü’l-hitâb**”, “**el-Eşfâ’ ve’l-
evtâr**” ve “**Mu’addilü’s-salât**” gibi eserleri
maalesef günümüze ulaşmamıştır.

(*Tdv İslam Ansiklopedisi*, 25/192-193; *Hatîb,
Târîhu Bağdâd*, 12/39; *İbnü Kutluboğa, Tâcü’t-terâ-
cim fî tabakâti’l-Hanefiyye*, sh:87; *Câmî, Nefehât*,
sh:157, 205; *İbnü Muhammed Şerîf el-‘Abbâsî,
Reşehât Tercümesi*, sh:18; *el-Leknevî, el-Fevâidü’l-behiyye*, sh:161; *Kelâbâzî, Taarruf (Uludağ)*,
tercüme edenin girişi, sh:11-43; *Kâtib Çelebî, Keş-
fü’z-zünûn*, 1/53, 105, 163; *Bağdatlı İsmâ’il Paşa,
Hediyyetü’l-‘ârifîn*, 2/54)

22) UBEYDULLÂH AHRÂR HAZRETLERİ’NİN HALÎFESİNİN HALÎFESİ VE NAKŞİBENDÎ TARİKATINDA KÂSÂNİYYE KOLUNUN KURUCUSU MAHDÛM-I ÂZAM HAZRETLERİ

Tam adı Ahmed ibni Celâliddîn el-
Kâsânî’dir. 866’da (1461) Fergana bölgesin-
de yer alan Ahsîkes’in Kâsân kasabasında
dünyâya geldi. Bir seyyid âilesine mensup
olduğundan “Mahdûm-ı Âzam” diye anılır.

*Mahdûm-ı Âzam Hazretleri’nin kabri-
şerîfinde duâ ederken*

Gençliğinde medrese tahsîli yaparken
mânevî bir cezbe ile rûhî sıkıntıya düştüğü
kaydedilen Kâsânî Hazretleri, çevresindeki
insanlardan derdine çâre bulamayınca bir
tavsiye üzerine Taşkent’e gidip Nakşibendî
şeyhi Hâce Ubeydullâh Ahrâr’ın halîfele-
rinden Muhammed Kâdî’ye intisâb etti.

On iki yıl şeyhinin sohbetlerine katılıp
kendisine hizmet ettikten sonra icâzet ala-
rak memleketine döndü. Fakat Kâsân’daki
kargaşadan usandığı için Semerkant’a göç
edip şehrin yakınlarındaki Dehbîd köyü-
ne yerleşti. Zaman zaman Buhârâ, Ahsîkes
ve Semerkant’a gidip gelmekle birlikte ge-
nellikle Dehbîd’de oturdu. 21 Muharrem
949’da (7 Mayıs 1542) burada vefât etti.

- Devlet Ricâli ile İrtibâtı -

O dönemde bölgeye hâkim olan Şeybânî
hanları ile sıkı ilişkiler içine giren **Ahmed
el-Kâsânî Hazretleri** “**Risâle fî beyânî
Silsile-i Nakşibendiyye**” adlı eserini Şey-
bânîler’den **Canı Beg**’in isteği üzerine ka-
leme aldı. İskender ve İsfendiyâr hanlardan
himâye gördü.

Kendisine intisâb eden **Ubeydullah Hân**
onunla daha sık görüşebilmek için evinin
yanında ona bir ev tahsîs etti. **Kâsânî Haz-
retleri** de **Ubeydullâh Hân**’ın bâzı rubâile-
rini şerhetti.

Ayrıca **Bâbü**'ün yazdığı birkaç beyti **Kâsânî Hazretleri**'ne gönderdiği, **Kâsânî Hazretleri**'nin bunları şerhettiği ve "**Risâle-i Bâbüriyye**" adını vererek **Bâbü**'e îade ettiği belirtilmektedir.

- Tarîkattaki Usûlü -

Nakşibendiyye tarîkatının Kâsâniyye kolunun kurucusu olan **Kâsânî Hazretleri** bulunduğu dönemin şartlarına göre hareket ederek Nakşibendî geleneğine aykırı görünen bâzı tavır ve tercihleri sebebiyle zaman zaman tenkide uğramışsa da bu tercihlerinden vazgeçmemiş, cehrî zikre ve semâ'a izin vermiştir.

Başu açık olarak dolaşmak, sohbetlerde kasîdeler okuyup vecde gelmek, teheccüd namazlarını cemâatle kılmak, ikinci namazından sonra istiğfârı cehrî olarak yapmak **Kâsânî Hazretleri**'nin eleştiriyeye uğrayan uygulamalarındandır.

Müridlerin kabiliyetlerine göre eğitilmeleri gerektiğini savunmuş, bu sebeple bâzılarını hafî, bâzılarını cehrî zikirle yetiştirmiştir. İlk dönem Nakşibendî şeyhlerinin çoğu gibi vahdet-i vücûdu benimsemiş, eserlerinde **Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî**'nin "**Mesnevî**"sinden sık sık alıntılar yapmıştır.

Aynı dönemde yaşayan diğeri bâzı Nakşibendî şeyhleri hakkındaki bilgiler sınırlı olduğu hâlde **Kâsânî Hazretleri**'nin sözlerini ve menkıbelerini ihtivâ eden beş ayrı eserin yazılmış olması onun şöhret ve etkisini gösteren önemli bir husustur.

Bunda seyyid âilesine mensup olmasının yanında **Hâce Ubeydullâh Ahrâr**'dan sonra Orta Asya'nın en mühim tarîkatı olma sürecine giren Nakşibendiyye'nin bir temsilcisi oluşunun da etkisi vardır.

- Hakkındaki Farsça Menâkıbnâmeler -

Dost Muhammed Ahsîkesî'ye âit "**Silsiletü's-siddîkîn ve enîsü'l-âşîkîn**" (İÜ Ktp., FY, rakam:691, vr:1b-93a),

Kâsım ibni Muhammed Safâyî Kâtib'e âit "**Enîsü't-tâlibîn**" (Tahran Üniversitesi Ktp., Mikrofilm Arşivi, rakam:1106, sh:168-403),

Muhammed Saîd Buhârî'ye âit "**Cemerâtü's-şevk**" (Gencbahş Ktp. İslâmâbâd, rakam:12528, vr:1b-227b).

Ebu'l-Bekâ ibni Hâce Bahâeddin ibni Mahdûm-ı A'zam'a âit "**Câmi'u'l-makâmât**" (Beyazıt Devlet Ktp., Bayezid, rakam:9339, vr:1b-205a).

- Eserleri -

Ahmed el-Kâsânî tasavvufî konular üzerine otuz civârında Farsça risâle kaleme almıştır.

İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'ndeki bir mecmu'a (FY, rakam:649, vr:1b-250b) sırasıyla şu eserlerini ihtivâ etmektedir:

"**Esrârü'n-nikâh**", "**Risâle der Semâ**", "**Risâle-i Vücûdiyye**", "**Âdâbü's-sâlikîn**", "**Âdâbü's-siddîkîn**", "**Gencnâme**",

Mahdûm-ı Âzam Hazretleri'nin kabri şerîfi

“Bükâ’iyye”, “Nasîhatü’s-sâlikîn”, “Sevâdü’l-vech fi’ d-dâreyn”, “Tenbîhü’s-selâtin”, “el-Veledü sirru ebîhi”, “Nefahâtü’s-sâlikîn”, “Risâle-i Zikr”, “Şerhi Rubâ’iyyât-ı ‘Ubeydullâh Hân”, “Risâle fi beyâni Silsile-i Nakşibendiyye”, “Şerhi Çehâr Kelime”, “Silsiletü’s-siddikîn”, “Risâle-i Bittîhiyye”, “Mir’âtü’s-safâ”, “Zübdetü’s-sâlikîn ve tenbîhü’s-selâtin”, “Gül-i Nevrûz”, “Mi’râcü’l-kâmilîn”, “Mürşidü’s-sâlikîn”, “Vâkı’a-i Hakkâniyye”, “Risâle-i Bâbüriyye”.

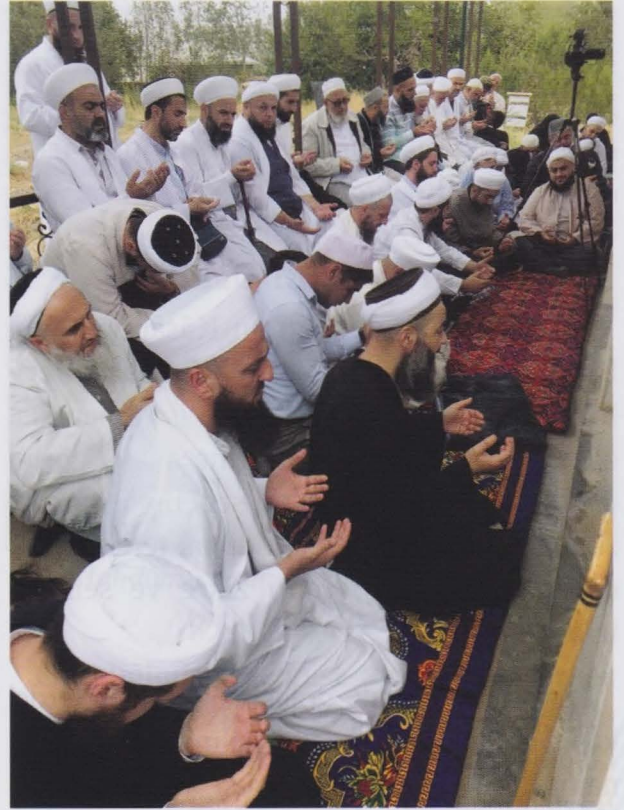
Özbekistan Fenler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü Kütüphânesi’ndeki (Taşkent) mecmûada (rakam:10626) yukarıdakilerin yanında “Risâle-i ‘İlmiyye”, “Tenbîhü’l-‘ulemâ”, “Risâle-i Fenâiyye” ve “Risâle-i Şeybiyye” adlı eserleri bulunmaktadır.

(Necdet Tosun, Tdv İslam Ansiklopedisi, 24/531-532; Ahmed el-Kâsânî, Gül-i Nevrûz (nşr. Leyla Pijûhede, Maqâlât ve Berresihâ içinde), sy:63, Tahran 1377, 1998-99, sh:197-237; Aynı mlf., Gencnâme (nşr. Seyyid Sirâceddin, Dâniş içinde), sy:53, İslâmâbâd 1377/1998, sh:9-37; Aynı mlf., Risâle-i Bâbüriyye, İÜ Ktp., FY, rakam:649, vr:239b-240a; Aynı mlf., Tenbîhü’s-selâtin, İÜ Ktp., FY, rakam:649, vr:119a-120b; Mu’înüddin ibnü Hâvend Mahmûd, Kenzü’s-se’âdet, Gencbahş Ktp., rakam:739, sh:732-734; ‘Abdülmeccid el-Hânî, el-Hadâiku’l-verdiyye, Kâhire 1308, sh:176)

23) SILSİLE-İ ALİYYE PÎRÂNIMIZDAN DERVİŞ MUHAMMED (KUDDİSE SİRRUHÛ) HAZRETLERİ

Silsile-i Aliyye pîrânımızdan **Derviş Muhammed** (Kuddise Sirruhû) **Hazretleri** insanları **Hakk’a** dâvet eden, **Allâh-u Te’âlâ’ya** kavuşturan evliyâullâhın büyüklerindendir.

Derviş Muhammed (Kuddise Sirruhû) **Hazretleri** şemâil olarak orta boylu, güzel yüz-lü, buğday tenli olup sakalları bembeyazdı. Bütün âzâları birbirine uygun ve gâyet mütenâsıpti. Zâhirî ve bâtunî ilimlere vâkıf olan, mânevî zevk ve şevk ile mevsûf, safâ (mâsivâdan arınmışlık) ve atâ (müridlere ik-râm) ile mâruf bir kâmil şeyh idi.

Derviş Muhammed (Kuddise Sirruhû)
Hazretleri'nin kabri şerifinde duâ ederken

Derviş Muhammed (Kuddise Sirruhû)
Hazretleri'nin türbesinin yanındaki câmi-i
şerifteki çilehânesi

Kendisi Silsile-i Aliyye pîrânımızdan **Muhammed Zâhid** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'nin kız kardeşinin oğludur. Şer'î ilimleri okuyup bu hususta derinlik kazandıktan sonra, dayısı **Muhammed Zâhid** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'nin mânevî terbiyesi altına girdi. Kendisi emâneti ondan devralmış, böylece Silsile-i Aliyye-i Nakşibendiyye, dayısı **Muhammed Zâhid** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'nden sonra kendisiyle devâm etmiştir.

Derviş Muhammed (Kuddise Sirruhû) Hazretleri'nin kabri şerîfi

- Üstâdına İntisâbındaki Mânevî İşâret -

Derviş Muhammed (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** bir gün açlıktan iyice mecalsiz düşmüştü. Bunun da tesiriyle başını semâya kaldırıp âcizliğini ve çâresizliğini **Allâh-u Te'âlâ**'ya yalvararak arz etmişti. Bunun üzerine karşısında **Hızır** (*Aleyhisselâm*) zuhûr etti ve ona: "Eğer sabır ve kanâat sâhibi olmak istiyorsan, **Hâce Muhammed Zâhid**'in hizmet ve sohbetine kavuşmakta acele et. O, sana sabır ve kanâati öğretir." buyurdu.

Derviş Muhammed (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** bunun üzerine derhal **Muhammed Zâhid** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'nin huzurlarına varıp teslim oldu ve hizmetine girdi. Onun derslerinde yetişip sohbetlerinde mânen terakkî etti. Onun gönül tezgahında muhabbet dokudu, seyr-i sülûkünü tamamlayıp hulefâsının büyüklerinden oldu.

- Kendisine Derviş Lakabı Verilmesinin Sebebi -

Derviş Muhammed (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** dayısı **Muhammed Zâhid** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'ne intisâb etmeden ön-

ceki gençlik yıllarında, nefsinin isteklerinden kurtulmak ve onu terbiye etmek için, tam on beş yılını zühd, riyâzât ve mücâhede ile geçirip insanlardan uzak yaşamıştı. Barınağı vîrâneler, azığı açlık ve uykusuzluk, işi zikir ve fikir olmuştu. Kendisine bu yüzden "**Derviş Velî**" denilmişti.

- Mânevî Hizmetleri -

Şeyhi **Muhammed Zâhid** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'nin vefâtından sonra onun yerine geçerek irşâda devâm etti. Pek çok velî yetiştirdi Müridlerinin terbiyesi husûsunda, fevkalade üstün bir melekeye sâhipti. Kâbiliyet ve yetenekleri ortaya çıkarıp geliştirmede mâhirdi. Herkesin anlayacağı dilden ve gayet etkili konuşurdu.

Semerkand bölgesinde neşv-u nemâ bulan sapık îtikatlarla ve dîne sonradan sokulan bidatlerle şiddetle mücâdele etti. Bulunduğu bölgedeki bâtil görüşleri ve bidatleri sil-di-süpürdü, yok etti.

Derviş Muhammed (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** cezbe ve istiğrâkı çok olup, çoştığı zaman kendisinden sel gibi mânevî hâller zuhur ederdi. Böylece o mübârek zât perîşan gönülleri toparlayıp dağılık gayretleri birleştirdi. Ölü ruhları diriltti.

Kendisinin birçok mürîdi vardı. Kemâl derecesine ulaşmış ve insanları irşâd edecek seviyede yetiştirdiği müridleri pek çoktu. Bunların en büyüğü ise, kendisinden sonra emâneti devrettiği, oğlu **Hâce Muhammed Emkenegî** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'dir.

Derviş Muhammed (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** 970 (1562) yılında Semerkand civârında, Büster Kasaba'sının Dasferar Köyü'nde vefât etti. Kabr-i şerîfi oradadır.

(‘Abdülmecîd el-Ĥânî, el-Kevâkibü’-d-dürriyye ‘ale’l-hadâiki’l-verdiyye fî ecillâi’s-sâdeti’n-Nakşibendiyye, sh:528; Hocazâde Ahmed Hilmî, Hadîkatü’l-Evliyâ, sh:88-89; Muhammed Ahmed Der-nika, et-Tarîkatü’n-Nakşibendiyye ve a‘lâmühâ, sh:140)

24) SİLSİLE-İ ALİYYE PÎRÂNIMIZDAN HÂCE EMKENEGÎ SEMERKANDÎ (KUDDİSE SİRRUHÛ) HAZRETLERİ

Silsile-i Aliyye pîrânımızdan **Hâce Muhammed Emkenegî** (Hâceki’s-Semerkandî) (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** evliyânın büyüklerindedir.

918 (1512) yılında Semerkand’ın Emkene karyesinde dünyâyâ geldi. Bundan dolayı **“Emkenegî”** ve **“Semerkandî”** nisbeleriyle anılmaktadır.

Evliyânın büyüklerinden **Derviş Muhammed** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'nin oğlu, **İmâm-ı Rabbânî** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'ni yetiştiren **Muhammed Bâgîbillâh** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'nin de şeyhidir.

Zâhirî ve bâtınî ilimleri babasından öğrendi. Babasından feyiz alarak tasavvufta kemâle erdi. Tasavvuf ilminin ve hâllerinin mütehassısıydı. Bütün ömrü İslâmiyet’e hizmetle ve **Rasûlüllâh** (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) **Efendimiz**'in güzel ahlâkını insanlara duyurmakla ve öğretmekle geçti.

- İkinci Bin Yılın Müceddidi Olan İmâm-ı Rabbânî Hazretleri'nin Yetişmesindeki Katkısı -

Hâce Muhammed Emkenegî (Hâceki’s-Semerkandî) (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** çok velî yetiştirdi. Yetiştirdiği velîlerin en başta geleni kendisinden sonra halîfesi olan **Muhammed Bâgîbillâh** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'dir.

Muhammed Bâgîbillâh (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** bir gece rüyâsında **Hâce Muhammed Emkenegî** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'ni gördü. Mürşidi ona: “Ey oğul! Senin yolunu gözlüyorum.” buyurdu. **Muhammed Bâgîbillâh** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** buna çok sevinip hemen huzûruna gitti. Huzûruna varınca ona çok iltifat gösterip, yüksek hâllerini dinledi. Sonra üç gün üç gece birlikte bir odada baş başa kalıp, sohbet ettiler.

Hâce Muhammed Emkenegî (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** ona feyiz verip yüksek makamlara kavuşturdu. Sonra **Bâgîbillâh** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**'ne: “Sizin işiniz **Allâh-u Te‘âlâ**'nın yardımı ve bu yüksek yolun büyüklerinin ruhlarının terbiyeleriyle tamam oldu. Sizin Hindistan’a gitmeniz lâzım. Çünkü bu Silsile-i Aliyye'nin orada sizin sâyenizde parlayacağını görüyorum. Bereket ve terbiyenizden çok istifâde edip büyük işler yapacak kimseler gelecek.” buyurdu.

Hâce Bâgîbillâh (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** kendilerini bu işe lâyık görmediğinden dolayı şeyhinden özür dilediyse de, **Hâce Muhammed Emkenegî** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** ona istihâre yapmasını emretti.

Hâce Bâgîbillâh (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** rüyâsında eline güzel fakat biraz durgun bir papağan kuşunun konduğunu, bu kuşun gagasına kendi ağzından su verdiğini ve kuşun gagasından da kendi ağzına bir parça

şeker kırıntısı düştüğünü, ardından bu kuşun çok güzel bir şekilde ötmeye başladığını gördü.

Gelip bu rüyâyı şeyhine anlatınca **Hâce Muhammed Emkenegî** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** kendisine: “Papağan Hindistan kuşlarından dır, sen Hindistan’a gideceksin, sana orada bir genç verecekler sen de onu yetiştireceksin, nûru âlemi aydınlatacak.” deyince Hindistan’a doğru yola çıkmıştır.

Hâce Bâgîbillâh (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** yolda Serhend yakınlarında konaklayınca yine rüyâsında kendisine: “Sen kutbun yakınına inmişsin.” denilmiş ve rüyâsında kutub olarak da kendisine **İmâm-ı Rabbânî** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** gösterilmiştir.

Bu rüyâlar çok büyük mânevî işaretlerdir. Nitekim **Hâce Bâgîbillâh** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri**, **İmâm-ı Rabbânî** (*Kuddise Sir-*

Hâceki's-Semerkindî Hazretleri'nin kabri şerîfi

ruhû) **Hazretleri**'ne bu rüyâları anlatınca **İmâm-ı Rabbânî** (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** bu rüyâlardan çok etkilenmiş ve orada Nakşî tarîkatına intisâb etmiştir.

Demek ki bu kıymetli tohum, Semerkand ve Buhârâ'dan getirilip Hindistan toprağına ekilmiş oluyordu.

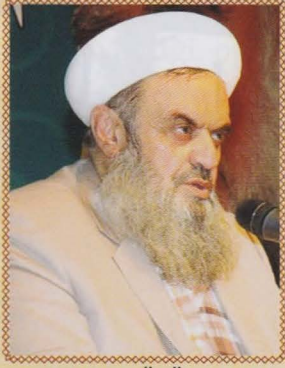
Hâce Muhammed Emkenegî (Hâceki's-Semerkindî) (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** 1008 (1599) yılında doksan yaşında oldukları hâlde vilâdet mahalli olan Semerkand'ın Emkene karyesinde defîn-i hâki ıtırnâk eylemiştir (güzel kokulu toprağı defnedilmiştir).

(‘Abdülmeçîd el-Hânî, *el-Kevâkibü'd-dürriyye ‘ale'l-hadâiki'l-verdiyye fî ecillâi's-sâdeti'n-Nakşibendiyye*, sh:530; Hocazâde Ahmed Hilmî, *Hadîkâtü'l-Evliyâ*, sh:90-91)

Allâh-u Te‘âlâ cümlemizi bu yüce zatların şefâatlerinden nasipdâr eyleye. Âmîn!

Hâceki's-Semerkindî Hazretleri'nin kabri şerîfinde duâ ederken

RESUL BÖLÜKBAŞ
0532 321 43 78

TEVHİD İNANCINA SÂHİP OLMADAN YAPILAN AMELLERİN HIÇBİRİ MÛTEBER DEĞİLDİR

Hiç şüphesiz dinimiz “inanç temeli” üzere kurulmuştur. Âdem (*aleyhisselam*)dan Hazreti Muhammed (*sallallahu aleyhi ve sellem*) efendimize kadar gelen peygamberlerin hepsi tevhid inancına sahiptirler.

Bunlara vahyedilen kitap ve sahifelerde tevhid ve iman hususunda aralarında hiçbir tefâvüt (ayrıcılıklar) yoktur. Bütün peygamberlerin dini esasları olan iman hususunda aynı itikadı taşıdıklarında asla şüphe yoktur. Dinler arasında farklılıklar amel ve ahkâm bakımından var olan bir hakikattir. Bütün dinlerin menşe-i ve mebd-i vahyi ilahidir. Beşerin asla bir katkısı yoktur.

Yüce dinimizin amel ve ahkâm bakımından diğer dinlerden farklı tarafı vardır. Ancak iman konusunda bütün dinler aynı akide üzere tesis edilmiştir.

Bütün dinlerde iman esasları altıdır. Allah’a, meleklerle, kitaplara, peygamberlere, ahiret gününe ve kadere inanmakla dinler arasında eşitlik mevcuttur.

İman bir bütündür asla tecezzi kabul etmez. Yani Müslümanım diyen bir kişi “ben inandığım kadar Müslümanım, mü’men-i bihlerin (inanılması gerekenlerin) hepsine inanmak zorunda değilim” diyemez.

Yani “Ben Allah’a, peygambere, âhiret gününe inanıyorum ama meleklerle inanmıyorum” derse bu kimsenin Allah’a, peygambere ve âhiret gününe inanmasının hiçbir geçerliliği yoktur. Bu kişiyle bir ateistin arasında fark bulunmamaktadır.

İman nasıl olmalıdır? Bunun biraz teferruâtına geçelim. “Ben Allah’a inanıyorum” iddiasında bulunan bir kişinin “Allah insan sûretinde arşın üzerinde oturuyor” şeklindeki imanı geçerli değildir.

Kezâ “Cenab-ı Hak kudret sıfatıyla muttasıftır ama her şeye de kudreti yetmez” diyen bir kişi Cenab-ı Hakk’a inanmış olmuyor. Ancak zihninde tasarladığı bir ilaha inanmış oluyor ki bu ilah, hayalindeki ilahdır ve bu kişi böyle inanmakla şirkten kurtulamaz.

“Cenab-ı Hak ilim sıfatıyla muttasıftır ama her şeyi de bilemez” diyen kişi kendi hayalinde tasarladığı bir ilaha inanmış olur ki, bu ilah her şeye kadir olamadığı için acziyet sıfatıyla, her şeyi bilemediği için de cehalet sıfatıyla muttasıf olan hayali bir ilah olur.

Gerçek manada inanmış olmak için Cenab-ı Hakk’ın Zatına ve O’nun sıfatları olan hayat, ilim, semî, basar, irade, kudret, kelam ve tekvin sıfatları ile noksanlıklardan münezze ve kemâlat ile muttasıf olduğuna inanıp tasdik ederse Allah’a inanmış olur.

Meleklerle inanmak ise erkeklik dışılıktan münezze, istedikleri mekânda ve zamanda bulunabilen ve değişik suretlere girebilen nurani varlıklar ve ecsâm-ı latifelerden ibaret olduklarını tasdik etmektir.

Kitaplara imana gelince; Cenab-ı Hak tarafından peygamberlere vahyedilen ve Cenab-ı Hakk’ın ilim ve kelam sıfatının tecellisi olan emir, nehiy, kıssa ve haberlerden ibaret olan kelimullahdır. Eğer tahrif edilmemişse bu kitapların doğruluğu ve isabetliliği melekler, cinler ve beşer tarafından asla tartışılmaz.

Cenab-ı Hakk’ın vahyine dayanan kitabullahta var olan emirler farziyeti, nehiyeler haram oluşunu, haberler doğruluğunu ve hükümler de beşeri hükümlerle ve kanunlarla mukayese edilemeyecek derecede mutlak doğru olduğuna inanılması gereken şer’î hükümlerdir.

Münkiri veya istihza ve istihfaf edeni Dîn-i Mübîn-i İslâm dışlar. İlahi kanunlara ve nizamlara şeriat denir. Kabul etmeyen ise şirke düşer. Şer’î hükümleri kabul etmediği halde kıldığı namazlar, tuttuğu oruçlar, okuduğu kuranlar, yaptığı amel-i sâlihler hepsi boşuna olup hiçbir mükâfat elde edemez.

Taharet, namazın şartı olduğundan tahâretsiz, yani imanı olduğu halde ve cünüp olduğu halde yıkanmadan veya abdestsiz olduğu halde abdest almadan namaz kılmak caiz olmadığı gibi bütün ibadetlerin genel şartı olan iman ve tevhid olmadan ibadetler ve amel-i salihler geçersiz sayılmaktadır. Zira şartın olmadığı yerde o şartla meşrut olanın varlığından bahsedilemez.

Maalesef 21. asır dünya Müslümanlarının çoğu iman etmeden ibadet etmektedir. Camide namazını kılıp dışarı çıkan sözde Müslüman bir ayağı içerde bir ayağı dışarıda iken “Ben komünizme karşı olduğum kadar şeriata da karşıyım” diyenler bu memlekette var ise tevhidden bahsetmek oldukça zordur.

Ancak bu gafil Müslümanlara tevhidin ve imanın ne olduğunu öğretmesi gereken okullar tevhid yerine dolaylı da olsa şirki anlatmaktadırlar. Hâkimiyet-i Mutlaka’nın Allah’a ait olmadığını söylemekten ve Allah’ın ahkâmını inkâr etmekten kendilerini alamtaktadırlar. Cenabı Hakk’ın şeriatının gerilerde kaldığını onu savunmanın ikellik olduğunu söylemekte bir beis görmemektedirler.

Kendilerine sorsan “Elhamdülillah Müslümanım” demekten de geri durmamaktadırlar. Allah’ın nizamını beğenmeyen, O’nun ahkâmının yetersiz olduğunu düşünen, modern asırda Allah kelamıyla yaşamının mümkün olmadığını iddia eden kimseler Cenab-ı Hakk’ı ilim ve kelam sıfatında tenzih etmemektedirler.

Böylece şirkle beraber tevhide ve İslam’ı yaşamaktadırlar. Bu ise birbirine zıt ikisinin asla birleşmeyeceği bir husustur ki akıl sahibi olan hiç kimse bunu iddia edemez.

Cenab-ı Hak bizleri tevhidden ve tevhide imandan ayırmasın ilahi nizamın her şeyin üstünde olduğunu ve beşeri sistemin hiçbir şekilde geçerli olamayacağı hususunda kalplerimizi birleştiresin Âmin. Vesselam...

Mahmud Efendi Hazretleri'nin KIYMETLİ KELÂMLARINDAN

• Mürşidlik seyr-i sülûksuz ve ilimsiz olmaz. Mürşidlik yapabilmek için kimden izin alınır? Hakîkî, kâmil, bu işin erbâbı olan mürşidlerden. Nefsinin arzusu-na uyanlardan değil!

• Mürşid-i kâmil seni mânevî yolda yürümeye teşvik eder. Âyet, hadîs okur, **Allâh** dostlarının yollarını öğretir, sen de ondan ilham alarak bu yolda yürürsün. **Allâh**'a kavuşmak üzere yola çıkan kimseye, olgun bir mürşidin arkadaş olması lâzımdır.

Mânevî yolda insan kendi başına yürüyemez, insana illâ ziyade olgun bir mürşid lâzımdır. Mesela bir kimse İstanbul'a gelip birisini arasa, hiç kimseye sormadan elli sene dolansa, aradığını bulamaz ama İstanbul'u tanıyan bir çocuğa sorsa aradığını bulur.

• Kâmil bir mürşidi bulduktan sonra iş tamam değil, bu defa da onu dinlemek lâzım. İnsan: “**Allâh**’a nasıl ulaşacağımı ben bilirim.” dememelidir. **Allâh**’ın izni ile o mürşid, müridi **Allâh**’a ulaştıracak yolu bilir. O mürşid de önceden tarîkatlı değildi, onun da bir mürşidi vardı, o da onu dinledi de öyle **Allâh**’a ulaştı.

• Her gün şâhit olduğumuz bir hâdisedir, güneş battığı vakit her taraf karanlık olur. O zaman gözlerimiz ne dağı, ne taşı, ne ağaçları, hiçbir şeyi görmez. Görmemiz için güneşe ihtiyacımız vardır. İşte bu noktada şeriat, güneşe benzetilmiştir, güneş nasıl aydınlatıyorsa şeriat da öyle aydınlatıyor.

Şeriat güneşi o kadar parlaktır ki, göremediğimiz Zât-ı Pâk-i Sübhaniyye’yi, Esmâ-i İlâhiyye’yi, Sıfat-ı İlâhiyye’yi, cenneti, cehennemi onun parlıtları ile görmüş gibi oluruz. Şeriat güneşinin gösterdiklerinin yanında, dünya güneşinin gösterdikleri çok küçük kalır.

Bizler Zât-ı Pâk-i Sübhaniyye’yi Esmâ-i İlâhiyye’yi, Sıfat-ı İlâhiyye’yi, cenneti, cehennemi, sıratı, mizanı görmedik, fakat bunların varlığını şeriat vasıtasıyla öğrendik. Yani onlardan bizi şeriat haberdar etti.

• Şeriatsız insan gözüne mendil bağlamış adam gibidir. O mendili atmıyor, atmaya da uğraşmıyorsa bir şey göremez. **Mevlâ Teâlâ** bizi ilimsiz kalmaktan muhafaza etsin.

• Şeriat **Mevlâ Teâlâ**’nın beyânâtıdır. Neyi beyan ediyorsa onu görmüş gibi oluyoruz. Âyet-i kerîmeler, hadîs-i şerifler şeriatıdır, okuyalım, öğrenelim ve öğretelim.

Ortalığı cehalet kapladı, hakikatleri bilenlerin sayısı azaldı. Millet o kadar cahil oldu ki, şeriatı habersiz insanların fetvaları ile amel eder oldular.

• Karı kocanın birbirini sevmesi normaldir. Fakat vaktiyle yatıp, vaktiyle kalkmazlarsa o zaman aldanmış oluyorlar.

• Bazı düğünleriniz İslâm’a uygun olmayabiliyor. Avrupalıların gelinlikleri gibi elbiseler giyiliyor, düğünler salonlarda yapılıyor, çalgılar çalınıyor, oyunlar oynanıyor.

Anlatılagelen bir hikâye vardır. Şahsın birisi kedisini terbiye etmiş, ona mum tutmayı öğretmiş. Bir gün yemeğe misafirleri davet eder. Onun kedisini terbiye eğittiğini bilen birisi, kibrit kutusu içerisine saklamış olduğu fareyi yemek esnasında kediye gösterir.

Kedi, fareyi görünce onu yakalamak için atılıp her tarafı birbirine karıştırır. İşte düğün meselesi ortaya çıkınca sizler de farenin üstüne atlayan kedi gibi oluyorsunuz.

• Bu anlatılan şeyleri bildiğinizi biliyorum. Fakat vitrinde parlayan gelinlikler, o uzun duvaklar, kalplerde bir şey bırakmıyor. Her şeyi unutturuyor. Ben fakir de unutmayasınız diye tekrarlıyorum.

“DEİZM” YOLUNA DÖŞENEN TAŞLAR! -1-

DR. AHMET GELİŞGEN Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı

Son günlerin gündemine oturan konu “*deizm*”. Bugünlerde herkes, gençliğin “*deizim*”e kaymasından şikâyet eder oldu. Bu şikâyetlerden en çok dikkat çekenini, modernistlerin/tarihselcilerin yaklaşımları. Diyorlar ki, “*Güncellenmeyen, çağa göre kolaylaştırılmayan sıkı kurallara sahip dini anlayış gençlere zor geldiğinden gençler deizme yöneliyor (!). O nedenle dini anlayışımızı güncellemeliyiz, tarihsel bakış açısıyla çağa uydurmalıyız*” (!).

Modernistler, 1400 yıldır en sağlam yollarla mütehasıs ulema ile gelen objektif dini kurallarımızı “hurafe”, ilave” veya “uyduruk din” kavramlarıyla da tenkide cüret ediyorlar. Onların işi gücü, Hazreti Peygamber (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) ve sahabeden bize selef-i sâlihın yoluyla sağlam vasıtalarla ulaşan ve kıyamete kadar da bâki olan dînî ahkâmı, “*balı kusmuk gibi gösterme*” (muhayyelât) yöntemiyle kötileyip yıpratmak. Bu gaye ile neye hizmet ettiklerini anlamak mümkün değil!

Modernistlerin/Tarihselcilerin İddiası Doğru Olabilir mi?

Bu soruyu doğru cevaplamak, modernistlerin nasıl bir din istediklerini ortaya koymaya bağlıdır. Onlar, “*varsada yoksa da tarihsellik*” dediklerine göre, öncelikle tarihsellik nedir ona bakmak gereklidir. Geçmişte olup biten her şeyin, geçmişte kalmasına tarihsellik¹ denir. Kur’ân’ın tarihselliği; onun hükümlerinin, tarihin belli bir dönemindeki toplum için geçerli olabileceği görüşüdür.

Tarihsel anlayış, Kur’an ve Sünnet’in hükümlerini sadece indiği devir için geçerli kabul eder, sonraki devirler ve bugün için o hükümleri geçerli kabul etmez. Tarihselciler göre, o günün ortamında Kur’an hükümleri ile ne amaçlanmışsa, bugünün şartları içinde o amacı gerçekleştirecek başka tedbirler alınmalı, yeni hükümler benimsenmelidir. Zira o günkü toplum ile bugünkü toplum arasında “gelişmişlik” bakımından da kıyaslanamayacak ölçüde bir farklılık söz konusudur. Tarihselcilere göre, o günün “ilkel ve miadı dolmuş” (!) hükümleri, bugünün gelişmiş toplumuna hitap edemez (!).

Dolayısıyla tarihselcilere göre, Kur’an ve Sünnet’te o gün itibarıyla gelen hükümlerin bugün herhangi bir geçerliliği yoktur, Hâşâ! Bu haliyle tarihselliğin başlı başına bir “küfür” olduğunu anlamakta zorlanmazsınız.

Kur’an ve Sünnet’te gelen kat’î hükümler hakkında kısmen tarihsellik düşünenler de yok değildir.

Kur’an ve Sünnet’te gelen kat’î hükümler hakkında kısmen tarihsellik düşünenler de yok değildir.

Tarihselcilerin, “*dinler arası diyalog*” ve “*ılımlı İslam*” bağlamında Kur’an-ı Kerim’de geçerli kabul ettikleri hükümler, sadece sevgi, barış, kardeşlik, iyilik gibi “*ahlâkî hükümler*”dir. Bunun sebebi ise ahlâkî hükümlerin çerçevesinde -güya- dinlerin ortak noktaları üzerinde buluşmasını (!) sağlamaktır!

Tarihsellik, akıl ve Kur’an unsurlarının bileşimiyle “*Kur’an İslamı*” sapkın anlayışını da doğurmuştur. “*Kur’an İslamı*” anlayışına göre Sünnet, Kur’an’ın o günkü yorumundan ibarettir(!), dolayısıyla bugünü bağlamaz (!).

Dolayısıyla tarihselliğe göre Kur’an, her asırda çağın ihtiyaç ve şartlarına göre Sünnet’ten bağımsız bir şekilde özgürce yorumlanır. Kur’an İslamı anlayışı ayrıca, Sünnet’in bize sağlam bir şekilde gelmediğini de ileri sürer.

“Deizm” Nedir?

Din sosyolojisi ve felsefe sözlüklerinde “*deizm*” şöyle tanımlanmaktadır: “*Deizm, tanrıya inanmakla birlikte herhangi bir dinin öğretisini ve kuralarını düşünce ve inanç; yaratıcılık. ... Deizmde her türlü vahiy, ilham ve dolayısıyla vahyin bildirdiği tanrı, din inkâr edilerek sadece akıl ile idrak edilen bir tanrı fikri kabul edilir.*”²

Buna göre deizm, modern dönemin ve Aydınlanmanın dini anlayışını ifade eder. İman karşısında akla önem verir, vahyi ve peygamberi bir kenara bırakır. Locke, Kant ve Voltarie gibi filozoflar tarafından benimsenen “deizm”, tanrı dünyayı yarattıktan sonra ona bir daha karışmadığını, onu kendi haline bıraktığını ileri sürer.³

Deizm ve Tarihsellik Bağıntısı

Tarihsellik ve deizm, yalnızca Allah'ın varlığına inanmakla birlikte, dinin kurallarını/hükümlerini ve vahyi kabul etmemek konusunda aynı esas paylaşmaktadır. Deizmin, iman karşısında akli esas alması da tarihsellikle benzerlik arz etmektedir.

Gerek deizmin gerekse tarihselliğin, modern dönemin ve Aydınlanmanın dini anlayışını temsil etmeleri de çok önemli bir ortaklıktır. O halde, toplumu tarihselliğe çağırarak “deizm”e çağırarak arasında hiçbir fark yoktur, demek yanlış olmaz. Nitekim gençliğin deizme yönelmesinin tek ve tek sebebi, tarihsellik, Kur'an **İslamı** ve mealcilik gibi çığırından çıkmış akımların etkinliğidir.

“Kur'an **İslamı**” anlayışında da “*vahyi gayri metlûv*” olan sünnet inkâr edilmekte, bundan geriye kalan Kur'an da akıl ve tarihsellik anlayışı yönünde yoruma tabi tutulmaktadır. Halbuki **sünnet olmadan, dini hükümlerin %90'nına yakını yok olur gider.**

“**İlmli İslam**” ve “**Dinler Arası Diyalog**” anlayışının yapmak istediği de budur. Başta namazın kılınışı, zekâtın verilmesi, haccın yapılması ve nikahın şartları konularındaki pek çok dini hükmün yanı sıra, Sünnet'te **müstakil olarak gelen mest üzerine mesh, bir kadının halasıyla ve teyzesiyle aynı nikah altında bulunmasının haramlığı, ehli eşek etinin haramlığı, cenaze namazının** farziyeti ve gusül abdestinin alınması gibi hükümler, sünnetin inkarıyla yok edilmiş olur.

Deizm'in esasının da dini hükümleri reddetmekten ibaret olduğunu söylemiştik. Bu açıdan, Deizm, tarihsellik/modernizm, İlmli İslam ve dinler arası diyalog, bu noktada buluşmaktadırlar.

“Zarûrât-ı diniyye” denilen dinde sabit hüküm ve haberlerden sadece birisini bile kabul etmeyen bir kimsenin mümin olamayaacağı, dinde kesin olarak bildirilmiştir.

Kur'an-ı Kerim, Mekke müşriklerinin Allah'ın varlığını, hatta yegâne yaratıcılığını

kabul etmelerine rağmen, yakınlık için putlara tapınmaları ve Allah'ın indirdiği hükümleri kabul etmemeleri dolayısıyla iman etmediklerini ve şirke düştüklerini örneklerle anlatmaktadır. Mekke müşriklerinin Kur'an-ı Kerim'de anlatılan bu tutumlarının “deizm”den bir farkının olmadığı anlaşılmaktadır. O halde deizm'le ateizm arasında, küfre düşmek bakımından bir farkın bulunmadığı rahatlıkla söylenebilir.

O halde tarihselciler/modernistlerin, -güya- dini hükümlerdeki zorlukları gençliğin deizm'e yönelme sebebi olarak göstererek aynı dini hükümlerin devre dışı bırakılması eğilimleri de “deizm”den başka bir şey değildir. Esasen onlar, bu yaklaşımlarıyla, kendi inandıkları “tarihsellik” anlayışına meydan açmak istemektedirler. Dolayısıyla, tarihselcilerin “deizm” üzerinden “**gelecek**” adı altında kötiledikleri objektif dini kuralları saf dışı etme çabaları, tarihselliğe/modernizme çağırmanın bir başka yöntemidir. Onların gelenek diye küçümsedikleri ve kabullenmedikleri, ağırlıklı olarak “fıkıh” ve “akaid”dir. Halbuki fıkıh dini hükümlerin, akaid de inanç esaslarının pratiğini yansıtan ilimlerdir.

Velhasıl toplumu akaid ve fıkihtan uzaklaştırırsanız, otomatikman deist yapmış olursunuz. Bu durumda modernistler, -sözde- deizm tenkidi üzerinden gençliği, kasten “deizme” çağırmaktadırlar. Bu yöntem, şeytanın da aklına gelmeyecek bir oyundur. Zira bir kimse, “*bu çağda bu dinin hükümleri bana ağır geliyor*” diyecekse orada iman olmaz. Birileri de “*şu devrin insanına Allah'ın indirdiği hükümler ağır geliyor, insanlar zorlanıyor, biraz hafifletelim de insanlar dinden soğumasınlar*” diyecekse -ki diyorlar- bu, başlı başına dinsizlik olur. Böyle diyenler, hüküm koyan olarak Allah'ın yerine kendilerini koymuş olurlar, Allah korusun.

Modernizm'in, “dine karşı mücadele” ile şöhret bulduğu ve bu anlayışta Allah'ın yerinin olmadığı, aksine Allah'ın yerine insanın (hümanizmin) konulduğu hususu hatırdan çıkarılmamalıdır.

ALİ BARDAKOĞLU DÖNEMİ DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI'NIN DÜŞÜNSEL GİDİŞATININ DEĞERLENDİRİLMESİ⁴

Diyanet İşleri Başkanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesi Müdürlüğünce Yayınlanan, Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Bardakoğlu'nun, "*Gazetelerin Ankara Temsilcileriyle 16.10.2003 Tarihinde Yaptığı Toplantının Konuşma Metni*"⁵, değerlendirmede esas alınmıştır.

SÖZ KONUSU METİNDE ELE ALINAN KONULAR

A- DİN MODERNİZE EDİLECEK

Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Bardakoğlu'nun, "Gazetelerin Ankara Temsilcileriyle 16.10.2003 tarihinde Yaptığı Toplantının Konuşma Metninin 1. sayfasında, Türkiye'ye "*modern hayatla dindarlığı uzlaştırabilmiş*" bir İslam anlayışının kazandırılmasının öneminden söz edilmektedir.

Sayfa 5'te, din ve modernlik ilişkisinden söz ederek şu ifadelerle yer verilmektedir: "*Din ile modernlik, din ile hayatın çağdaş dünyaya bakan yönü arasında da bir çatışma olmaz... Her bir toplum ve birey dini kendi dünyasına indirerek, kendi dünyası ve imkânları içinde dindarlığını kurarak dini aktüelleştirir. Öyle olunca biz dini değil kendi dindarlığımızı, yani Müslümanlığımızı modernleştirmeliyiz. Yani dindarlığımızı yenileyebiliriz, kendi şartlarımıza göre sorgulayıp düzenleyebiliriz. Yapılması gereken budur. Bu, sırtını içinde yaşadığı topluma dönen, ona gözünü kapayan değil; çağını ve toplumunu doğru okuyan, gören ve dikkate alan bir dindarlık anlayışıdır. Dinde reform olmaz ama dindarlığımızda reform olur, devamlı yenilenme olur.*"

Değerlendirme: Din, inanan fert ve toplum tarafından Allah ve Rasülü'nden geldiği şekliyle kabul edilir. Fert ve toplum kendi

dünya anlayışına göre dini kabullenirse, bu iman ve teslimiyet olmaz. Allah Teâlâ, dini "aktüel" kılmak için peygamberler gönderdi. İslam'ı, kıyamete kadar geçerli ve aktüel olduğunu ilan ederek son din kıldı. Hazreti Muhammed (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)i de son peygamber kıldı.

Dinin aktüel hale getirilmesi ifadesi, son din olan İslam'ın demode bir din olduğunu, çağa ve olaylara ışık tutamadığını; bu nedenle, Hristiyanların yaptıkları konsüllerle keyiflerine göre dini uyarladıkları gibi, dinin değiştirilmesi gerektiği anlamını çağrıştırmaktadır. Öte yandan "dini modernleştirmeden dindarlığımızı ve Müslümanlığımızı modernleştirmek" sözleri, çelişkili ve komik bir ifade olarak karşımıza çıkmaktadır. "Dini modernleştirmek", dini çağa uydurmak ve sonuçta ilahi orijinalliğini bozmak anlamına geliyor ki, ona dokunmak sakıncalı. Dini değiştirmek sakıncalı olduğuna göre dindarlığımızı, yani dini anlayışımızı değiştirelim, anlamı çıkıyor. Bu şu demektir. Mekke müşriklerinde ve "*Deizm*" de olduğu gibi, Allah'ı kabul edelim de onun indirdiklerini kabul etmeyelim... Hâşâ!

Modernizm'in, "dine karşı mücadele" ile şöhret bulduğunun yanı sıra, bu anlayışta Allah'ın yerinin olmadığı ve Allah yerine insanın (hümanizmin) konulduğu hususunun da unutulmaması gerekir.

Sayfa 5'de, modernlikle ilgili yer verilen diğer ifadeler de şöyledir: "*Geçmiş asırlarda yazılmış herhangi bir kitaptaki dindarlık çizgisi bizim için model ve aynen alınması gereken örnek değil, belki fikir verici bir tarihsel tecrübe niteliğindedir. Kendi dindarlığımızı sorgular ve yenileştirirken gözümüzü ve zihnimizi tarihe asılı kalmaktan kurtarmalı, etrafında olup biteni okuyan ve insanlığın ortak tecrübelerine anlam*

vermeye çalışan ve kendimiz de anlamlı işler yapan kimseler olmalıyız. Modernlik veya çağdaşlık derken bunları kastediyorum.”

Değerlendirme: Her asırda gelen Müslümanlar, mümkün merteye iman ve İslam’la yaşayıp o hal üzere Rableri’ne kavuşmaya ve ömürleri boyunca İslam’a hizmet etmeye gayret etmişlerdir. Dolayısıyla bizden önceki asırlarda yaşayan Müslümanların da “sahih” diye tuttukları bir “din” vardı. Onlar bu yüce emaneti kendilerinden öncekilerden sağlamca aldıkları gibi, kendilerinden sonraki nesillere de sağlamca teslim etmeyi en büyük gaye bildiler.

On beş asırdır dünyadan gelip geçen Müslümanlar var. Bunların yaşadıkları devirlerde âlimleri ve müctehitleri vardı. Bu insanların dünyaya geliş gayeleri, iman ve Allah’a kulluk olduğuna göre, acaba bunlar doğruya isabet edememiş bir inanışla mı buradan göçüp gittiler. Gelip geçen bu kadar insan yanlış düşündüler de bu devirde doğruyu biz mi yakalayiverdik?!

Geçmişteki insanların içerisinde dini doğru olarak anlayacak hiç mi akıllı birileri yoktu?! Dini doğru anlayabilen ilk akıllılar bu devirde mi ortaya çıktı?! Eğer böyleyse bu durum insanlık için bir facia demektir... Geçmiştekilerin hepsi cehennemlik olarak göçtüler demektir, hâşâ! Geçmiş bir yana, “birkaç akıllı” dışında bu asırdaki insanların da tamamına yakını sapıklık içinde demektir.

Bazı mahfillere şirin görünme gayretiyle, adeta yeni bir din ihdas etme gayreti içerisinde, birileri kalkıp da acaba, “Öncekiler dini yanlış anladılar, yanlış aktardılar. Bize “ataerkil” bir din intikal etti. Bunun için bu din çağa ve modern hayata uymuyor. Öyleyse bu din benim dinim değil!” diyebilir mi?! Buna cevaben deriz ki:

“Allah Teâlâ Kur’an’da, “bu dini indirmediğini ve bunu kıyamete kadar mutlaka koruyacağını” vaad etmedi mi?! Peygamber (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) de “kıyamete kadar bir topluluk hakkı tutmaya devam ede-

cektir” buyurmadı mı?! Bize sağlam bir din intikal etmemişse şayet, o zaman biz sağlam bir dini nerden bulacağız?! Aksi halde yeniden vahiy gelmesi lazım, yeni bir peygamberin gönderilmesi lazım gelirdi...

Bu asırdaki Müslümanlar, tevatüren gelen bu dini bozulmuş kabul ederlerse, yeni bir din ve peygamber de gelmeyeceğine göre, bu takdirde, aciz insanın akli devreye girecek ve keyfe dayalı dini bir anlayış ortaya çıkacaktır. O zaman, kurtuluş ve esenlik isteyen insanlık, bu sapkın anlayışla nasıl kurtulacaktır?! Hem yeni tasarlanan bu dini anlayış, acaba kaç kafadan kaç türlü çıkacaktır?! İş akla kaldığına göre akıl sayısı kadar dinin ortaya çıkması muhakkak değil midir?! Bu bağlamda şu soru da oldukça önemlidir: **‘Din mi, insanların hayatına şekil vermek için gelmiştir, yoksa insanlar hayatlarına göre dini şekillendirsinler diye mi din nazil olmuştur?..’**”

Devlet Bakanı, **Prof. Dr. Mehmet Aydın**, bakanlığının ilk yıllarında kamuoyuna, “Kur’an’da başörtüsünün olmadığını” deklare etti. Daha sonra, bu dinin **“erkek-egemen bir din”** olduğunu dile getirdi. “Erkek-egemen din”, erkek rivayeti ağırlıklı bir din, kadınlardan gelen rivayetlerin ya saklanarak yok edildiği ya da kadınların rivayetlerinin engellendiği din anlamına gelmektedir.

Bu anlayışa göre, -güya- dini erkekler rivayet ettiği için, bize kadın aleyhtarı bir din intikal etmiş(!). Bu anlayışın vardığı sonuç şu: “Şayet bu dinde erkekler kadar kadınların da rivayeti olsaydı, bugün elimizde böyle bir din olmazdı” (!).

“Hâşâ” demekten kendimiz alamıyoruz. Zira bu anlayışın, sahabeyi, tabiunu ve diğer güzide ulemayı, dine ihanet etmekle suçladığı, onların erkekler kendi çıkarına din uydurdukları anlamına geldiği açıktır. Bu töhmetin asıl hedefi ise hadis râvileri ve muhaddisler, dolayısıyla Sünnet’tir. “Erkek-egemen din” saçmalığının asıl kaynağının da müsteşrikler olduğunu görürsünüz.

Kur'an ve Sünnet dışındaki makbul dini kaynaklarımızda yer alan dini bilgilerin, birer "nass" gibi telakki edilemeyeceği açıktır. Zira, dini kaynaklarımızda iki tür bilgi vardır:

Birincisi, devrin özelliklerine göre değişebilecek içtihadı hükümler. Bunlar, nasslarda hükmü açık olmayan, o devirde ortaya çıkan problemlerle ilgili hükümlerdir. Devrin özelliğine göre bunların değişken olabileceği, bütün ilim ehlinin kabul ettiği husustur. Bir kimse, önceki asırlarda o devrin örf ve şartlarına göre yazılmış içtihadı hükmü temel alarak, İslami kaynakların yanlış, tutarsız ve geçersiz olduğunu üstelik alay ederek nasıl iddia edebilir? Kaldı ki içtihat, ilk yapıldığı devirde bile isabetsiz olabilir. Dinimiz, ehil müçtehit için içtihatı yanılma ruhsatı da vermiştir. Sahabenin kendi görüşü olması mümkün olmayan içtihadları dışındaki içtihadı hükümler, kendi devrinde bile tenkide açıktır. Dolayısıyla, geçmiş asrın şartları bilinmeden o devirdeki bir içtihadını ezbere tenkit etmek, ciddi bir yanılığa sürükler.

Dini kaynaklardaki bilgi türünün ikincisi ise, kaynağını Kur'an ve Sünnet'ten alan, yani nassa dayalı hükümlerdir. Bunlar, Kur'an ve sünnet'te hükmü açıkça belirtilen hükümlerdir. Bunlardan "**muhkem**" ve "**müfesser**" hükümler, değiştirilmesi asla mümkün olmayan hükümlerdir. Muhkem ve müfesser hükümler, yoruma açık değildir. Kur'an'daki aile, miras ve ceza hukuku ile hükümler bu türdendir. Genellikle Kur'an'da rakamla belirtilen hükümler, "**müfesser**" hükümler olup, yoruma kapalı hükümlerdir. Bunların inkârı veya bir şekilde beğenilmesi, Allah muhafaza, kişiyi küfre düşürür.

B- AKLA DAYALI DİN!

Metnin 6. sayfasında akılla ilgili olarak, "**akılla vahiy çatışmaz, ikisi arasında çelişki olmaz**" ifadelerine yer verilmiştir.

Değerlendirme: Bu ifadelerle, tarihsel anlamda Kur'an ve Sünnet'in mutlak hüküm kaynağı olamayacağı tezinden hareketle ak-

lın rolünün ortaya konmak istendiğini zannediyoruz. Zira modernize, çağın gerekleri doğrultusunda akıl (insan) temeline dayanarak gerçekleştirilecektir. Zaten bilgi vahiy merkezli olmaktan çıkarılınca yerine akıl ya da pozitif ilim, vahyin yerine oturmuş olacaktır. Bu durumda, insan aklıyla elde edilen bilgi, Allah'ın bilgisi düzeyinde olamayacağına göre, vahiyle haber verilen her şeyi akıl nasıl tartacaktır?!

Nitekim Kur'an'daki bazı hakikatleri, pozitif bilim ilerledikçe anlayabiliyoruz. Akılla vahiy asla çelişmez denirse, insan aklı o bilgiye ulaşınca kadar vahyi inkâr etmek durumunda kalır. Kur'an ve sahih hadislerde haber verilen mucize ve diğer harikulade olayları hangi akılla izah edeceğiz?!

Hazreti Meryem'in kocasız olarak Hazreti İsa'ya hamile oluşu, mescitte yanına yiyecek gelmesi, kuru hurma ağacını sallayınca hurma dökülmesi, ağacın altından dere akıtılması, İsa'nın beşikte konuşması, Hazreti Peygamber (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) ve diğer peygamberlerle ilgili mucizeler, akıl ve pozitif bilimle nasıl izah edilebilir?!

Teyemmüm yapmakla insanın temiz kabul edilmesi, mestin altının değil de üstünün mesh edilmesi, sayıya bağlı hüküm ve ibadetler vs.. Kısacası, akıl bütün dini emir ve haberleri idrak eder dersek, bazı hükümlerdeki "**taabbudilik**" (illetsizlik) ilkesini ortadan kaldırmış oluruz. Taabbudi (illeti belirtilmeyen) hükümlerin temeli nass olup, bunlar karşısında Müslüman için teslimiyet ve inançtan başka çıkar yol yoktur.

C- DİN AYIKLANACAK!

Metnin 6. ve 7. sayfalarında, "**Dinlere sonradan ilaveler, kirlenme, paslanma ve sapma bulunabileceği bunların ayıklanması gerektiği**" ifade ediliyor. 7. sayfada, ilavelerin dindarlığa zarar vereceği ifade ediliyor.

Değerlendirme: İlave, kir vs. denen şeyler her şeyden önce izafidir. Ne ilavedir, ne ilave değildir? Ne kirdir, ne kir değildir?

Bunu nasıl tespit edeceğiz? Bunda ölçü ne olacak? Kir, pas ya da ilaveden, icthahatlar kastediliyorsa, bunlar o devirde ehli tarafından usulünce ortaya konan tâli hükümlerdir.

İctihada olan ihtiyaç ve icthadın meşruluğu, Hazreti Peygamber'in onayı ile sabittir. Bu durumda, yerine göre cankurtaran olan icthadi hükümleri, ister aynı devirde olsun, isterse sonraki devirlerde olsun pas, kir veya ilave olarak değerlendirmek hiç de uygun olmayan bir tutumdur. Yoksa pas vs. dedikleriniz, İslam'ın özüne ve mantığına sığmayan hurafe ve batıl inanışlar ise, bunlar hiçbir devirde dinin içine nüfuz etmiş unsurlar değildir. Bunları, dinden kabul etmek baştan hatadır.

Ama modernizme kapı aralamak için, önce hurafeleri din gibi algılayacak ya da o şekilde lanse ettirecek, sonra da dini ayıklama gayretinde görüneceksek, bu tutum ihanet olur. Nitekim modernistlik ya da tarihselcilik adına bazı ilahiyatçıların, bazen dini kaynaklarda “gelenek dini”nin yansıttığını ifade etmek amacıyla kenarda köşede kalmış itibar edilmeyen bir ifadeden veya mevzu bir hadisten hareketle, İslami kay-

nakların tümünü kötüleme yoluna gittiklerini esefle görmekteyiz.⁶

Bazen de bu ilahiyatçılar geçmiş kötülemek adına, İslami olmayan hatta “dîni” de olmayan kaynaklardan uç örnekler getirebilmektedirler.⁷

Yukarıdaki ifadeye dönersek, “dinlere pas kir girer” ifadesinden, son din İslam'ın da kastedildiği açıktır. Bu genelleme, İslam'ın muharref dinlerle özdeş görülebileceği düşüncesini akla getirir. Muharref dinlerden sonra düzeltici rehber olarak yeni bir din gelmiştir. İslam, son din olduğuna göre ona pas, kir ve ilave yapılamayacağı Kur'an'la te'vid edilmiştir. Şöyle ki: **“Ona, ardından olsun, önünden olsun hiçbir batıl ilişemez”** (Fussilet, 41/42). Ayrıca, kir, pas giren din muharref olunca, artık ilahi olmaktan da çıkar. Bunu ancak vahiy ayıklar. O da yeni bir dindir. Bu nedenle, tahrif edilmiş olan İsevi din, **“Hristiyanlık”** olarak, Musevi din de **“Yahudilik”** olarak adlandırılmıştır.

Devâm edecek inşâallâh...

Bu makale www.ahmetgelisgen.com adresinden alınmıştır.

Dipnotlar:

1- Bu konuda bir de “mahallilik” kavramı kullanılmaktadır. Bu tarihsellikten daha da dar kapsam olarak, Kur'an hükümlerinin asr-ı saadette yalnız bir bölgeye ait olduğunu ifade etmektedir.

2- M. Ali Kirman, Din Sosyolojisi Terimleri Sözlüğü, s. 58. Ayrıca bkz. S. Hayri Bolay, Felsefi Doktrinler Sözlüğü, s. 49.

3- Ahmet Cevizci, Felsefe Sözlüğü, s. 113, 114.

4- 2003- 2007 yılları arası.

5- Bu metnin muhtevasına yakın özet deneyecek bir şekli de üç sayfa halinde 6 Ekim 2004'de Hürriyet'te Süleyman De-

mirkan yazısıyla yayınlanmıştır. Metinlerde sözü edilen fikirler, gerek Başkan'ın Diyanet dergilerindeki başyazılarında (Örneğin, Şubat 2006 ve Temmuz 2007 başyazıları), gerekse Diyanet üst yöneticilerinin dergide kaleme aldıkları yazıların satır aralarında sıkça vurgulanmaktadır. (Örneğin, M. Şevki Aydın (Başkan Yardımcısı), Aylık Dergi, Nisan 2007, sayfa 25,26; Haziran 2007, sayfa 36; Eylül 2006, sayfa 32.)

6- Bkz. <http://www.ahmetgelisgen.com/Makale-Detay.aspx?ID=89#20180411126>

7- Bkz. M. Şevki Aydın, “Cinsiyet Kültürü ve Kadın Sorunu”, Diyanet Aylık Dergi Eki, sayfa, 4, 5, Mart, 2007, sayı, 195.

ÖMER FARUK KORKMAZ

MÜSLÜMANLIĞIN OLMAZSA OLMAZI: EHL-İ KÜFRE BENZEMEMEK

Mümin olmanın baştan aşağıya bedel ödemek olduğunu söylesek yanılmış olmayız. Bu sebeple Cenab-ı Hak biz müminler için “İnsanlar, imtihandan geçirilmeden, sadece ‘İman ettik’ demeleriyle bırakılacaklarını mı sandılar?”¹ buyurmaktadır. Bu imtihanların bir tezahürü olarak, imanımızı ispat sadedinde îfâ etmemiz gereken vazifelerimizden biri de ehl-i küfre her mevzuda muhalefet etmektir. Nitekim Cenab-ı Hak “Dinleri-

ni parça parça edip guruplara ayrılanlar var ya, sen hiçbir şey hususunda onlardan değilsin”² buyurarak Hazreti Peygamber ﷺ’in özelinde tüm müminlerin de ehl-i küfürle hiçbir noktada benzeşmemesi gerektiğini ifade buyurmaktadır. Bu âyet-i kerimenin farklı bir kıraatinde “فَارْقُوا دِينَهُمْ” ifadesinin var olmasından hareketle İmam Katâde gibileri âyette bahsi yapılan kişilerin Yahudi ve Hristiyanlar olduklarını beyan etmişlerdir.³

Husûsen bu iki grup ile hiçbir noktada bir münasebetimizin olmaması gerektiğini vurgulamak için olmalı ki Allah ﷻ her gün beş vakit namazımızda bize defaatle kendilerine nimet verdiği kulların yoluna bizi iletmesini istememizi emir buyurarak gazap edilmiş ve yoldan sapmış kimselerin yolundan sakınmamızı istemiştir. Nitekim İbn Kesir 6 âyette bahsi geçen iki taifenin Yahudi ve Hristiyanlar olduğunu beyan etmiştir.⁴ Hal buyken beş vakit namazda kendilerinden teberrî ettiğini ilan edip bu sadette istikamet niyaz eden bir müminin günlük yaşantısında onlar gibi yaşaması, hal ve keyfiyetlerinde onlara benzeşmesi nasıl düşünülebilir?! İslâm’a bütünüyle girip yaşantımıza ondan başka şeyleri karıştırmamamızla emredilmiş olan bizlerin⁵ her şeyiyle batıya özenen bir hale bürünmemiz ne kadar içler acısı bir durumdur.

İlk başta zikrettiğimiz âyete tekrar dönecek olursak: Nefyin siyâkında gelen nekrenin umum ifade edeceği kaidesinden hareketle bu ayetin bize bir Müslüman’ın hayatının hiçbir alanıyla ilgili ehl-i küfre benzeme cürmüne düşmemesi gerektiğini öğütlemek-

tedir. Âyetin ifadesi açıktır: “Sen hiçbir şey hususunda onlardan değilsin.”

O halde bu ifadedeki hiçbir şeyden “hiçbir şey” istisna tutulamaz. Bu duruma ibadetlerin eda edilmiş keyfiyeti dahil olduğu gibi kıyafet ve şekil, şimâl de dahildir.

Şimdi birkaç misal üzerinden İslâm'ın ehl-i küfre teşebbüh noktasında getirdiği yasaklamalara örnekler zikrederim:

İbadetlerdeki Yasaklamalar:

İslâm, ibadetlerin eda edilişi esnasında ehl-i küfre benzerlik arz edebilecek durumları yasaklamış ve ibadetlerin onlarınkinden farklı bir keyfiyette yerine getirilmesini emir buyurmuştur. Nitekim Allah Resülü ﷺ Yahudiler akşamı geciktirerek kıldıklarından dolayı ümmetinin bunun tam tersini yaparak akşamı acele ettirdiklerinde fitrat üzere yaşamaya daim olacaklarını beyan etmiştir.⁶ Keza Hazreti Peygamber ﷺ'in günün üç kaba kerahet vakitlerinde namaz kılmayı yasaklaması da o saatlerde ehl-i küfrün güneşe ibadet etmesi sebebiyle meydana gelebilecek "benzerliği" engelleme amacına matuftur.⁷

Yine bu bağlamda Resulullah ﷺ'in, kişinin namazda eliyle ağzını kapatmasını,⁸ ellerini birbirine sokuşturmasını,⁹ sallanmasını,¹⁰ gözlerini kapatmasını¹¹ yasaklaması gibi örnekler de bu kabildendir.

Hazreti Peygamber ﷺ'in teşebbühe düşüren amellerden alıkoyması ibadetler içerisinde yalnız namazla sınırlı değildir elbette. Bilakis Efendimiz ﷺ, oruçla ilgili, Yahudilerin sahur yapmamasından dolayı Müslümanlara sahur yapmalarını emretmiş¹² ve bunu ehl-i kitabın tuttuğu oruç ile Müslümanların orucu arasında temel bir farika olarak nitelemiştir.¹³ Ehl-i kitabın geç iftar ediyor oluşundan dolayı iftarda acele etmemizi emretmesi de bu nevidendir.¹⁴ Ehl-i

kitabın visal orucu tutmasından dolayı bu ümmete visal orucunun yasaklanmış olması da¹⁵ hakeza bu sebep üzerine mebnidir.

Yine hac vazifelerinde müşriklere muhalefet için vaz edilmiş birtakım hükümler de konumuza misal teşkil etmektedir. Nitekim ehl-i şirk hac günlerinde umre yapmayı son derece büyük bir fâcirlik olarak görmekteydiler. Efendimiz ﷺ de onlara muhalefet maksadıyla Hazreti Aişe'ye bu günlerde umre yapmasını emretmiştir.¹⁶

Bunlar gibi birçok misal Efendimiz ﷺ'in ibadetlerde de ehl-i küfre benzemeyi kesinkes yasakladığını göstermektedir. Konuyla ilgili kaynaklar üzerinde bir araştırma yapıldığında çokça misal bulunması mümkündür.¹⁷

Normal Hayatla İlgili Yasaklamalar

Dinin küffara benzeme noktasında getirdiği yasaklar sadece ibadet dünyamızla ilgili de değildir. Nitekim rivayetlere baktığımızda Hazreti Peygamber ﷺ'in, Cenab-ı Hak'ın kendisine "sen hiçbir şey hususunda onlardan değilsin" şeklindeki beyanına muvafık olarak birtakım yasaklar vaz ettiği görülmektedir. Örneğin, Efendimiz ehl-i küfre muhalefet için ekmeğin bıçakla kesilmemesini tavsiye buyurmuştur.¹⁸ Hristiyanların adeti olduğu için evlenmemeyi şiddetle kınamıştır.¹⁹ Allah ﷻ'nin de cahiliyye kadınlarının açılıp saçılması gibi Müslüman hanımların açılmamasını bilakis evlerinde yerleşmelerini emir buyurduğu²⁰ bilinen bir konudur.

Efendimiz ﷺ, elbise ve dış görünüşle ilgili de ehl-i küfre muhalefeti emretmiştir. Nitekim bir gün yanına usfurla boyanmış bir elbise ile giren bir sahâbiye bunun kâfirlerin giydiği bir elbise olduğunu söylemiş ve onu giymemesi noktasında tembihlemiştir.²¹ Yine O ﷺ, ashabına izar ve sirval giyerek ehl-i kitaba muhalefet etmelerini emir buyurmuştur.²² Bu rivayetlerden birinde ise müşriklere kastederek "gücünüzün son raddesine kadar şeytanın dostlarına muhalefet edin" buyurmuştur.²³

Bu tarz rivayetlere bakıldığında Efendimiz ﷺ'in hayatın her alanıyla ilgili ehl-i küfre muhalefet edinmeyi dinin ana esası ve şiarı tayin ettiğini görmekteyiz. Öyleyse, modern hayatın bize dayattığı batıya benzer yaşam tarzını reddederek üsve-i hasenemiz olan Resulüallah ﷺ'a benzemek bugün bizler için baş vazifedir. Elimizdeki bir ipin kuvvet kuvvet kayıp gitmesi gibi sünnet sünnet kaybolup gideceği belirtilen²⁴ dinimizin bütün yönleriyle dirilmesini istiyorsak ilk yapmamız gereken şey küfür alametlerini hayatımızdan kaldırmak olmalıdır. Bunu başaramadığımız sürece bu zilletimizin bitmesini beklemek beyhude olacaktır.

Zira Cenab-ı Hak nusretin öncelikle safların belli olması ve ehl-i iman ile ehl-i küfrün tam anlamıyla birbirinden ayrılmasıyla geleceğini şu ayet-i celile ile beyan etmiş bulunmaktadır: “Ey iman edenler! Allah’ın yardımcılarını olun. Nitekim Meryem oğlu İsa havârîlere: Allah’a (giden yolda) benim yardımcılarım kimdir? demişti. Havârîler de: Allah (yolunun) yardımcılarını biziz, demişlerdi. İsrailoğullarından bir zümre inanmış, bir zümre de inkâr etmişti. Nihayet biz

inananları, düşmanlarına karşı destekledik. Böylece üstün geldiler.”²⁵

Netice

Ehl-i küfre benzememek iman ve istikametimizi koruyabilme adına önemli bir vazifemizdir. Zira cahillerin,²⁶ müfsitlerin²⁷ ve heva ehlinin yoluna uymamak²⁸ peygamberlere yönelik ilâhî emirdir. Aynı şekilde ehl-i küfre benzemeye çalışmanın onlardan biri sayılmak anlamına geleceği de Hazreti Peygamber ﷺ tarafından dile getirilmiş bir hakikattir.²⁹ Esasen bu hadis başka bir açıdan bakıldığında ictimâ’î anlamda bir hakikate de işaret etmektedir. Nitekim bir insan özendiği ve taklit etmeye çalıştığı kişi veya kişileri seviyor demektir. Dolayısıyla bu sevgi onu belli bir zaman sonra o kişi veya kişileri her yönleriyle benimsemeye götürecektir. Abdullah b. Mes’ûd ؓ’un “Elbise elbiseye benzeyince kalpler de birbirine benzemeye başlar”³⁰ anlamındaki veciz sözü de bu noktaya vurgu yapmaktadır.

Buna engel olabilmenin yegâne yolu da bu sonuca gidecek tüm kapıları sonuna kadar kapatmaktır.

Yazımızı İmam Ahmed’in *Kitabu’z-Zühd’* ünde naklettiği şu rivayetle sonlandıralım: “Allah Teâlâ Benî İsrail’in Peygamberlerinden bir Peygamber’e şöyle vahyetmiştir: ‘Kavmine söyle benim düşmanlarımın yeme içmeleri gibi yiyip içmesinler ve onların şekillerine bürünmesinler! Sonra, tıpkı onlar benim düşmanlarım olduğu gibi kavmin de benim düşmanım olurlar.’”³¹

Dipnotlar:

1 Ankebût, 2

2 En’âm, 159

3 İbn Cerîr et-Taberî, *Cami’u’l-Beyân fî Te’vîli’l-Kur’ân*, Müessesetu’r-Risâle, 1420, Baskı: I, XII/270

4 İbn Kesîr, *Tefsîru’l-Kur’âni’l-Azîm*, Dâru Tayba, 1420, Baskı: 2, 1/140

5 Bkz. Kadı Beyzâvî, Nasıruddîn Ebu Sa’îs Abdullah b. Ömer, *Envâru’t-Tenzîl ve Esrâru’t-Te’vîl*, Dâru İhyâi’t-Türâsi’l-Arabî, Beyrut, 1418, Baskı: I, 1/133

6 Ahmed b. hanbel, *Müsned*, 28/564,

No: 17329; el-Lâlikâî, *Şerhu Usûli İ’tikâdi Ehli’s-Sünne ve’l-Cemâ’a*, No: 2823; Taberânî, *el-Mu’cemu’s-Sağîr*, No: 56; *el-Mu’cemu’l-Evsat*, No: 1770; *el-Mu’cemu’l-Kebîr*, No: 3264; Hâkim *el-Müstedrek*, No: 685; Bezzâr, *Müsned*, No: 1306; İbn Huzeyme, *Sahih*, No: 339; Ebû Dâvûd, “Kitâbu’s-Salat”, No: 418

7 Ebu Nuaym, *Müstahrec*, No: 1877; Taberânî, *el-Mu’cemu’l-Kebîr*, No: 8105; Ahmed b. hanbel *Müsned*, 28/228, No: 17014; Müslim, “Salâtu’l-Müsâfirîn”, No: 832; Beyhaki, *es-Sünenü’l-Kübrâ*, No: 4559

8 Hâkim, *el-Müstedrek*, No: 931; İbn Huzeyme, *Sahih*, No: 772; İbn Hibbân, *Sahih*, No: 2353; İbn Mâce, *Kitâbu İkâmeti’s-Salat*, No: 966

9 Ebû Dâvud, *Kitâbu’s-Salât*, No: 993; Beyhaki, *es-Sünenü’l-Kübrâ*, No: 3716 İbn Ömer ؓ’dan...

10 Ebu Nuaym, *Hilyetu’l-Evliya*, 9/304

11 Taberânî, *el-Mu’cemu’l-Evsat*, No: 2218; *el-Mu’cemu’s-Sağîr*, No: 24

12 Ahmed b. Hanbeli *Müsned*, 14/476, No: 8898; Buhârî, “Kitâbu’s-Savm”, No: 1823; Müslim, “Kitâbu’s-Sıyâm”, No: 1095; Taberânî, *el-Mu’cemu’l-Ev-*

sat, No: 2028; Bezzâr, *Müsned*, No: 1821 vd.

13 Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 29/297, No: 17762; İbn Huzeyme, *Sahih*, No: 1940; İbn Hibbân, *Sahih*, No: 3477; Taberânî, *el-Mu'cemu'l-Evsat*, No: 3238 vd.

14 Ahmed b. hanbel, *Müsned*, No: 21507; Malik, *Muvatta*, No: 1011; Taberânî, *el-Mu'cemu'l-Kebîr*, No: 5768; Bezzâr, *Müsned*, 7834; İbn Huzeyme, *Sahih*, No: 2058; İbn Hibbân, *Sahih*, No: 3502 vd.

15 Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 36/286, No: 21955; Heysemî, *Mecma'u'z-Zevâid*, 3/374

16 Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 4/192, No: 2361; Hakim, *el-Müstedrek*, No: 1766; İbn Huzeyme, *Sahih*, No: 3026 vd.

17 Daha fazla misal için bkz. Ahmed b. Sıddîk el-Ğumârî, *el-İstin-fâr li ğazvi't-Teşebbuhî bi'l-Küffâr*, Daru'l-Beşâiri'l-İslâmiyye, Beyrut-Lübnan, 2005, Baskı: 3

18 Taberânî, *el-Mu'cemu'l-Kebîr*, No: 624; Heysemî, *Mecma'u'z-Zevâid*, 5/45

19 Beyhaki, *es-Sünenü'-Kübrâ*, No: 13839; Rüyânî, *Müsned*, No: 1188

20 Ahzâb, 33

21 Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 11/62, No: 6513; Müslim, "Kitâbu'l-Libâs", No: 2077; Beyhaki, *es-Sünenü'-Kübrâ*, No: 6184; Taberânî, *el-Mu'cemu'l-Evsat*, No: 327

22 Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 5/264

23 Taberânî, *el-Mu'cemu'-Evsat*, No: 4122

24 el-Lâlikâî, *Şerhu Usûli İ'tikâdi Ehli's-Sünne ve'l-Cemâ'a*, No: 127; Darimi, *Sünen*, No: 98

25 Saff, 14

26 Yunus, 89

27 A'râf, 142

28 Câsiye, 18

29 Taberânî, *el-Mu'cemu'l-Evsat*, No: 8327; Bezzâr, *Müsned*, No: 2966; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 9/123, No: 5114; Ebû Dâvûd, "Kitâbu'l-Libâs", No: 4031; İbn Ebî Şeybe, *Musanef*, 10/287, No: 19747

30 İbn Ebî Şeybe, *Musanef*, 19/167, No: 35690

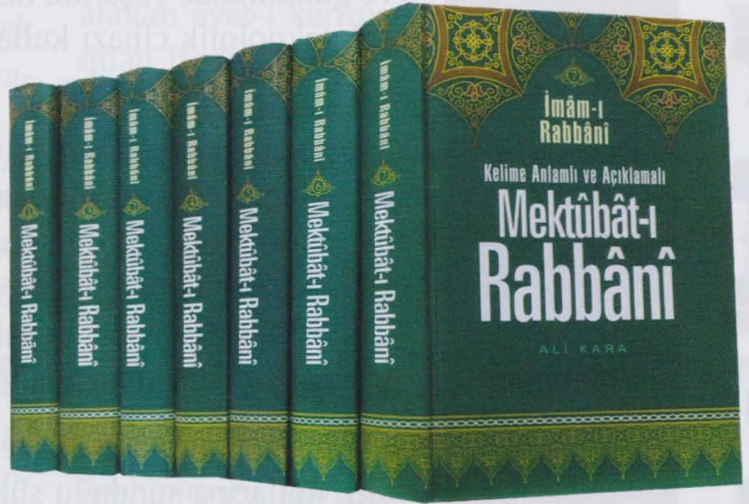
31 Ahmed b. Hanbel, *Kitabu'z-zühd*, Daru'l-kütübi'l-ilmîyye, Beyrut-Lübnan, 1999, B.I, s. 85, No: 525

Bin yılın müceddidi İmâm-ı Rabbânî
Hazretleri'nin en büyük eseri
Mektûbât-ı Rabbânî Lâlegül Neşriyat'a
 özel fiyatı ile siz değerli okurlarımızın
 hizmetinize sunulmaktadır.

Mahmud Efendi Hazretleri'mizin Zeytinburnu Vekili
Ali Kara Hocamız Hakkın Rahmetine Kavuşmuştur.
Rabbim Şehâdetini Müteyemmen ve Makbul,
Kendisine Rahmet ve Ğufrânıyla Muâmele Eylesin.

Özellikleri

Sayfa sayısı	5 900
Boyut	17x24
Kağıt kalitesi	Şamua
7 cilt - kelime anlamlı - Özel kutulu	
Mütercim: Merhum Ali Kara Hoca Efendi	

SIPARIŞ İÇİN :

0212 912 10 06

0212 435 10 58

www.herseybusepette.com

İlm-i Hâl

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA
FIKİH KURULU

İSLAM FIKHINDA YAPAY ZEKÂ

Allah'a hamd, Peygamberi'ne salat ve selam olsun.

Fennî terakkînin ve bilimsel (teknolojik) gelişmelerin özellikle son çeyrek asırda geçmiş dönemlere nazaran daha da hız kazandığı gözler önündedir. Eskiden hayal ürünü olan ve günümüzde yaşamın her alanında hayatımızı kolaylaştıran birçok teknolojik cihazı kullanmak bizim için artık sıradan ve alışlagelmiş bir durumdur.

Teknolojik gelişmeler hayatımızın her noktasında kendisini göstermektedir. Bu gelişme, sağlık sektöründe de gerçekleşmiştir. Artık kişisel veya kitlesel birçok sağlık problemleri ya daha ortaya çıkmadan önlemi alınabiliyor olmuş, ya da hastalığa yakalanıldığı takdirde eskiye nazaran daha hızlı tespitler ve daha kesin tedaviler yapılabilir hale gelmiştir.

Şüphesiz bu, Allah Azze ve Celle'nin sebepler âleminde yarattığı, kullarına sunduğu şükredilesi bir nimetidir. Bize düşen kullanageldiğimiz icatları hayır yolunda kullanmak ve elimize geçen bu yaşam hızından faydalanarak daha bilinçli olarak kulluğumuzu ifa etmektir.

Nitekim günümüzdeki birçok teknolojik cihazın hayır ya da şer için kullanılması muhtemeldir.

Teknolojinin baş döndürücü bu ilerleyişinde sağlık alanında gelinen nokta nedir? Bu soruyu net bir şekilde cevaplamak, buna kesin bir kanıtla vakıf olmaktan geçer. Zira sağlık sektöründe veya diğer yaşam alanlarında bireye ve topluma sunulan gelişmelerin, teknik olarak daha da ötesindeki ilerlemelerin şu anda mevcut olup olmadığı kesin olarak bilinmemektedir.

Elbette bu konuda söylentiler veya farklı iddialar olabilir. Ancak ilim ehlinin bir meseleyi tetkik ve tahkiki etmesi için söylentiyle veya ihtimallerle hareket etmemesi kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Bizim burada değineceğimiz konu özellikle yazılımlardır. Yani kendisini destekleyen cihazlarda bulunma şekline göre o cihaz için değişken kullanım alanları tanıyıp farklı sonuçlar elde etmeyi mümkün kılan şeydir. Hatta bunun daha da ötesinde bizim temas edeceğimiz konu, insan müdahalesine gerek kalmadan bir takım kod setlerinden beslenerek vs. yöntemlerle kendini geliştirebilen yazılımlardır.

Buradan hareketle böyle yazılımların, tutarlı tahminlerde bulunabilmesi, mukayese yapabilmesi vb. zihinsel (bellek-sel) fonksiyonlara sahip olması yönüyle işlevsel açıdan insan zekasına benzetilmektedir. Böyle benzetmelerden ötürü de bu gibi yazılımlara “*yapay zekâ*” denmektedir.

Mesela bir süredir insanın en işlevsel organlarından birisi olan beyne, bu özel yazılımları içeren cihazları takmanın artık mümkün olduğu konuşulmaktadır.

Bununla alakalı birçok düzeyde bilim adamının çalışmakta olduğu ve bu çalışmalara büyük mâlî desteklerin yapıldığı söylenmektedir.

Gerek ilmiyle ve uzmanlığıyla bilimsel yönde çaba gösteren o bilim insanlarının, gerekse onlara ekonomik gücüyle destek sağlayan finansal kuruluşların bu uğurda insanlık için taşıdıkları niyetin iyi ya da kötü olduğunu tespit etmek için liyakat sahibi uzman kişilerin derinlemesine bir çaba ve araştırma ortaya koyması gerekir. Bu sebeple biz, konuyu bu minvalde değerlendirmeyeceğiz.

Biz ise meseleyi dini yönden inceleyip bu eşyanın teknik olarak insana getireceği fayda ve zarar olasılıklarına odaklanacağız. Kısacası meseleye ihtisas sahibi olduğumuz bakış açısıyla yaklaşacağız.

Bilindiği üzere Allah Teâlâ hazretleri, içki içmeyi yasaklamıştır. Nihayetsiz merhamet sahibi olan Rabbimizin emirlerinde ve yasaklarında birçok hikmetler bulunduğu şüphesizdir. İçki yasağıyla alakalı ayet-i kerimede şarap için kullanılan ifade “hamır” “خَمْرٌ” kelimesidir.¹ Nitekim bu kelime, bu ayetin indiği dönemde sarhoş edici olarak tüketilen içeceğe verilen bir isimdir.

Âlimler tarafından sarhoş edici içeceklerle bu ismin verilmesinin arkasında yatan maksadın; “muhâmeratü'l-akli” “مخامرة العقل” / akli örtücü / doğru düşünmeyi engelleyici bir tüketim maddesi olduğu söylenmiştir.²

Görüldüğü gibi içki içmenin haram olmasının yani insanoğlunun ondan menedilmesinin neticesinde husûle gelen dünyevî faydalardan ilki, düşünme yetisinin muhafaza edilmesidir.

Öte yandan sihir, büyü ve buna benzer çirkin işlerin dinen yasaklandığı da herkesçe malumdur. Kaldı ki, sihrin sadece tanımından dahi zarar içerdiği gün gibi ortadadır. Nitekim sihir; düğüm atmak, birtakım hususi kelimeler terennüm etmek veya onları yazmak vb. yöntemlerle kendisine sihir yapılacak hedef kişinin bedenine, aklına veya kalbine tesir edici iş yapmaktır.³

Sadece dinimizdeki bu iki yasaktan bile hasıl olan fayda, insanı, hayvandan ayıran temel yeti olarak aklın, sağlıklı ve özgür kalmasıdır. Yani insan iradesinin ve aklının başkalarının ele geçirilmesinden veya yok edilmesinden korunmasıdır.

Sonuç olarak hastayken bir insanın bedenine uygulanacak tedavi, verilecek ilaç ya da yapılacak ameliyatlarda veya sağlıklıyken hastalığı önleyici aşı vb. koruma uygulamalarında nasıl ki, temkinli davranmak hem tabiplerin hem de bizlerin sorumluluğuna düşen bir görevse aynı şekilde aklı korumakta bedeni korumak kadar ve hatta daha da mühim bir sorumluluktur.

Ezcümle, şayet bu cihazlar ve donanımlar, eğer gün gelir de insanlar için dünya çapında uygulanacak bir yaygınlığa ve kullanıma ulaşacak olursa bu durumda biz Müslümanların şunlara dikkat etmesi elzemdir:

1) Teknolojik cihazın ve donanımın, insan sağlığına faydalı olduğu ve hiçbir zararının olmadığı özellikle Müslüman bilim insanlarının ittifakıyla kabul edilmelidir.

2) Cihaz ve donanım, kaynak kodları şeffaf olan bir yazılıma sahip olmalıdır.

3) Taşıyacak kişinin izni olmaksızın cihaza ve onun yazılımına dışarıdan müdahale etmek teknik açıdan mümkün olmamalıdır.

4) Cihaz ve donanım, olası bir arıza ve benzeri durumlarda teknik açıdan yazılımsal görev ve yetkinlik sahası dışına çıkma ve etki alanına zarar verme potansiyeli taşımamalıdır.

5) Cihaz ve yazılım, insanın düşünce ve duygularına kesinlikle yön verici olmamalı ve insan iradesinin özgürlüğüne etki edecek bir kapasiteye sahip olmamalıdır.

6) Aynı ihtiyacı karşılaması durumunda cihazı ya da yazılımını geliştiren kişilerin veya firmaların, -varsa- Müslüman olması tercih edilmelidir.

Şayet söylenti olmaktan çıkıp bu tekniğin ne olacağı ve nasıl uygulanacağı veya nereye, ne kadar etki edeceği ileride daha da netlik kazanır da bilimsel sahada ve literatürde yerini alabilirse yukarıda saydıklarımıza ilave edilmesi muhtemel olan yeni koşullar mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır.

Allah Teâlâ yâr ve yardımcımız olsun. Allah'a emanet olun.

İSMAİL AĞA FIKİH KURULU

Dipnotlar:

1 Bkz. "Mâide", 5.

2 Bkz. "el-Mevsuatü'l-Fıkhiyye el-Kuveytiyye", 5/12.

3 Bkz. "el-Mevsuatü'l-Fıkhiyye el-Kuveytiyye", 24/261.

Güldeste

Mustafa Özşimşekler

ZİLHİCCE'NİN İLK “ON GÜNÜ”NÜN FAZİLETİ

Zilhicce Ayı, İslâm'ın beş esasından biri olan “hac” ibadetinin yerine getirildiği, kurbanların kesildiği, salih amelilerin Allah-u Teala'ya en sevimli olduğu günleri içinde barındıran çok kıymetli bir aydır. Dört haram aydan biri olan Zilhicce Ayı'nın, özellikle ilk on gün ve gecelerini kesinlikle gafletle geçirmemelidir. Zira Allah-u Teala bu gecelere yemin ederek kıymetini beyan etmiş, bazı Peygamberlerine de bu on günlerde nice ikram ve ihsanlarda bulunmuştur.

Selef-i sâlihîn, faziletine binâen bu on günlere çok tazim etmişler, ibadetle ve oruçla ihyâ etmeye azamî derecede gayret göstermişlerdir. Zira bu günlerde tutulacak orucun ve yapılacak ibadetlerin sevabından mahrum kalmak, çok büyük bir kayıptır.

Allah-u Teala Kur'an-ı kerim'de:

“On geceye yemin olsun” (*Fecr: 2*) buyurmuş, bu gecelere yemin ederek kıy-

met ve faziletine işaret etmiştir.

Âyet-i kerime'de zikredilen “on gece”nin, hangi geceler olduğu hakkında, Hz Cabir (*Radiyallahü anh*)'dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte, Resûlüllah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“On gece, Kurban Bayramı'ndan evvelki on gecedir.”

Yani Zilhicce Ayı'nın ilk on gecesidir, onuncu gün ise Kurban Bayramı'dır. Âyet-i kerime'de “gece” olarak zikredilmiş, lakin günün tamamı yani gündüzü ile beraber kastedilmiştir. Nitekim Araplar geceyi zikreder, günün tamamını yani gündüzü ile beraber kast ederler. Dolayısıyla bu geceler ne kadar kıymetliyse, günleri de öyle kıymetlidir.

Âyette geçen “gece” kelimesinin nekre olarak zikredilmesi ise, o gecelere tazim içindir. Çünkü bu geceler; “hac menâsiki ile meşgul olmak” gibi önemli ibadetlerin yapıldığı ve diğer gecelerde

bulunmayan bazı faziletleri içermektedir. Huccâc-ı kirâm'ın mukaddes belde-lerde hac vazifelerini yerine getirdikleri için çok kıymetli günlerdir. Öyle ki, bu on günlerde yapılan ibadet kadar hiçbir günde yapılan ibadet Allah'a daha sevimli gelmez.

On Günlerde Yapılan İbâdetlerin Fazileti

Bu konuda zikredilen bazı hadis-i şerifleri arz edelim.

Abdullah İbni Abbas (*Radiyallahu anhu-ma*)'dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Resûlullah (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

- **Allah-u Tela'nın indinde Zilhicce'nin ilk on gününden daha makbul ve amellerin Allâh-u Teâlâ'ya daha sevimli olduğu başka bir gün yoktur.**

Bunun üzerine ashâb-ı kiram:

- Ya Resûlellah! Onun benzeri bir gün Allah yolunda cihadda da yok mudur? diye sorduklarında, şöyle buyurmuşlardır:

- **Onda da yoktur. Ancak bir kimse ki, malıyla ve canıyla Allah yolunda cihada çıkıp da (şehid olup) onlardan hiçbir şeyle geri dönmeyen kimse müstesna."**

(*Ebu Davud 2428, Buhari 928, Tirmizi 754, İbni Mace 1727*)

Zilhicce Ayı'nın ilk on günlerinde tesbih, tahmid, tehlil ve tekbiri çokça söylemek lazımdır. Nitekim Abdullah İbni Ömer (*Radiyallahü anhüma*)'dan rivayet edilen bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“Allah-u Teala katında Zilhiccenin ilk on gününde yapılan amellerden daha kıymetlisi yoktur. Bu günlerde tesbihi, tahmidi, tehlili ve tekbiri çoğaltın!”

(*Abd b. Humeyd, Müsned, 1/257*)

Bu on günlerde tutulan orucun fazileti ile alakalı olarak, Ebû Hureyre (*Radiyallahü Anh*)'dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlüllâh (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“Allah'a ibadet edilecek günler içinde Zilhicce'nin ilk on gününden daha sevimli günler yoktur. Bu on günlerdeki her bir günün orucu bir senenin orucuna (sevapça) denktir. Oadaki her bir gecenin kıyâmı (namazla ihyâsı) da, Kadir Gecesi'nin kıyâmına denktir.”

(*Tirmizi: Savm, 52; İbn Mace: Siyam, 39*)

Hafsa (*Radiyallahü anha*) annemiz şöyle buyurmuştur:

“Dört şey vardır ki Resûlullah (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) onları terk etmedi. Bunlar; Zilhiccenin ilk on gününün orucu. Âşûrâ Günü orucu. Her aydan üç gün oruç ve sabah namazının iki rekat sünneti.”

Yanlış anlamaya mahal bırakmamak için şunu da ifade edelim: Hadislerde zikredilen Zilhicce'nin ilk on günündeki oruçtan maksat, ilk dokuz gündür. Çünkü Zilhicce'nin onuncu günü **Kurban Bayramı**'dır ve bayram günü oruç tutmak caiz değildir. Tabi o gün de ibadet günüdür, zira Resûlullah (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*):

“Ademoğlu Kurban Bayramı günü, Allâh-u Teala katında kurban kesmekten daha sevimli hiçbir amel yapmamıştır...” buyurmuştur.

(*Tirmizi, Edâhî;1; İbn-i Mâce, Edâhî: 3*)

Dolayısıyla bu günlerde tutulması tavsiye edilen oruç, Kurban Bayramı'ndan önceki dokuz gündür. Fakat "On Gece" denildiğinde, Kurban Bayramı'nın gecesi de dahildir, çünkü geceler önce gelmektedir.

Tüm bu faziletleri ve kazançları elde etmek için bu günleri dört gözle beklemek, adeta iple çekmek lazımdır. Selefi sâlihîn bu günlere çok tazim etmiş, ibadetle-oruçla ihyâ etmeye gayret etmişlerdir. Nitekim Said b. Cübeyr (Radiyallâhu Anh) şöyle buyurmuştur:

"Bu on gecelerde lambalarınızı söndürmeyin!"

Yani bu gecelerde uyanık olun ve ibadetle geçirin, demek istemiştir. Kendisi de bu on günler girdiğinde öylesine ibadet edermiş ki, tahammül sınırlarını zorlar adeta dayanamayacak hale gelirmiş. Ayrıca bu on gecelerde hizmetçisine dahi uyanık kalmasını tembih eder, bu gecelerde ibadet yapması gerektiğini ona hoşça anlatır ve onu bu konuda teşvik edermiş.

(İbnü'l-Cevzî, Müsîru'l-'Azmi's-Sâkin, 1/232)

Ebû Osman en-Nehdî (Radiyallâhu anh), Zilhicce'nin ilk on günü hakkında şöyle demiştir:

"Âlimler ve sâlihler, senedeki üç tane "on gün"e tazim ederler ve diğer günlere göre üstün tutarlar. Bu on günler; Zilhicce ve Muharrem ayının ilk on günü ile Ramazan ayının son on günüdür. Zilhicce'nin ilk on günü içerisinde Terviye, Arefe ve Kurban Bayramı günleri vardır."

Bu kıymetli günler önümüzde geliyor. Hakkında ayet-i kerime nazil olmuş, hadis-i şerifler varid olmuş, çok kıymetli

"Terviye, Arefe ve Kurban Bayramı günleri"ni içinde barındıran Zilhicce Ayı yaklaşıyor. Bu günleri bir fırsat olarak kabul edelim ve ibadetle dolu dolu geçirmeye gayret edelim. Zira Ebu Derda (Radiyallahü anh) şöyle demiştir:

"Zilhiccenin ilk günlerinde oruca devam edin. Duâyı, istiğfar ve sadakayı çok yapın.

Zira ben Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'den, **'Zilhiccenin ilk on gününün hayrından mahrum kalanlara yazıklar olsun'** dediğini işittim."

Halk arasında **"on günler"** diye bilinen bu günler içerisinde en faziletli olanlar, **"Terviye, Arefe** (Zilhicce'nin sekizinci ve dokuzuncu günü) **ve Nahr** (Kurban Bayramı) günleridir. (Bayramın ilk gününden sonraki üç gün ise **"Teşrik Günleri"**dir.)

Çünkü bu günler, gerçekten çok önemli ve büyük günlerdir. Arefe Günü hacıların Arafat'a gittiği ve orada topluca vakfeye durup dualar ettiği büyük gündür. Bazı günahlar vardır ki, onlar ancak Arafat'ta yapılan vakfe ile af olunur. Nitekim Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bir hadis-i şerifte şöyle buyurmuştur:

"İnsanların günahça en büyük olanı, Arafat'ta vakfe yapıp da Allah'ın onu bağışlamayacağını zannedendir."

Arefe Günü, af ve mağfiretin adeta sağanak halinde yağdığı büyük bir gündür. Keza hac günü de öyledir. Zira farz olan tavaf, tıraş olmak ve şeytan taşlamak o gün yapılır."

Tabi şunu da ifade edelim. Malumunuz olduğu üzere tüm dünyayı etkileyen koronavirüs tehlikesi hala devam ediyor.

Sağlık tedbirleri kapsamında Kutsal topraklara gitmek konusunda uygulanacak olan bir takım kısıtlamalar, Zilhicce Ayı'nın ilk on gün ve gecelerinin kıymet ve faziletine bir zarar vermez. Zira bu günlerde yapılan ibadetlerin fazilet ve sevabı sadece hac edenler için değil, bu gün ve geceleri ibadetle geçiren herkes içindir. Dolayısıyla bu sıkıntılı süreçte her ne kadar hac görevinin ifâ edilmesinde bir takım engeller olsa da, bu kıymetli vakitleri oruçla, ibadetle geçirmeye hiçbir mani ve engel yoktur.

Ayrıca Zilhicce Ayı'nın ilk on gününü ibadetle ihyâ etmek, zaten hacca gitme imkanı bulamayanlar için büyük bir mânevî fırsattır.

Arefe Günü Orucu

Zilhiccenin dokuzuncu (arefe) günü oruç tutmayı ihmal etmemek lazımdır. Çünkü bu gün tutulacak oruçta hiç kimşenin sayamayacağı kadar çok hayır ve bereketler vardır.”

Ebu Katade (Radiyallahu anh)'dan rivayet edildiğine göre; “Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'e, Arefe Günü tutulan orucun fazileti sorulunca, şöyle buyurdu:

“Arefe Günü tutulacak orucun, geçen seneye sonraki senenin günahlarına keffaret olacağını Allah'ın rahmetinden ümit ediyorum.”

(Tirmizî, Savm, 46 (749); İbn Mâce, Sıyâm, 40)

İmâm-ı Nevevî (Rahimehullah) bu hadis-i şerifi izah ederken; keffareti ümit edilen günahların, günahı seğâirden olduğunu ifade etmiştir. Keffaret olması, demek; “günahları örter, affettirir” demektir.

Arefe Günü tutulan orucun, gelecek senenin günahlarına keffaret olmasını

ise; Allah-u Teala'nın kişiyi günahlardan koruyacak olması, ya da, şayet günah işleyecek olursa, geçmiş senenin keffareti kadar kendisine sevap ve rahmet ihsan edilmesi, şeklinde açıklamıştır.

Hız. Aişe (Radiyallahü anha)'dan gelen bir rivayete göre:

“Zilhicce'nin her bir gün orucuna karşılık yüz köle azadı, yüz deve kurban etme sevabı ve Allah-u Teala'nın yolunda cihad için yüz at bağışı sevabı vardır.

Terkiye günü, (yani Zilhicce Ayı'nın sekizinci günü) tutulan oruç için bin köle azadı sevabı, bin deve kurban etme sevabı ve Allah-u Teala'nın yolunda cihad için bin at bağışı sevabı vardır.

Arefe günü tutulan orucuna karşılık iki bin köle azadı sevabı, iki bin deve kurban etme sevabı, Allah-u Teala'nın yolunda cihad için iki bin at bağışlama sevabı vardır.”

(Geylânî el-Ğunye:2/39)

Denilmiştir ki; bu on günlerde oruç tutmak, hacda olmayanlara müstehaptır yoksa hacılara değildir. Bilakis hac vecibelerini ve rükunlarını edâ etmekten aciz kalma tehlikesi olduğundan, huccâc-ı kirâmın oruç tutmasında mekrûhiyet bile söz konusudur.

On Günlerde Peygamberlere Yapılan İkramlar

Zilhicce Ayı'nın ilk on gününde Allah-u Teala Peygamberlerine nice ikram ve ihsanlarda bulunmuştur. Bu konuda gelen rivâyetlerden bazılarını kısaca arzedelim:

• Allah-u Teala, Adem (*Aleyhisselam*)'ın tövbesini Arefe Gününde, yani hacıların Arafat'ta vakfede olduğu gün kabul etmiştir.

• Adem (*Aleyhisselam*) ile Havva anamız cennetten yeryüzüne indirildiğinde, Adem babamız Hindistan'ın **Serendip** Adalarına, Havva anamız ise **Cidde**'ye indirilmişti. Onların yeryüzünde ilk buluşması yine **Arefe Günü** olmuştur. Buluştukları güne "**Arefe**", karşılaştıkları yere ise "**Arafat**" denilmiştir.

• Yine bu on günlerde İbrahim (*Aleyhisselam*) "**Halil**" olmuştur. Nitekim Kur'an-ı kerim'de:

"Allah-u Teala, İbrahim (*Aleyhisselam*)'ı Halil edindi." (4/125) buyurulmuştur.

• Nemrud'un ateşinin İbrahim (*Aleyhisselam*)'ı yakmaması, Allah-u Teala'nın emri üzere kurban ettiği oğlu İsmail (*Aleyhisselam*)'ın, Allah-u Teala tarafından gönderilen bir fidye koç karşılığında kessilmekten kurtulması da, yine bu günlerde olmuştur.

• Kabeyi Muazzama'yı, İbrahim ve İsmail (*Aleyhisselam*)'ın yapmaya başladığı günler de, bu on günlere tevafuk etmektedir.

• **"Andolsun ki o ağacın altında Seninle biat ettiklerinde Allah-u Teala müminlerden razı olmuştur..."** (Fetih: 18) âyet-i kerime'sinde geçen biat, "**Rıdvan Biatı**"dır ki, bu dahi Zilhiccenin ilk on günleri içinde vaki olmuştur.

• Kur'an-ı kerim'de zikredildiği üzere, Musa (*Aleyhisselam*)'a on günlük bir ihsan da bulunmuştur. Allah-u Teala bu ihsanı bize şöyle haber vermektedir:

"Musa (*Aleyhisselam*) ile otuz gece sözleştik ve buna on (gün) daha kattık. Böylece Rabbinin tayin ettiği vakit kırk geceye tamamlandı." (Araf 142.)

Müfessirler, bu âyet-i kerimede geçen "**otuz gece**" ifadesinin, Zilkade Ayı olduğunu, "**on gün**" ifadesinin ise "**Zilhicce Ayı'nın ilk on günü**" olduğunu beyan etmişlerdir.

Şöyle ki: "Allah-u Teala Musa (*Aleyhisselam*)'a münacaat sözü vermişti. Bunun üzerine Musa (*Aleyhisselam*) otuz gün oruç tuttu. Oruç tuttuğundan dolayı ağzının kokusu değişti. O kokuyu izale etmek için bir misvak edindi, ağzını misvakladı ve bu kokuyu giderdi. Bunun üzerine Allah-u Teala şöyle buyurdu:

"Ey Musa! Bilmez misin ki, Benim katımda oruçlunun ağız kokusu misk kokusundan daha güzeldir?"

Bunun üzerine, bu koku tekrar hasıl olsun diye "**on gün**" daha oruç tutmasını emretti.

İşte tefsir alimleri: "**Musa (*Aleyhisselam*) otuz günlük orucu Zilkade Ayı'nda tuttu. Buna Zilhicce Ayı'nın ilk on günü eklendi."** demişlerdir.

• Yine rivâyet edilir ki; "Allah-u Teala, Musa (*Aleyhisselam*) ile bu on günlerde tekellüm buyurdu, Kendine yakın kıldı ve bu on günlerde "**on emri**" Ona bildirdi"

On Günleri İhyâ Edenlere Verilecek On İkrâm

Denilmiştir ki; bir kimse bu on günleri ibadet ve taatle değerlendirirse, Allah-u Teala o kişiye on ikramda bulunur. Şöyle ki:

Lâlegül

DESTEK KAMPANYASI

Cübbeli Ahmet Hocaefendi'nin Hapiste Kaldığı Bir Senelik Zarfında Medrese-i Yûsufiyye'den Sevenlerine Gönderdiği Ayet ve Hadis'lerle Dolu Mektupları

Kargo Dahil
100₺

SİPARİŞ İÇİN :

0212 912 10 06 - 0212 435 10 58

www.herseybusepette.com

- Ömrü uğurlu ve bereketli olur.
- Malında bereket olur, kat kat artar.
- Allah-u Tela onun çoluk çocuğunu korur.
- Günahlarına keffaret olur.
- Yaptığı iyiliklere kat kat sevap alır.
- Ölüm halini kolay eder.
- Kabrindeki karanlık günlerine aydınlık verir.
- Mizanda iyilik tarafını ağır bastırır.
- Ahirette düşük hallerden, rezil ve zelil olmaktan kurtarır.
- Cennetteki derecelerini yükseltir.

(Geylânî, el-Ğunye, 2/40.)

Şunu da hatırlatmak isterim ki; kurban kesecek olan kardeşlerimiz bu on günlerde, bir nevi hac için ihrama girenler gibi tıraş olmasın ve tırnak kesmesinler. Bunu, bayram günü kurbanlarını kestikten sonraya bırakmaları müstehaptır. Zira kesilen kurbanın her uzvuna karşılık, kurban kesenin de uzuvlarını Allah-u Teala cehennemden azad eder.

Rabbim bu on günleri en güzel şekilde değerlendirip, zikredilen sevapları kazanmaya cümlemizi muvaffak eylesin.

Fi Emanillah!

Bir Sahâbiyi Tanıyalım

HAZRETİ MEYMÛNE BİNTİ HARİS

(Radiyallâhü Anhâ)

- 2. Bölüm -

Hz. Meymûne (Radiyallahü anha)'nın, Hz. Abbas (Radiyallahü anh) aracılığıyla yaptığı evlilik teklifini, Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) hem amcasının hatırına, hem de Meymûne (Radiyallahü anha)'nın şeref ve asâletine hürmeten kabul etmişti.

Bu evlilik teklifinin kabul edildiği haberi Meymûne (Radiyallahü anha)'ya ulaştırıldığı esnada, deve üzerinde bir yere gidiyordu. Heyecanla beklediği bu müjdeli habere öylesine sevindi ki, sevinç ve memnuniyetini ifade etmek üzere:

- Deve de, üzerindeki de Resûlullah'ındır, diyerek, kendisini Peygamber Efendimize bağışlayıp nefsinin ona hibe etti.

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem), Meymûne (Radiyallahü

anha)'nın kız kardeşi Hz. Esmâ'nın kocası olan **Cafer b. Ebi Talib** (Radiyallahü anh)'ı, dünürlük etmek üzere gönderdi.

H. Meymûne validemiz de bu iş için ne gerekiyorsa yapılması için ablası Ümmü'l Fadl'ın kocası olan **H. Abbâs** (Radiyallahü anh)'ı vekil tayin etti. O da, velisi olarak dört yüz dirhem mehirle Meymûne (Radiyallahü anha)'yı, Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'e nikâhladı.

Kısa bir açıklama:

Allah-u Teala bir âyet-i kerime'sinde şöyle buyurmuştur:

“...bir de, mümine bir kadın kendini peygambere hibe eder (mehir istemez) ise, peygamberde nikâhlamak istediği takdirde o mümine kadını, diğer müminlere değil de sadece Sana mahsus olmak üzere helâl kıldık. (Ahzâb Sûresi: 50)

Birçok kadın, Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in eşi olabilmek için mehirsiz olarak onunla evlenmek istemiş, âyetin ifadesiyle kadınlar kendilerini O'na bağışlamışlardır. Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in bu şartla evlenmesi helâl olduğu halde, bu ruhsatı kullandığına dair hayatında bir örnek yoktur. Nitekim Meymûne (Radiyallahü anha) her ne kadar kendini Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'e hibe etmişse de, az önce de ifade ettiğimiz gibi, Hz. Abbas (Radiyallahü anh) onun velisi olarak “dört yüz dirhem mehir” ile Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'e nikâhlanmıştır.

Düğünün Mekke'de Yapılmasına Müsaade Edilmedi

Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem), Kureyşliler'i İslâm'a ısındırabilmek için bu izdivacı bir fırsat olarak düşündü. Onun için nikâh merasimini Mekke'de yapmak ve oranın ahâlsini de düğüne davet etmek istiyordu.

Tabi Hudeybiye Anlaşması'na göre Mekke'de kalmaları gereken üç günlük müddet dolmuştu. Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Mekkelilerle bir gerginlik çıkmasını istemiyordu, verilen sözde duracaktı. Fakat onlarla dostça bir temas kurma imkânı ve sıcak bir ortam oluşturmayı arzu ediyordu. Bu sebeple, hiç olmazsa düğün merasimi tamamlanıncaya kadar vakit tanınmasını ve bu düğüne Mekke'lilerin de iştirak etmesini istiyordu. Onun için Kureyşlilere, Hz. Osman (Radiyallahü anh) ile şu haberi gönderdi:

- İsterseniz nikâh merasimini yapmak üzere burada üç gün daha kalayım ve bu düğün ziyafetine sizi de çağırayım.

Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bu vesile ile onları Kendisine ısındırmak istiyordu. Fakat Mekke müşrikleri Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in Mekke'de daha uzun kalması halinde, şehirdeki diğer insanların manevî yönden etkilenip O'na evlerinin kapılarını açmalarından endişe ediyorlardı. Onun için bu teklifi kabul etmediler, anlaşmaya uymasını ve Mekke'yi bir an önce terk etmesini istediler. Bununla da kalmayıp bu teklifi kabul etmediklerini iletmek üzere, iki tane elçi gönderdiler.

O iki elçi geldikleri esnada, Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ashabından bir gurupla sohbet ediyordu. Elçiler huzura çikınca:

- Ya Muhammed! Size verilen süre doldu, artık burayı terk etmeniz gerekiyor! dediler.

Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) daha önce Hz. Osman (Radiyallahü anh) ile gönderdiği haberi onlara da tekrar etti:

- Evet süremiz doldu, lâkin müsaade etseniz de burada bir gün daha kalsak. Sizden bir kadını nikâhladım. Bu nikâh merasimini sizin aranızda yapsam, siz de düğün ziyafetinde bulunsanız olmaz mı?!"

Kureyş elçileri bu teklifi kesinlikle kabul etmediler ve derhal oradan ayrılmaları konusunda da ısrar ettiler. Hatta ukalâ bir tavırla:

- Ya Muhammed! Burada üç gün kalacak, sonra toprağımızdan çıkacaksınız diye, aramızda ahid yapmadık mı? İşte üç günlük süre doldu. Şimdi ne Sen, ne de yemeğin bize lazım değil. Yurdumuzdan bir an önce çıkmanı istiyoruz, dediler.

Onların böylesine sert ve kaba tutumu karşısında **Sa'd b. Ubâde** (Radiyallahü anh)'ın çok canı sıkıldı. Onlara kızarak yüksek sesle:

"Burası ne sizin toprağınızdır, ne de babanızın toprağı! Vallâhi Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) buradan ancak ahid-nâmeye uyarak Kendi rızası ile çıkarsa çıkar, yoksa kimse zorla çıkaramaz!" diyerek onlara çıkıştı.

Tabi elçiler bu söze bir şey demediler ve sükût ettiler. Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'de, yapmış olduğı anlaşmaya sadâkat gösterdi ve bütün müslümanlara hareket etmelerini emrederek:

- Müslümanlardan hiç kimse burada akşamlayacak, yola çıkacaktır! Buyurdu.

Bunun üzerine oradaki Müslümanlar derlenip toparlandılar ve eşyalarını alarak Mekke'den ayrılmak üzere gruplar halinde yola çıktılar. Akşama kadar da şehirde ashab-ı kiram'dan kimse kalmadı.

Nihayet Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) Ten'im yakınlarında **"Serif"** denilen mevkiide ashabıyla birlikte konakladı. Ve burada, Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in görevlendirdiğı azatlısı Ebu Rafi (Radiyallahü anh)'ı ve Onunla birlikte gelecek olan gelin alayını bekleme-ye başladılar.

DEVAM EDECEK

صلى الله عليه وسلم محمد رسول الله

Hadis-i Şerifler

Abdullah İbni Abbas (Radiyallahu anhuma) şöyle anlatıyor: “Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem):

- Allah-u Teala'nın indinde Zilhicce'nin ilk on gününden daha makbul ve amellerin Allâh-u Teala'ya daha sevimli olduğu başka bir gün yoktur.” Buyurdu. Bunun üzerine ashab-ı kiram:

- Ya Resûlellah! Onun benzeri bir gün Allah yolunda cihadda da yok mudur? diye sorduklarında, şöyle buyurdu:

- Onda da yoktur. Ancak bir kimse ki, malıyla ve canıyla Allah yolunda cihada çıkıp da (şehid olup) onlardan hiçbir şeyle geri dönmeyen kimse müstesna.”

(Ebu Davud 2428, Buhari 928, Tirmizi 754, İbni Mace 1727)

Ebu Katade (Radiyallahu anh) dan rivayet edildiğine göre; “Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)’e, Arefe Günü tutulan orucun fazileti sorulunca, şöyle buyurdu:

“Arefe Günü tutulacak orucun önceki ve sonraki senenin günahlarına kefaret olacağını Allah'tan ümit ediyorum.”

(Tirmizî, Savm, 46 (749); İbn Mâce, Sıyâm, 40)

Hiz. Aişe (Radiyallahü anha) validemizden rivayet edildiği üzere, Resûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

“Ademoğlu Kurban Bayramı günü, Allâh-u Teala katında kurban kesmekten daha sevimli hiçbir amel yapmamıştır.

Gerçekten o kurbanlık hayvan kıyâmet günü boynuzuyla, tırnaklarıyla ve kıllarıyla birlikte gelir. Kurbandan akan kan daha yere düşmeden Allâh-u Teala yanındaki yerini alır. O halde kurbanın sevabı böyle olunca, kurban kesmekle kendinizi hoş ve müsterih tutunuz.”

(Tirmizi, Edâhî;1; İbn-i Mâce, Edâhî: 3)

Ebû Hureyre (Radiyallahü Anh)'dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Allah'a ibadet edilecek günler içinde Zilhicce'nin ilk on gününden daha sevimli günler yoktur. Bu on günlerdeki her bir günün orucu bir senenin orucuna (sevap bakımından) denktir. Ondaki her bir gecenin kıyâmı da, Kadir Gecesi'nin kıyâmına denktir.”

(Tirmizi: Savm, 52; İbn Mace: Sıyam, 39)

Abdullah İbni Amr (Radiyallahü anh)'ın naklettiğine göre, Resûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Bakmakla yükümlü olduğu kimseleri ihmal etmesi, kişiye günah olarak yeter.”

(Ebû Dâvûd, Zekât, 45)

Enes (Radiyallahü anh) anlatıyor; “Resûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki:

“Allâh-u Teala bir kimseye sâliha bir kadın nasib ederse, ona dininin yarısında yardım etmiş olur. Arta kalan yarısında da Allah'tan korksun ve kendini korusun.”

(Taberânî, Evsat, I, Hadis no: 976, 522)

Abdullah İbni Ömer (Radiyallahu anhüma)'dan rivayet edildiği üzere “Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) buyurdular ki:

“Kime duâ kapısı açılmışsa, ona rahmet kapıları açılmış demektir. Allah-u Teala'dan talep edilen (dünyevî şeylerden) Allah-u Teala'nın en çok sevdiği afiyettir. Duâ, inen ve henüz inmeyen her çeşit (musibet) için faydalıdır. Kazayı sadece duâ geri çevirir. Öyle ise size duâ etmek gerekir.”

(Tirmizî, Da'avât 112, (3542)

ŞİRKET-İ MÜLK SİSTEMİ

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA
FİKİH KURULU

Şirket-i mülk sistemi; katılan iştirakçilerin birbirlerine karz (borç) verdiği ya da şartlı hibede bulunduğu bir sistem değildir. Aksine bu sistem; içerisinde olan katılımcıların, bir malda ortak bir paydaya sahip olduğu ve yapılan ödemelerin ortak bir mal alınması için kurulan bir sistemdir.

Diğer modellerden farkı;

- Karz olmadığı için “menfaat celb eden borç faizdir” ilkesini ihlal etmemektedir.
- Şartlı hibe olmadığı için sonu itibariyle vade faizine düşme ihtimali yoktur.
- Müşâreke-i mütenâkîsa modeli olmadığı için ortaklık süresinde oluşabilecek masraflar, sadece kur‘ası çıkan kişiye ilzam edilmeyecek veya zımında bulunan mudârebe (emek-sermâye ortaklığı) anlayışındaki sorunlara (ve daha nice sıkıntılara) da böylelikle düşülmemiş olacaktır.
- Bu sistemde tıpkı ortak bir mal alma anlayışı ile hareket edilmekte ve toplanan paralar ile katılımcıların da hisse sahibi olduğu kolektif (ortaklaşa) bir mal alma mefkûresi söz konusu olmaktadır.

Nasıl ki 3-5 kişi bir araya gelip ödedikleri para ile ortak bir arsa alacak olsalar, bu işte bir sıkıntı olmadığı ve bir mülk ortaklığı söz konusu olduğu için burada da aynı mantıkla hareket edildiğinden dolayı bir sıkıntı söz konusu olmamaktadır. Sadece bu ortaklık yapılır yapılmaz ortaklar arasında mal taksimi yapıp bir kişi tüm hisseleri satın alacaktır.

Bu sistemin caiz olabilmesi için uyulması gereken maddeler şu şekildedir:

1. Önce model olarak bu sisteme girildiği net olmalıdır.
2. Bu sisteme para almak için değil de, sadece mal alımı için girilmelidir.
3. Sisteme girdiğinizde ilgili organizatör firmaya, sizin adınıza mal alım-satımı için vekâlet verilmelidir.
4. Bu sistemde ödenen paraların kasası ayrı olmalı, caiz olmayan modeller ile bir olmamalıdır.
5. Kişi kur‘a kendisine çıkınca, ilgili organizatör firmaya mal alımı için vekâlet vermelidir.
6. Burada bazen mal alımı yapılmama durumu düşünülebilir. Bu kesinlikle caiz olmayacaktır. **Bu nedenle şirket-i mülkte mal alımı olmazsa olmazdır.**
7. Vekâleti alan kişi alacağı ev veya arabayı vekâlet verilen şahıslar adına almalıdır.
8. Malın, vekâleten alımı yapıldıktan sonra tekrar ilgili organizatör firmaya gelerek diğer iştirakçilerin hissesi (önceden onlardan vekâlet almış ve onlar adına söz sahibi olan) organizatör firmadan satın alınmalıdır.
9. Bu andan sonra ise alınan ürün artık tüm grubun değil bilakis sadece kur‘ası çıkan bu kişinin olacaktır.
10. Bu sistemlerde kasko ve benzeri sigortalar caiz değildir. Sadece dask gibi olmazsa olmaz olan sigortalar yaptırılabilir.

DR. İHSAN ŞENOCAK

TÂRİHİN AKIŞINI DEĞİŞTİRECEK GENÇE HİTÂBE

Hazreti Lokman oğluna “İstiğfarı dilinden hiç düşürme yavrum!” diye tembihlerken aslında ona, insanlar arasında Allâh’ın rahmetine en muhtaç kul kendini gör, kendi günahlarına ağla diyordu.

Bütün nebiler gibi veliler de tuttu Hazreti Lokman’ın öğüdünü; elleri buğday, kendilerini saman görürdüler. Şayet duaları, bir eksiği ikmâl etmek içinse önce kendileri, bir nimete nâiliyet içinse evvela başkaları için niyazda bulundular. “Önce bütün hastalara sonra da bu kuluna şifa ihsan eyle yâ Rabbi!” diye yakardılar.

Gayzı derin çukurlara gömdüler, yüreklere muhabbet aşısı yaptılar. Nasihati önce kendi nefislerine sonra muhataplarına yaptılar. Buyurdu ki namsız nişansız veliler: “Düşmanlık edeceksen, seni bütün insanlardan uzaklaştıran, yalnızlaştıran nefesine düşman ol. Eğer bunu başarabilirsen en yakınlarına ya da en uzaklarına düşman olma hastalığından kurtulacak, kin

gözünü bürüdüğünde ‘Ey en mücrimden daha mücrim olan nefsim! Sen varken başkasına adâvette bulunmak, kanseri bırakıp da sivilceyi tedavi etmek gibi olur.’ de.

Kızdığında arkadaşına ‘Allah seni ıslah etsin.’ demek yerine ‘Ya Rabbi! Önce beni ıslah et ki, ıslahım arkadaşımın da ıslahına vesile olsun.’ şeklinde niyazda bulun. Bir makama gelmek, bir devlete nail olmak için değil, kemale ermek “İlla da ben” diyen nefesine; sen ıslah olursan ıslah olacak bütün alem.” de.

Bütün Kusurlar Bende

Mâzeretlerin ardına sığınma! Yapman gereken bir vazifeyi îfa edemediğinde, “Bütün kusurlar bendedir.” de. Hatalarının telafisi için çareler ara, Allah Teala’dan muvaffakiyet niyaz et. Atın sırtında Medine’den İstanbul’a gelen Ebû Eyyûb el-Ensârî gibi yollara düşüp Allah ve Rasûl davasını anlatamamanın önündeki tek engel kendini gör.

“Hani Ümmet nerede?” diye sorma. Olduğun yerde Ümmet’in âl-i himmet sahibi evlatları varsa onlara katıl, yoksa çevrene “Müslümanlar! Toparlanıyoruz.” çağrısında bulun. Diriliş ordusunun ilk neferi sen ol. Seninle, senden başlasın şehrin dirilişi. “Başarıyı şahsi hedeflere ulaşma arzusuyla kıymetlendiren nefsim! Seninle başlayan bu toparlanma akamete uğrarsa baş sorumlu sensin.” de!

Camiye Gömülen Din

Eğer bir camide imam, bir okulda öğretmen, bir dairede memur, bir fabrikada personelsen çevrendekilere “Neden, paramız daha azken üç-beş km’lik mesafeleri bisikletle kat edip yaptığımız tefsir ya da hadis derslerini her birimizin altında araba olmasına rağmen bugün yapamıyoruz?” diye sor, sonra da nefesine, “Sen başlasaydın, devam ederdi sohbetler.” de.

Mana Planındaki Hedefler

Mevlana’nın fenerle adam araması gibi sen de geceler boyu bütün bu sorunlara çareler ara! Öğrenci iken kendini en diğergam Müslümanlardan görür, her gün yeni bir plan yapar, şöyle bir gelecek tasarlardın: “Klimalı bir arabam olsa bisikletle gidemediğim ders halklarına rihleler yapar, büyük hocaların sohbetlerine katılır, oradan aldıklarımı arz etmek için evimi medreseye çevirir, liseden üniversiteden gençlerle haftada birkaç defa toplanır, halimizi ve çaremizi konuşurum.”

O günden bugüne dünyalıklar için hayli bir mesafe katettin. Âmir oldun, patron oldun. Peki mana planındaki hedeflerinde ne kadar başarılı oldun?!

Talebelik yıllarında, “Paramız olsa daha çok öğrenci evi açar, mecmuanın sayfalarını artırır, daha fazla kitap dağıtır, kır toplanmalarını daha fazla organize eder, sahralarda daha fazla diriliş sohbetleri yapar, çadırlarda, yere serili hasırlar üzerinde birkaç saat uyuyarak gece ibadet gündüz de mücadele ederiz.” diye temennilerde bulunurdun.

Bugün, dün hayalini kurmaya bile cesaret edemediğin oranda dünyalıklara sahip oldun. İmam-Hatipler yeniden açıldı. Ahiretin için neler yaptın?!

Haberin Var mı Durduğun Yerden?

Dün, İslam’ın evle cami arasına hapsedilmesini en büyük tehlike olarak gören sen, Kur’an-ı Kerim’i çözüm mercii olmaktan çıkararak bugün İslam’ın camiye gömülmesine önyak oldun. Haberinin var mı durduğun yerden? Okulda ahkâm ayetlerinden bahsettiğinden dolayı, “Devlet düzenini şerriata göre değiştirmekten sabıkalı” bir Müslüman olarak kayda geçmişken bugün Kur’an’ın tarihsel olduğunu, bu yüzden de bir ahlâk kitabı olarak görülmesi gerektiğini iddia ediyorsun. Ya da bu iddiaların sahiplerine gazetende köşe, kanalında kürsü veriyorsun. Daha açık bir ifadeyle “Kur’an’ın zaman ölçeği asırlar önce durdu. Şimdi yeni şeyler söylemek lazım!” diyerek Batı’nın eskilerini pazarlayanlarla birlikte yürüyorsun, biliyorsun değil mi?

Ebu Cehil’i Olmayan Şehir

Allah Azze ve Celle’nin iradesinin önünde hiçbir gücün duramayacağını, kimsenin onun kararlarını veto edemeyeceğini unutma! Yapamadıklarının müsebbibi olarak, “Şunlar olmasaydı tamamdı ya da bunların olduğu yerde bu hizmetler yürümez.” deme. Allah Râsulü, “Ya Rabbi Ebu Cehil’in olmadığı bir şehir bulamadın mı da beni Mekke’de peygamber olarak gönderdin?” demedi; üzerine düşeni fazlasıyla yaptı. Allah için sever, Allah için buğz edersen, yığınla kafir, zındık, fâsık varken Müslüman’a buğz etmeye ne vakit bulabilirsin ne de şer’î bir gerekçe.

Mâsumiyete Düşman, Zulme Taraftar Olma!

Hakperest ol! Irkından, cemaatinden, cemiyyetinden yana taraf olma.

Eğer taraf olursan, kendi meşrebinden olmayan bir allâmeyi zalim, münafığı hakpe-rest, Allah düşmanını dost, dostunu da düş-man görürsün.

Taraf olmak sana masum bir adamı canı, caniyi de masum; kâfiri merhametli, Müs-lüman'ı da gaddar olarak gösterir. Mâsumi-yete düşman, zulme taraftar olma! Kur'an-ı Kerim'i ve Sünnet-i Seniyye'yi umumi ma-nada hayatın bütün sorunlarının çarelerini içeren hakikat olarak yeniden oku.

Yahudi Şas b. Kays'la dışardan, münafık Ab-dullah b. Übeyy'le de içerden İslam'ın Ümmet yapısını dağıtmaya çalışan fitne üslerine kar-şı "Sadece İslam" de, taviz verme. İdeolojiler anaforuna düşen Müslümanların kurtuluşunun, topyekün Allah'ın ipine sarılıp bâğîye karşı mücadele etmelerinde olduğunu ilan et.

Diz Çök Ey Zorlu Nefis

Mekkeliler bolluk zamanında Hubel'e, kıt-lıkta Allah'a dua ederdi. Elleriyle yaptıkları Hubel hasar görünce, ona altından kol tak-mış, onun şerefine kan dökmüş, can almış-lardı. Ne konuşan ne bir fayda sağlayan ne de muhtemel ya da muhakkak bir zararı def etme gücüne sahip olan bir putun önünde halkın en akıllı zannettikleri de secde eder-di. İslam, Hubel'le değil, Hubel'e Mekke'yi mahkum eden anlayışla hesaplaştı. Ham-za'yı, Enes b. Nadr'ı, Abdullah b. Cahş'ı ve daha nicesini bu yolda şehid verdi. Sahabe attığı her adımla Allah'ın kudretini, Hu-

bel'in çaresizliğini resmetti. İnsanlara, içle-rindeki putları kırmayı, bollukta da darlıkta da Allah'a ibadet etmeyi anlat.

Nefsini Çökertmeden Çağdaş Hubel'leri Kıramazsın!

İslam, yüreklere dokununca en çirkin en güzele, en kötü en iyiye kalb olur. Hind binti Utbe, Allah Rasûlü ve ashabının Mekke'ye girmemesi için önünde diz çöküp yardım istediği putunu fetihten birkaç saat sonra elle-riyle kırmıştı.

İdeolocylar ve onların ameleleri önün-de eğilen nefesine, "Diz çök ey zorlu nefis, Hakk'ın huzurunda diz çök!" diyebilirsен sen de kalbine içirilen bütün zehirleri kusa-cak, Ümmet iksirini içecek, sonra da Hind gibi put kıracaksın. Zehri kusmadan iksiri içemez, nefisini çökertmeden çağdaş Hu-bel'leri kıramazsın.

Mikroplar Serbest, İlaçlar Mahpus

Emperyalizma Arapçılıkla Türkçülüğü, Türkçülükle de Kürtçülüğü besledi. Yahudi ve münafık bloğu Ümmet'i tahrik ederken uhuvveti anlatmaya memur olanlar ya hava-dan-sudan konuşmalar yaparak felakete se-yirci kaldı ya da bizzat bâtıldan yana taraf oldu. Kimi küfür yobazlarının tezkiyesine soyundu, kimi de en büyük zalimleri en bü-yük muzdaribler olarak tanıttı.

Şeyh Said'i Sor!

Şeyh Said'i asanlarla aynı zihniyete sahip olanlar, herkesin sustuğu zor za-manlarda onu "Din Mazlumu" olarak müdafaa eden Üstad Necip Fazıl'ı, Ka-dir Mısıroğlu'nu yok sayıp, Müslüman Kürd'ü aldatabilmek için "Şeyh Said'i de biz savunuyoruz!" dediklerinde onlara, "Madem Şeyh Said'e muhabbetiniz var, o hâlde neden onun gibi düşünen Kur'an talebesi Yasin Börü'yü ve arka-daşlarını hunharca katlettiniz?!" diye sor.

"Eğer Şeyh Said sizin zamanınızda "Şeriat" isteseydi Yasin Börü'ye yaptığı-nızı ona da yapar, herkesten önce onu siz katlederiniz.

Madem Şeyh Said sizin için sosyalist yalanları yaymaktan başka bir anlam ifade eder, O hâlde neden onun bağlı bulunduğu İslam nizamına değil de bir sosyalist eşkıyaya ittiba ettiniz?!” diye sor o yalan yobazlarına.

İrkçılık yayıldıkça, Ümmet olma hassasiyeti zayıfladı. “Ümmetim!” diyenler Marksizm’e hizmet edenler tarafından birinci tehlike olarak görüldü. Maraz kutsandı, ilaç aşağılandı. Bütün bunları da ilacın İslam olduğunu bilenler yaptı. Öz evinden vuruldu İslam. Vur emrini verenleri, katilleri sor!

İyi Hoca

İslam, camiye çekildikçe cahiliyye yayıldı. Okullara, evlere girdi Ebu Cehiller. Lise önlerinden dağlara ya da hücre evlerine çocuklar kaldırılırken ekmeklerini büyütme yarışından ödün vermedi mürebbiler, muallimler, imamlar... Sokaklar kan gölüne döndüğü gün de üç ay önce hazırlanan irşad programındaki konular anlatıldı kürsülerde. Mekke’nin gündemine müdahale edip cahiliyye aklını dağıtan Kur’an susunca, Müslüman, gündemi reytingi yüksek televizyonların yorumcularına göre değerlendirildi. İslam’ın siyasi, içtimai, iktisadi hadiseleri teşkil etmesinden rahatsız olanlar, “iyi hoca”, “kötü hoca” terkipleri kurdu. Dünyayı yönetmek için indirilen bir kitabı dünyanın merkezinden uzaklaştırmak için çabala-yanlar “iyi hoca” oldu.

Bin Yıl Sonra Yaşanan Eksen Kayması

Cahiliyye referans alınınca bin küsur yıl sonra ekseni kaydı Müslümanların ve saflar ırklara göre belirlendi. Ebu Bekir sustu, Ebu Cehil konuştu. Namazla alay eden, İslam’a karşı kurtuluş olarak Zerdüştlüğü gösteren bir küfür yobazı “Büyük Kurtarıcı” olarak gösterildi; bir “Sahte Kahraman” üzerinden “küfür” sevdirdi. Yüzyıllık oyun farklı aidiyetler kullanılarak ikinci defa oynandı fakat ibret almayan Müslümanlar aynı yerden defaatle ısırıldı. Oysa bugün olduğu gibi dün de Rabbanî alimler uyarılmıştı. Fakat musibetlerin belası tadılmadan nasihatın kıymeti anlaşılmadı.

Modern Cahiliyye’nin Tanrıları

Komuta kademesi azılı ateistlerden oluşan faşist bir yapı, bazı medrese hocalarını, imamaları, müftüleri de arkasına alarak Suriye’nin kuzeyi merkez alınarak yayılması planlanan ikinci bir Endülüs için çalışıyor. Ne var ki tarihin en derin ırkçılık marazına yakalanan bazı Müslümanlar bu vahameti ya seyrediyor ya da ona payanda vazifesi görüyor. Bir günde bütün putları kıran İslam’a aidiyet iddiasında olanlar, açıkça “Benim putum kutsaldır. Onu dokunma!” diyor.

Hazreti İbrahim işte böyle bir zamanda meydan yerine çıkmış ve kendisini yakmak için günlerce odun toplayan putperestlerin yüzüne, “Size de, Allah’ı bırakıp tapmakta olduğunuz şeylere de yuh olsun!”¹ demişti.

Bu âyetleri irabını yapmak için okuyanlar bugün cahiliyenin tanrılarına meşruiyet kazandırma yarışına girdi.

Kahramanlar zor zamanlarda yetişir. İki asırdır büyük acılar çeken İslam coğrafyası, kahramanlarını istikbale hazırladığı bir zamanda, Hazreti İbrahim’i yeniden oku. “Sahte kahramanlarınıza da, ideolocylarınıza da yuh olsun” de. Neyi, nasıl yapacağını, Allah yolunu tekrar nasıl açacağını Hazreti İbrahim’den öğren. Zordur istikamet üzere yaşamak. Annen, banan, amcan, dayın belki de en yakınların çıkacak karşına. Allah seni belki kardeşin, belki de amcanın oğlu ile im-tihan edecek. Bedir’e, Uhud’a, Hendek’e bu kuşatmayı yarmak için bir daha dön, yeniden oku Sıyer-i Nebi’yi.

En yakınlarını bırakıp şehirden iki defa ayrılan, üçüncüsünde ise bir daha dönmek üzere Mekke'ye elveda diyen, Medine'yi Hazreti Muhammed'in gelişine hazırlayan Hazreti Musab'ı önce anlamaya sonra da yaşamaya çalış. İşte o zaman cihadın Hak'la bütünlü, Cahiliyye ile İslam'ın mücadelesi olduğunu bütün derinliğiyle göreceksin.

Târihin Akşını Değiştirmek

Dinle, bak! Medineli Ensar'la omuz omuza verip Mekkeli Ebu Cehil'e karşı cihad eden Mekkeli Ebu Bekir; İslam'la safların bölge, kabile, ırk merkezli değil, iman ve küfür eksenli belirlendiğini söyleyecek sana. Hazreti Sıddık'ı ihmal etme! Eğer ondan, Ebu Cehil gibi hemşehrilerine karşı Medineli Ensar'la birlikte olman gerektiğini öğrenebilirsen, çağın Ensarı Muhammed Mursi'yi, Halid Meşal'i tanıyacak, Sisilere ve onların efendilerine karşı Ensar'la birlikte destanlar yazacak, tarihin akışını değiştireceksin.

Allah Bize Yeter

Nefsin sana sürekli ideolocyalara ve onların amelelerine Hazreti İbrahim gibi "Yuh olsun ilahlarınıza" demenin zorluğunu anlatacak; "Kendini tehlikeye atma, yarınlarını karartma, dünyayı sen mi kurtaracaksın!" diyecek. Kur'an-ı Kerim ise, cihadın en zorunun olduğu alanlardan yüreğine "sekînet" dolu cümleler taşıyacak. İşte o zaman Hak'a teslimiyet ordusuna katılıp sen de sahabeyle birlikte, "*Hasbunallahu ve ni'mel vekîl/ Allah bize yeter! O ne güzel vekildir.*"² diyeceksin.

Allah Rasûlü'nün Kırdığı Putlar

Müslümanlar tahribata sessiz kaldıkça hakimiyet Hak'tan bâtıla kaydı. İnsanları, mezardaki ölü babalarını saymaya kadar götüren asabiyye hastalığı bazı kalpleri yeniden istila etti ve onları Marksist Putların kölesi yaptı. Ebu Cehil'in çocukları Allah Rasûlü'nün kırdığı putları on dört asır son-

ra yeniden dikti. Kalk ayağa! Bütün hastalıklarla mücadele edecek irade sende. Yalnızlığını Ümmeti'nin bâtıla teslimiyetine kalkan yapma! Sana her durumda çıkış yolu gösteren Kur'an-ı Kerim'e kayıtsız şartsız ittiba et!

Önce Ağyâr

Başkasının elindeki mala hased etme! "Madem bende yok onda da olmasın!" dersin, o mal yok olmadan önce amellerin zayi olur. Dünya hayatına, sonunda yok olacak bir oyun, bir eğlence, bir süs, aranızda karşılıklı bir övünme, çok mal ve evlat sahibi olma yarışı olarak bak. Rabbinden gelecek mağfirete ve genişliği gökle yerinki kadar olan -Allah'a ve Rasûlü'ne inananlar için hazırlanan- Cennet'e koş.³

Dünya hem fani hem de kazanması zordur. Ahiret ise baki ve kazanması kolaydır. Dünyaya için yürü, âhiret için koş. Kaybettiğin dünyalıklar için üzülme, kazandıklarından dolayı da şımarma. Fani olan dünya malını korumak için aldığın önlemleri Ahiret sermayen için de al. Riya ile onları iptal etme, hasedle yakıp küle çevirme!

Günah Ajandası

Malın artıkça düşmanın, ilmin derinleştikçe ise sevenlerin artar. Mal harcandıkça azalır, ilim ise sarf edildikçe artar. Mala harîs olursan hasîs olur, en yakınlarınla dahi karşı karşıya gelirsin. İstediginde vermeyince evladın bile sana düşman olur, servetine sahip olmak için bir an önce ölmeni bekler.

İzzet; Allah, Rasûlü ve müminlerin yanında yer almaktır. O hâlde aziz olanı zelil olanla değişme! Dünyanın zahirine bakıp da aldanma. Baki olan âhireti verip, fani olan dünyayı alma! İçki krizine giren ayyaş kuyumcunun bir kadeh içki için bir dükkan dolusu altını vermesi gibi sen de Cennet'i verip Cehennem'i alma! Dünyalıklara kavuşabilmek için altın kıymetinde olan salih amellerini zayi etme!

Hırsı bırak, kanaatkâr ol! Hayvan, karnını doyurmak için tamahkâr bir halde suya koşar. Su ise yağmur olur, kanaatkâr olan ağacın önce ayaklarına sonra köklerine kapanır. Sen de Allah için koşar, kendin için kanaatkâr olursan Allah dünyayı ayağına serer.

Bir Müslüman'ı tahkir ve tezyif etmek için değil, tashih ve tekmil etmek için tenkit et. Muhalefet etme; marufu/iyiyi emret, münkerden sakındır! Gıybet etme, başkasın günahını araştırma, mahrem hayatı sorgulama, boyundan soyundan dolayı insanları aşağılama! Su-i zanda bulunma. Cebinde başkalarının değil kendi günah ajandanı taşı. Zira âhirette sana kendi ajandanı verip, ondan "Oku!" diyecekler.

Hayatının merkezine, insanlığı en doğru yola ulaştıran Kur'an-ı Kerim'i koy. "Hocalar siyaset yapar mı?" diyerek, Allah'ın dünya nizamı olarak indirdiği Kur'an'ın hayatı idare etme imkanını kaybettiğini iddia edenlerin şeriatın hasımları olduklarını unutma!

Zenginliği, daha fazla sadaka vermeye imkân sağlayan bir şükür kapısı olarak gör. Fakir kılıp sabırla değil de, zengin yapıp infak etmekle seni imtihan ettiğinden dolayı

Rabbin'e hamd et. Malın sürekli el değiştirdiğini, el açanın yerinde bir gün senin de olabileceğini düşün ve sadaka verirken başa kakma! Kendini mülkün sahibinin sadaka dağıtma memuru olarak gör. Servetinde isteyenlerin de istemekten sıkılanların da hakkı olduğunu unutma. Verdikçe Allah'ın da sana vermesi için meleklerin dua ettiğini bil. İnfak, malı ihlâk değil, ihkâm eder. Eğer fakirin malındaki asgari hakk olan kırkta biri verirsen Allah Teala da sana kırkta otuz dokuzu bırakır.

Rabbine karşı edepli ol, haddini bil! Bir dağ başında muhkem duvarlarla çevrili bir zindanda olsan, çevreyi ancak gediklerin müsaade ettiği kadar görebilirsin. Koklamak, duymak, işitmek, tatmak ve dokunmaktan oluşan 5 hasse de seninle dünya arasındaki algı pencereleridir. Ancak Allah Teala'nın müsaade ettiği kadar görür, duyar, dokunur, koklar ve anlarsın. Bir sürahinin içerisine konan doğru bir kalemi eğri görür, birkaç metre uzaktaki karıncanın hareketini fark edemez, elektriğin varlığını göremezsin. Madem bu kadar acizsin, o halde her şeyi bilen, hikmet dairesinde yaratan, kararları asla kulları tarafından veto edilemeyen Rabbi'ne kayıtsız şartsız teslim ol!

Çok uyuyup ayılamıyor, sabah namaza kalkamıyorsan doktora gitme; yatağa yatarken şunları düşün: "Boşaltılan bir kız yurdundan bir oda dolusu iskambil kağıdı, sigara izmariti ve bira şişesi çıktı. Bunların bir kısmı öğretmen, tamamı ise anne olacak."

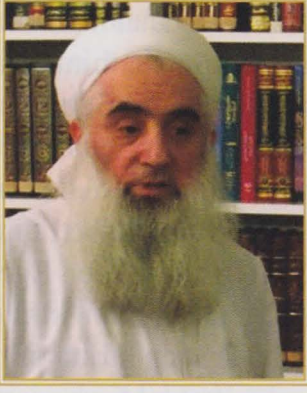
Osmanlı çekilip İngilizler Kudüs'ü işgal edince elleri çatlayıncaya kadar İngilizler'i alkışlayanlar, ihanetlerinin bedelini bütün Müslümanlara ödetti. Allah Rasûlü'nün Mirac gecesinde bütün peygamberlere imamlık yaptığı Mescid-i Aksa bir asırdır tutsak. "Bana ne" dersin, Allah ve tarih huzurunda yeni kırılmalardan sen de sorumlu olacaksın. Hastalık, iflas, işgal, ölüm gibi korkuları yendiğin gün sadece Allah'tan korkacak, sahabe gibi tarihin akışını değiştirecek, bütün zalimlere hesap soracaksın. Unutma!

Dipnotlar:

1 Enbiya, 21/67.

2 Âl-i İmrân, 3/173

3 Bkz. Hadîd, 57/20-21.

HÜSEYİN AVNİ KANSIZOĞLU

MOLLA ALİYYÜ'L-KÂRÎ'NİN SARIK RİSÂLESİ -2-

Bu yazının ilk bölümü geçen ay yayımlanmıştı.

Bu yazı; Molla Aliyyü'l-Kârî'nin **el-Makâletü'l-'Azbe fi'l-'Îmâmeti ve'l-'Azebe¹** isimli risâlesi tahkik ve tahric çalışmalarından evvel Hüseyin AVNİ Hoca Efendi'nin kendi tâbiriyle “Basit bir şekilde istifâdeye sunulması”ndan ibâret olan yazıdır.

Kıyâfetin ve Şeklin Güzelleştirilmesi

Kıyâfetin ve şeklin güzelleştirilmesi, bedende ve el-bisede süslenmektir.

Nebîmiz Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem Ashâb'ının yanına çıkmak istediği zaman suya bakar, sarığını ve saçlarını düzeltir, ‘Âişe ona **sen bunu yapar mısın**, deyince de “**evet, hiç şüphesiz ki Allah kulun, yanlarına çıktığında kardeşleri için süslenmesini sever**” buyurmuştur.

Sahîh hadîsde gelmiştir ki,

ان الله جميل يحب الجمال (رواه مسلم والترمذى والطبرانى والحاكم
عن ابن عمر رضى الله عنهما)

Allah güzeldir; güzel(leşmey)i sever. ²⁵

Başka bir hadîste de,

ان الله نظيف يحب النظافة (رواه....)

Allah temizdir; temizliği sever, buyrulmaktadır.

Câbir radiyallâhu anh hadîsinde şöyle vardır: (Nebîmiz Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem veya Câbir) üzerinde kirli elbiseler olan birini gördü de, bu adam şu kirleri yıkayacak şey bulmamıştı, dedi. ²⁶

Sünen'de şöyle bir hadîs vardır:

ان الله يحب ان يرى اثر نعمته على عبده (السنن).
رواه الترمذی والحاکم عن ابن عمر ابن العاص
رضی الله عنه و قال الترمذی حسن)

Allah ni'metinin eserini kulları
üzerinde görmeyi sever.²⁷

İnsanların çoğu süslenmek ve çileli hayat sürmekte ifrât ve tefrîtin iki ucunda bulunmaktadırlar.

Akâid, hâller ve diğer amellerin bütün hâllerinde de mu'teber olduğu gibi övülen orta ve mu'tedîl olandır. Nebîmiz Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem'e uymaya muvâfık olan da budur.

Tirmizî ve Hâkim Muaz b. Enes radiyallâhu anh'dan merfû' olarak rivâyet etmiştir:

من ترك الباس تواضعا لله تعالى وهو يقدر عليه
دعاه الله تعالى يوم القيامة عتي رؤس الخلائق
حتى يخيره من اي حلل الايمان شاء يلبسها
(رواه الترمذی والحاکم عن معاذ ابن انس رضی
الله عنه مرفوعا)

Kim Allah için tevâzû' îcâbı, gücü yettiği halde (güzel) giyinmeyi terk ederse, Allah onu kıyâmet gününde mahlûkâtın başında çağıracaktır. Nihâyet onu îmân elbiselerinden dilediğini giymekte serbest bırakacaktır.²⁸

Şöyle bir hadîs gelmiştir:

احذروا شهرتين الصوف والخز (رواه ابو عبد
الرحمن السلمی فی سنن الصوفية والديلمی فی
مسند الفردوس عن عائشة رضی الله عنها)

İki şöhret elbisesi olan yünden ve ipekten²⁹ (deniz koyunu isimli bir yabânî mahlûkun yahud tavşanın yününden yapılmış elbiseden) sakının.³⁰

Ebû Hanîfe, dört yüz dinara bir ridâ giymiştir. Talebelerine, size hakaret gözüyle bakılmaması için güzel giyinin, derdi. Fakat bu söz, insanlara ve bu arada bilhassa fakirlere/dervişlere ve sâihlere karşı böbürlenmek ve büyükmeye değil, güzelleşmek ve insanlardan müstağni olmak, ilme hürmet, ehl-i dünya olanlardan kibirlenenlere kibirli gibi gözükme, zâlimlerden uzaklaşmak ve onlar gözünde zillete düşmekten uzaklaşmak maksadına yorulur. Şu halde işin aslı niyeti güzel yapmak, maksadı süslemektir.

Hadîslerde Gelmiştir:

Şübhesiz ki, Allah sizin sûretlerinize ve amellerinize bakmaz. Aksine kalblerinize ve niyetlerinize bakar."³¹ "Ameller ancak niyetlerledir."³² "Müminin niyeti amelinden daha hayırlıdır."³³

Âlimlerimizin büyüklerinden birinin eseri olan **Şir'atü'l-İslâm**'da şöyle denilmektedir: "Şübhesiz ki İslâm'ın sünnetlerinden biri de eski, yırtılmış, kalın ve sert elbise giymektir."

Hadîsde şöyle gelmiştir.

(من رق ثوبه رق دینه (رواه).

Elbisesi ince olanın, dîni de ince olur.³⁴

Denilmiştir ki, "Ömer radiyallâhu anh bir adamın üzerinde iki ince elbise görünce kuru hurma dalıyla üzerine çıkar(-ve onu döver)dı ve onu kadınlara bırakın, derdi.

Evet, **Avârif**'de yazıldığına göre, bunda zühdü iltizâm etmeyen ve Şerîat'ın ruhsatı üzerinde duracak kimse için ruhsat verilmiştir.

Rivâyet edildiğine göre, Abdullah b. Âmir bir bürde içinde Ebû Zerr'e gelip O'na zühd hakkında sorduğu zaman, avucuna yellenmeğe başladı ve ona sırtını çevirerek onunla konuşmadı. İbn-i Âmir kızdı ve bunu İbn-i Ömer'e şikayet etti. İbn-i Ömer de ona, Ebû Zerr'e şu elbiseler içinde gidiyorsun ve ona zühd hakkında süâl soruyorsun. Oysa onlar ince elbiselerin, fâsıkların elbiseleri olduğunu söylüyorlar. Şerhu'l-Hatîb'de böyle vardır.

Yumuşak giymeye gelince... Bu ancak, hâlini bilen, nefsinin sıfatlarını çok iyi gören nefsin isteklerini gizli bir araştırmacı olan bir kimse için elverişli olur. Bu hususta niyyet ettiği üzere, Allah'a hüsn-i niyyet ile kavuşur. Bu husûstaki hüsn-i niyyetin birçok şekli vardır ki onların anlatılması uzun zaman alır. Şeyh Ebû'n-Necîb es-Sühreverdi giyimini belli bir şekli ile bağlamazdı. Aksine (bazen) on dinarlık bir sarık, (bazen de) bir dinarlık bir sarık giyerdi. Meşâyıhdan işittiğime göre, Cüneyd günlerden birinde parlaklığın son noktasında, letâfetin de nihâyetinde pek pahalı yeşil yün giydiğinde ona şu husûsta (kınayıcı) söz söylendi. O da bunun üzerine, **dur, ey Allah'ın kulu! İ'tibâr Allah celle celâ-lühû'dan korkup dehşete düşmektedir, hırkaya değil,** dedi.

Hâsılı, işin başındaki kimseye en münâsib olan, yenilen, içilen, giyeceği, meskeni ve bunların benzeri dünya işlerinden en aşağı mertebede olanı seçmesidir. Müntehî için de en fazîletli olanın böyle olmasıdır. Çünkü bunda (Nebîmiz Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem, sahabe radiyallâhu anhüm ve selef rahimehumullah'a) uymak vardır. Ancak kişi için güzel bir niyyet varsa bu ayrı...

Taylesâna gelince...

Süyûtî'nin Tayyu'l-Lisân an Zemmi't-Taylesân ismini verdiği risâlesinde açıkladığına göre, Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem onu kullanmıştır. Lâkin, **Kâmus sâhibi'nin** es-Sıratu'l-Mustakîm'de de zikrettiği gibi, bazıları onu zarûret hallerine hamletmiştir.

İbnu'l-Kayyim şöyle demiştir:

Şu heybeler gibi geniş ve uzun takkeler ve kale burçları gibi olan sarıklara gelince... Onları ne Nebîmiz Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem, ne de Ashâb'ı giymemiştir. Şunlar (O'nun) Sünnet'ine tersdirler. Câiz olmaları da söz kaldırır. Zîrâ bunlar böbürlenme cinsindedirler.

Medhal sâhibi şöyle demiştir:

Basîret sâhibine gizli kalmaz ki, bugün ilme nisbet edilen kimselerden kiminin takkesinde yasaklanmış olan mal zayi etme vardır. Çünkü şu takkeden (küm) başkası için bir elbise artar. Kastalânî şöyle demiştir: Onların uzun yapılmasına dâir insanlar için yeni ıstılâh ortaya çıktı ve her nev'i insan için îfâ edecekleri bir şiâr ortaya çıktı. Bunlardan hangisi her ne zaman böbürlenme yolu üzere olursa onun haramlığında hiçbir şekk yoktur. Ancak âdet yolu üzere olanlara gelince, yasaklanan etek sürümeye varmadıkça onda haramlık yoktur.(Son buldu)

El-hâsıl, Sünnet mikdârından fazlası ya tahrîmen veya tenzîhen mekrûhdur. Öyleyse, nefse uymaktan ve (Sünnet'e) mukaddes uymayı terk etmekten son derece sakınılsın.

İbn-i Hacer, Erbaîn şerhinde garîb bir söz söyledi: "takkelerin genişletilmesi husûsunda âlimler ihtilâf ettiler. Kimile-

ri bunu mekrûh, kimileri de sünnet saydılar.”(**Son**)

Sen bilmiştin ki, aleyhissalâtü ves-selâm'ın ve Ashâbının takkeleri geniş yaptığı sâbit değildir. Öyleyse doğrusu “Bazıları da onu mübah kabûl ettiler” demektir.

‘Azebe hadisine gelince...

Bir:

رايت النبي صلى الله عليه وسلم على المنبر وعليه عمامة سوداء قد ارخى طرفيها بين كتفيه (رواه مسلم و ابو دود عن عمر بن حريث)

Amr b. Hureys'den şöyle söylediği rivâyet edildi.

Nebîmiz Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem'i minberin üzerinde gördüm. Başında kara bir sarık vardı. İki ucunu iki omuzu arasına sarkıtmıştı.³⁵

Müslim'in çoğu nüshalarında **ta-refey-ha**/iki ucunu şeklinde tesniye olarak, bazılarında da müfred olarak **ta-refeha**/bir ucunu sarkıttı şeklinde gelmiştir. Kadı İyad, meşhûr ve ma'rûf olan/bilinen budur, dedi.

Kastalânî şöyle demiştir:

Müslim'in bir rivâyetinde, (ucunu) sarkıtmayı zikretmeden, **Nebîmiz Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem Mekke'ye siyah bir sarıkla girmiştir**, denilmektedir. Bu da gösteriyor ki, O, her zaman sarkıtmazdı.

İki:

كان النبي صلى الله عليه وسلم اذا اعتم سدل عمامته بين كتفيه قال نافع وكان ابن عمر يفعل ذلك (رواه الترمذي فى الشمائل عن ابن عمر)

İbn-i Ömer radiyallâhu anhuma'dan

rivâyet edildiğine göre O, şöyle söyledi: Sallallâhu aleyhi ve sellem sarık sardığında sarığının(n ucunu) iki omuzu arasına sarkıttı. Nafi, İbn-i Ömer bunu yapardı, dedi.³⁶

Üç:

عممى رسول الله صلى الله عليه وسلم فسدتها بين يدي ومن خلفي (ابو داود عن عبد الرحمن ابن عوف)

Abdurrahman b. Avf'dan şöyle dediği rivâyet edildi: Resûlullâh sallallâhu aleyhi ve sellem bana sarık sardı ve onu(n ucunu) önümden ve ardımdan sarkıttı.³⁷

Dört:

عمم النبي صلى الله عليه وسلم عند الرحمن ابن عوف و ارخى اربع اصابع (طبرانى فى الاوسط عن شيخه مقدم ابن داود وهو ضعيف)

‘**Âişe**’den şöyle dediği rivâyet edildi:

Sallallâhu aleyhi ve sellem Abdurrahman İbn-i Avf'a sarık sardı ve dört parmak sarkıttı.³⁸

Beş:

كان اذا اعتم ارخى عمامته بين يديه و من خلفه (طبرانى فى الاوسط عن ثوبان)

Sevbân radiyallâhu anhu'dan rivâyet edildiğine göre, Nebîmiz Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem sarık sardığı zaman sarığının önünden ve ardından sarkıttı.³⁹

Altı:

ان النبي صلى الله عليه وسلم عمم عبد الرحمن بن عوف فارس من خلفه اربع اصابع ونحوها ثم قال هكذا فاعتم فانه اعرب واحسن (طبرانى فى الاوسط عن ابن عمر واسناده حسن)

İbn-i Ömer radiyallâhu anhuma'dan, şöyle rivâyet edildi: Nebîmiz Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem Abdurrahman b. Avf'a sarık sardı ve arkasından dört parmak ve o kadar sarkıttı ve sonra böyle sarık sar. Zîrâ bu en güzeldir.⁴⁰

Bunda 'azebeli sarığın en güzel olduğunun anlaşılması vardır; bu da 'azebesiz sarığın güzel olduğunu göstermektedir. Böylece onda 'azebesiz sarığın mekrûh olduğuna hükmedenlere bir cevâb vardır.

Yedi:

عن ابى عبد السلام قال قلت لابن عمر كيف كان رسول الله يعتم قال كان يدير كور العمامة عتى راسه و يغرزها من ورائه ويرسلها بين كتفيه (رواه الطبرانى فى الكبير عن ابى عبد السلام عن ابن عمر. و اسناده على شرط الصحيح الا ابى عبد السلام وهو ثقة)

Ebû Abdisselâm'dan şöyle söylediği rivâyet edildi:

İbn-i Ömer radiyallâhu anhumâ'ya, Resûlüllâh sallallâhu aleyhi ve sellem nasıl sarık sarardı, dediğimde şöyle dedi:

O, sarığı başına dolar ve arkasına sokar, iki omuzu arasından sarkıttı.⁴¹

Sekiz:

عن ابى موسى ان جبريل نزل على النبي عليهما السلام وعمامته سوداء قد ارخى ذؤابتها من ورائه (طبرانى فى الكبير وفيه عبد الله ابن عامر وهو ضعيف)

Ebû Mûsâ radiyallâhu anh'dan rivâyet edildiğine göre Cebrâil sarığı kara olduğu ve ucunu arkasından sarkıttığı haldeyken Nebîmiz Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem'e indi.⁴²

Dokuz:

عن السائب ابن يزيد قال رايت عمر بن الخطاب قد ارخى عمامته من خلفه

Saib b. Yezîd'den rivâyet edildiğine göre O şöyle demiştir:

"Ömer b. Hattab'ı sarığını(n ucunu) ardından sarkıtmış olduğu haldeyken gördüm."⁴³

Bunda (sarkıtmanın emîru'l-mü'minîn-lere) hâs olduğuna îmâ ve işâret vardır.

On:

عن ابى امامة انه قال كان النبي صلى الله عليه وسلم لا يولى واليا حتى يعمم و يرخى له من جانب الايمن نحو الاذان (الطبرانى فى الكبير عن ابى امامة)

Ebû Umâme radiyallâhu anhu'dan, şöyle dediği rivâyet edildi: (Nebîmiz Efendimiz) sallallâhu aleyhi ve sellem her ne zaman vali ta'yîn ederse, onun başına sarık sarar ve (ucunu) sağ yanından kulaklarına doğru sarkıttı.⁴⁴

Bunda, bu sarıkların, avâmdan ayrılmaları için ümmetin emîrlere hâs olduğuna işâret vardır.

On Bir:

بعث رسول الله صلى الله عليه وسلم عليا رضى الله عنه الى خيبر فعممه بعمامة سوداء ثم ارسلها من ورائه او قال على كتفيه (الطبرانى فى الكبير و اسناده حسن)

Abdullah(b. Mes'ûd)'dan rivâyet edildiğine göre O, şöyle dedi: Resûlüllâh sallallâhu aleyhi ve sellem Ali radiyallâhu anh'ı Hayber'e gönderdi ve ona sarık sararak (ucunu) arkasından veya omuzları üzerine sarkıttı.⁴⁵

On İki:

عمم رسول الله صلى الله عليه و سلم عبد الرحمن ابن عوف بفناء بيتي هذا وترك من عمامته مثل ورق العشرثم قال رايت اكثر المليئة معتمين (ابن عساكر عن عائشة رضی الله عنها)

Hazreti ‘Âişe’den şöyle dediği rivâyet edilmiştir:

Resûlüllâh sallallâhu aleyhi ve sellem Abdurrahman b. Avf’a şu evimin boşluğunda (önünde) sarık sardı ve sarıktan ağaç yaprağı mislini bıraktı. Sonra da meleklerin çoğunu sarık sarmış olarak gördüm.⁴⁶

On Üç:

كان النبي صلى الله عليه و سلم يدير كور العمامة على رأسه و يغربها من ورائه و يرخى لها ذؤابة بين كتفيه (رواه... عن ابن عمر رضی الله عنه)

İbn-i Ömer radiyallâhu anhumâ’dan şöyle dediği rivâyet edildi: Nebîmiz Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem sarık sarardı. Sarığı başına sarar, onu arkasından uzatır ve ucunu iki omuzu arasından sarkıttı.⁴⁷

Vâsile ve İbn-i Zübeyr’den, sarığın ucunu arkalarından bir arşın mikdârı sarkıttıkları (rivayeti) gelmiştir.⁴⁸

Hadîs hâfızlarından biri, (sarkıtılının) uzunluğu hakkında gelen en az mikdar dört parmak, en çok mikdâr bir zirâ’, bunların arasında da bir karış veya oturma yeri veya sırtın yarısıdır ki râzı olunan orta haldir. Bu da rivâyet edilenlerin tamamıdır.

Devam edecek inşâallâh

Dipnotlar:

25- Müslim, Tirmizî, İbn-i Mes’ûd’dan, Taberânî, Ebû Ümâme’den ve Hâkim İbnü Ömer radiyallâhu anhumâ’dan., Münâvî, et-Teysîr:1/250

26- Bulunamadı.

27- Tirmizî ve Hâkim Abdullah b. Amr b. Âs radiyallâhu anhumâ’dan. Tirmizî, hasendir, dedi: Münâvî, et-Teysîr:1/271

28- Tirmizî ve Hâkim Muâz b. Enes radiyallâhu anhu’dan merfû’ olarak. Hâkim sahîh olduğunu söyledi ve Zehebî O’nu tasdik etti., Münâvî, et-Teysîr:2/409

29- Münâvî, et-Teysîr:1/44

30- Ebû Abdırrahmân es-Sülemî, Es-Sünenü’s-Süfiyye ve Deylemî, Müsnedü’l-Firdevs, ‘Âişe radiyallâhu anha’dan rivâyet etmiştir., Münâvî, et-Teysîr:1/44 Rivâyetin sıhhati hakkında bir şey görmedik. Mühim de değil.

31- Hadîsin daha sahîh bir yolu, **şübhe yok ki Allah, sizin ne sûretlerinize ve ne de mallarınıza bakmaz; lâkin kalblerinize ve amellernize bakar**, Lafzıyla olan rivâyettir. (Ahmed, Müslim, İbnü Mâce, Ebû Hureyre’den, et-Teysîr:1/266)

32- Mâlik, Muvatta (İmâm Muhammed rivâyeti), Buhârî vd., Buhârînin ilk hadîsi.

33- Taberânî, el-Kebîr, Sehl b. Sa’d’dan. ‘İrâkî bunu zayıf buldu., Münâvî, et-Teysîr:2/462

34- Bulunamamıştır.

35- Müslim ve Ebû Dâvûd, İbnü Hibbân, Sâlihî, Sübülü’l-Hüdâ ve’r-Reşâd:7/431 Buradaki lafız, **sanki Resûlüllâh sallallâhu aleyhi ve sellem’e bakıyorum; başında, bir ucunu sarkıttığı sarık var**. Ebû Dâvûd bu rivâyeti, **minberin üstünde** ilâvesini yaptı. Ya’nî, sanki Resûlüllâh sallallâhu aleyhi ve sellem’e minberin üzerinde oturmuş haldeyken bakıyorum; başında bir ucunu sarkıttığı sarık var.

36- Tirmizî, Şemâil, İbn-i Ömer radiyallâhu anhumâ’dan, Cem’u’l-Vesâil:1/206

37- Ebû Dâvûd, Abdurrahmân b. Avf radiyallâhu anhu’dan, ‘Avnü’l-Ma’bûd:11/130

38- Taberânî el-Evsât’da, şeyhi Mikdam b. Dâvûd’dan, o da zayıf bir râvîdir.

39- Taberânî el-Evsât’da. Onda Haccac İbn-i Rişdîn vardır ki, o zayıf bir râvîdir. ‚Mecmâû’z-Zevâid 5/120

40- Taberânî el-Evsât, isnâdı hasendir., Mecma’u’z-Zevâid:5/120

41- Taberânî el-Kebîr’de isnadı Ebû Abdisselâm’ın dışında sahîhin şartına göredir ki o da sağlamdır., Mecma’u’z-Zevâid:5/120

42- Taberânî el-Kebîr isnadında Abdullah b. Âmir vardır ki O zayıf biridir.,

43- Bulunamadı.

44- Taberânî el-Kebîr, Ebû Ümâme radiyallâhu anhu’dan (senesinde metrûk bir râvî vardır.), Mecma’u’z-Zevâid:5/120

45- Taberânî el-Kebîr, isnadı Hasen’dır., Süyûtî, el-Hâvî:1/470

46- İbn-i Asâkir, ‘Âişe radiyallâhu anha’dan, Süyûtî, el-Hâvî:1/470

47- Yedi numaralı hadîsin tekrârı gibi olup farklı bir rivâyet ise bu lafzıyla bulunamadı.

48- Bulunamamıştır.

ZİKİRLER, DUÂLAR VE FAZÎLETLİ AMELLER

HARAM AYLARDAN ZÜLHICCE AYININ FAZÎLETLERİ

(22 Temmuz Çarşamba - 19 Ağustos Çarşamba)

Zülhicce ayının üstünlüğü hakkında **Ebû Sa'îd** (*Radyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“Ayların efendisi Ramazan ayıdır. (Kendisinde işlenen günahların) haramlık (ve yasaklık konusunda en büyük cezâlara sebep oluşu) bakımından ayların en büyüğü ise Zülhicce'dir.” (*el-Bezzâr, el-Müsned, rakam:960, 1/457; el-Beyhakî, Şu'abü'l-îmân, rakam:3364, 5/242-243; İbnü Ebi'd-dünyâ, Fezâilü şehri Ramazân, rakam:33, sh:56; İbnü Ebî Şeybe, el-Musannef, rakam:5508, 1/476; et-Ta-berânî, el-Mu'cemü'l-kebîr, rakam:9000, 9/232; İbnü 'Asâkir, Târîhu Medîneti Dimeşk, 7/256*)

Yine Zülhicce ve ilk on gününün fazîleti hakkında **Ebû Hureyre** (*Radyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“Allâh-u Azze ve Celle zaman(dan bir kısım)ı(nı) diğerlerine karşı seçmiştir, Allâh-u Te'âlâ'nın zamanlar içerisinde en sevdiği dönem haram aylardır. Allâh-u Te'âlâ'nın (o haram) aylar içerisinde en sevdiği (ay) Zülhicce'dir. Allâh-u Te'âlâ'nın Zülhicce'den en çok sevdiği (bölüm) ise o ayın ilk onudur.” (*el-Beyhâkî, Şu'abü'l-îmân, rakam:3465, 7/330-331*)

ZÜLHICCE'NİN İLK ONUNDA YAPILAN İBÂDETLERİN HER GÜNDE YAPILANDAN DAHA FAZÎLETLİ OLDUĞU

(22 Temmuz Çarşamba - 31 Temmuz Cumâ)

İbni Abbâs (*Radyallâhu Anhümâ*)dan rivâyet edildiğine göre; bir keresinde **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*):

“Kendisinde amel-i sâlih işlenmesi (Zülhicce'nin ilk) on gün(ün)de Allâh-u Te'âlâ'ya sevimli (O'nu hoşnut ve râzı edici) olduğu kadar, hiçbir günde olmamıştır.” buyurunca (sahâbe-i kirâm:) **“Allâh yolunda cihat da mı (o günlerdeki amelden üstün olamaz)?”** dediler.

Bunun üzerine **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*): **“Allâh yolunda cihat bile (bugünlerdeki amellerden fazîlet bakımından daha üstün) değildir. Ancak bir adam(ın) cihadı bugünlerdeki amelden üstün olabilir ki, malıyla ve canıyla (cihada) çıkmış ve bunlardan hiçbirisiyle (cihattan) geri dön(e)memiş, (malını da canını da Allâh için cihat meydanlarında fedâ etmiş)tir.”** (*et-Tirmizî, es-Sünen, es-Savm:52, rakam:757, 3/130; Ebû Dâvûd, es-Sünen, es-Savm:62, rakam:2440, 2/301; İbnü Mâce, es-Sünen, es-Siyâm:39, rakam:1727, 1/550*)

Ebû Hureyre (*Radyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurdu:

“Zülhicce'nin ilk onunda Allâh-u Te'âlâ'ya ibâdet edilmesinden, Allâh-u Te'âlâ'ya daha sevgili hiçbir gün yoktur. Onlardan her bir günün orucu, bir senenin orucuna, her bir gecenin kıyâmı (ibâdetle ihyâsı) da, Kadir Gecesi'nin kıyâmına denktir.” (*et-Tirmizî, es-Sünen, es-Savm:52, rakam:758, 3/131*)

Bu hadîs-i şerîflerden kesin bir şekilde anlaşıldığı üzere; daha çok sevap kazanılması cihetinden Zülhicce'nin ilk on günündeki ameller, sene içerisindeki diğer bütün günlerden üstündür.

Ebu'd-Derdâ (*Radyallâhu Anh*) şöyle demiştir: “On günlerde oruca devâm edin. Duâyı, istiğfâr ve sadakayı çok yapın, zîrâ ben **Peygamberiniz** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*): ‘**On günlerin hayrından mahrum olanların vay hâline.**’ buyururken işittim.” (*Ebu'l-Leys es-Semerkindî, Tenbîhü'l-ğâfilîn, rakam:470, sh:327*)

Âişe (*Radyallâhu Anhâ*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“**Her kim Zülhicce'nin on gecelerinden birini** (ibâdetle geçirerek) **ihyâ ederse, bir sene boyunca hac ve umre yapanların ibâdeti kadar ibâdet etmiş gibi olur. O günlerde bir gün dahî oruç tutsa geri kalan senesinin tümünü Allâh-u Te'âlâ'ya ibâdetle geçirmiş gibi olur.**” (*‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/40*)

Vehb (*Radyallâhu Anh*) şöyle anlatmıştır: “**Rabb Tebârake ve Te'âlâ Mûsâ** (*Aleyhisselâm*)a: ‘**Kavmine emret de on günlerde, yani Zülhicce'nin onunda Bana yönelsinler ve Bana duâ etsinler, onuncu gün olduğu zaman Bana** (ibâdet edecekleri musallâya) **çıksınlar da onları affedeyim.**’ buyurdu. İşte Yahûdîlerin (bağışlanmak için) arayıp da şaşkırdıkları gün o (Kurban Bayramı) gün(ü)dür. (Gökteki ay hesâbında) Arapların sayısından daha doğru bir adet yoktur. (Yahûdîlerin hesâbı hilâle göreyse de onlar, güneş aylarına uysun diye her üç senede bir ay nesî -geciktirme- yaptıklarından onların hesâbı isâbetli değildir.)” (*Ahmed ibnü Hanbel, ez-Zühd, rakam:351, sh:109; es-Süyûfî, ed-Dürü'l-mensûr, 6/539*)

Ebü Osmân el-Nehdî (*Radyallâhu Anh*) da Zülhicce'nin ilk on günü hakkında şöyle demiştir: “Âlimler ve sâlihler senedeki üç adet on günü diğer günlere göre çok üstün tutarlar. Bunlar da Zülhicce'nin ilk on günü, Muharrem'in ilk on günü ve Ramazan'ın son on günüdür.

Ayrıca bize ulaşan rivâyetlere göre Zülhicce'nin ilk on günü, diğer iki on güne göre daha üstündür. Çünkü onun içerisinde Terviye, Arefe ve Kurban Bayramı günü vardır.” (*İbnü'l-Cevzî, Müsîru'l-'azmi's-sâkin, 1/232*)

Ebü Zübeyr (*Rahimehullâh*): “Dünyânın günlerinin en faziletlisi on günlerdir.” demiştir. (*İbnü'l-Cevzî, Müsîru'l-'azmi's-sâkin, 1/230; el-Fâkihî, Ahbâru Mekke, 3/8-9*)

Sa'îd ibni Cübeyr (*Radyallâhu Anh*): “Bu on gecelerde kandillerinizi söndürmeyin.” diyerek ibâdete devâm etmenin önemine dikkat çekti. (*‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/40*)

Allâh-u Te'âlâ beş peygamberden her birine on şey vermiştir ki bu nebîler; **Âdem, İbrâhîm, Şu'ayb, Mûsâ** ve bizim peygamberimiz **Muhammed Mustafa** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)dir. Bizim **Peygamberimiz** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)e verilen ise Zülhicce'nin onudur. Bu ümmetten bu on güne değer verene (namazlarını, oruçlarını ve zikirlerini îfâ edenlere) de on ikrâmında bulunulur. Bunlar da ömrüne bereket, malında ziyâdelik, âilesine koruma, günahlarına kefâret, sevaplarına katlama, ölüm ânında kolaylık, kabir karanlıklarında nur, mîzanda ağırlık, cehennem derekelerinden kurtuluş ve cennet derecelerine yükseliştir. (*‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/40*)

Kurban Kesecek Olanların Zülhicce'nin İlk On Gününde Traş Olmaması Müstehaptır

Bu konu ile ilgili olarak “**Müslim**”de **Ümmü Seleme** (*Radyallâhu Anhâ*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur: “(Zülhicce'nin) **on gün(ü) girdiği zaman, biriniz kurban kesmek isterse sakın saçından ve vücudundan** (herhangi) **bir şeye** (kesme maksadıyla) **dokunmasın** (traş olmasın, tırnak kesmesin).” (*Müslim, el-Ezâhî:7, no:5232, 6/83*)

Görüldüğü gibi bu ve bu meâldeki diğer hadîs-i şerîfler hacca gitmeyecek olanlardan kurban kesmek isteyenlerin, Zülhıcc'e'nin başından kurban kesecekleri âna kadar (ki, on gün eder) saçlarını ve tırnaklarını kesmemelerini ister.

Bunun hikmeti şöyle îzâh edilir: Kurban kesecek kişi, sanki kendisini azâba lâyık ve günahkâr gördüğü, günahlarına karşılık kendisini de öldüremeyeceği için, kendisinin fidyesi olarak kurban kesmektedir. Vücudundan kıl ve tırnak kesmemekle, en küçük parçalarının dahi, kurbanın parçaları, tüyleri ve tırnakları karşılığında ateşten âzâd olmasını sağlayacaktır. (en-Nevevî, Şerhu Müslim, 11/148; el-Münâvî, el-Feyzü'l-Kadîr, 1/363; Davudoğlu, Müslim Şerhi, 9/243)

Bu elbette bir îzâh biçimidir. İllâ ki böyle olmalıdır diyemeyiz. Hattâ bu talebin şimdilik anlamadığımız başka hikmetleri de bulunabilir. **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)in böyle söylediği sâbit olduktan sonra Müslüman'a düşen, hareketini ona göre ayarlamaktır.

Bu hadîsler "**Müslim**"de rivâyet edilmektedir ve sahîh hadislerdir. Ancak fıkıhçılar bu konuda değişik bakış açıları ile değişik görüşlere varmışlardır. Meselâ:

a) **Sa'îd ibni Müseyyeb, Rabî'a, İmâm-ı Ahmed, İshâk, Dâvûd ez-Zâhirî** (Radiyallâhu Anhüm) ile bir kısım Şâfi'îler kuşluk vakti hayvanı kurban edinceye kadar, kurban kesecek olanın kıl ve tırnaklarından bir şey alması haramdır, derler.

b) **İmâm-ı Şâfi'î** (Rahimehullâh)a göre haram değil, tenzîhen mekruhtur.

c) **İmâm-ı Âzam** (Rahimehullâh) mekruh olmadığı görüşündedir.

d) **İmâm-ı Mâlik** (Rahimehullâh)dan bir rivâyet mekruh olduğu görüşünde olduğunu, diğer bir rivâyet ise mekruh olmadığı görüşünde olduğunu bildirir. (Davudoğlu, Müslim Şerhi, ilgili hadîs-i şerîf)

Bizler Hanefî olduğumuza göre elbette **İmâm-ı Âzam** (Rahimehullâh)ı taklid eder ve adı geçen günlerde tıraş olmanın, tırnak kesmenin mahzurlu olmadığını söyleyebiliriz. Ancak **İmâm-ı Âzam** (Rahimehullâh)ın gerçekten bu görüşte olduğunu "Zâhiru'r-rivâyet (ona âit olduğu kesin kaynaklar)" isimli kitaplarında henüz bulmuş değiliz.

Eğer ona âit böyle "Zâhir rivâyet" yoksa bu sahîh hadislerle muhâlefet etmemizi gerekli kılabacak bir delil bulunmadığından bu günlerde tıraş olmanın en azından mekruh olduğu görüşü ağırlık kazanmaktadır. "**Hidâye**" hadislerini tahrîc eden **Zeyla'î** (Rahimehullâh) da konunun ilk hadîsi olarak yukarıya aldığımız hadîs-i şerîfi vermekte ve sıhhatinde bir kusur zikretmemektedir. (ez-Zeyla'î, Nasbu'r-Râye, 4/206)

Her ne olursa olsun, Hanefîler olarak bizler de eğer kurban keseceksek, Zülhıcc'e'nin ilk on gününde tıraş ve tırnak kesmeyi bırakırsak, Hanefî mezhebine muhâlefet etmeden diğerlerine de uymuş oluruz. Çünkü Hanefîler de kesilmemesinin mahzurlu olduğunu söylemiyorlar. Yeter ki kasık ve tırnak temizliği bu on günle kırk günü aşacak olmasın.

Fakat kurban kesecek olanların elbise giyip, koku sürünebilecekleri konusunda icmâ vardır. Bu da o günlerde tıraş olmamanın hacdaki ihramlılara benzeme ile ilgili bulunmadığını, hikmetinin bu olmadığını gösterir. (en-Nevevî, Şerhu Müslim, 11/148)

"**Şerhu Şir'ati'l-İslâm**"da zikredildiğine göre; Kurban Bayramı'nın ilk günü kurban kesmek isteyen Zülhıcc'e'nin ilk on günü bedeninden kıl koparmaz ve tırnaklarını kesmez. Kendisini ihram giymiş hacıya benzettir. Çünkü kıyâmet günü kurban, sâhibine fidye olacak her kılı, her âzâsı ve tırnağı kurbanın bereketinden ona ulaşacaktır. Bu on günde rahmet ve bereket olacağı için, traş olmamalı ve tırnak kesmemelidir.

Üstâdımız **Hacı Mahmut Efendi** (*Kuddise Sirruhu*) **Hazretleri** sıkı bir Hanefî olmasına rağmen diğer mezheplerin delîli olan bu hadîs-i şerîfi çok önemser ve diğer mezheplerin ihtilâfından sakınmak gerektiği düşüncesiyle ihtiyâten bu on günler girdiğinde hacca gitmemişse itikâfa girer, bu zaman diliminde hem traş olmaz, hem de tırnak kesmezlerdi.

Bu vesîleyle ekserî okuyucularımızın müntesibi bulunduğu bu yüce zâtın günümüzde unutulmuş olan bu konudaki hassâsiyetini sizlerle paylaşmayı münâsip gördük.

ZÜLHİCCE’NİN SEKİZİNCİ, DOKUZUNCU VE ONUNCU GECELERİNİN FAZİLETİ

(28 Temmuz Salı’yı 29’u Çarşamba’ya - 29 Temmuz Çarşamba’yı 30’u Perşembe’ye - 30 Temmuz Perşembe’yi 31’i Cumâ’ya bağlayan geceler)

Mu’âz ibni Cebel (*Radiyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (*Sallallâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“**Beş geceyi** (ibâdetle geçirerek) **ihyâ edene cennet vâcib olur.** (Bunlar da) **Terviye** (Zülhicce’nin sekizinci) **gecesi, Arefe** (Zülhicce’nin dokuzuncu) **gecesi, Nahr** (Zülhicce’nin onuncu) **gecesi, Fıtr** (Ramazan Bayramı) **gecesi, Şa’bân’ın yarısının** (Berâat) **gecesidir.”** (*el-İsbahânî, et-Terğîb, rakam:367, 1/182; Ahmed ibnü Hicâzi, Tuhfetü’l-ihvân, sh:51; Necmüddîn el-Ğayfî, Kitâbu leyleti’n-nisfi min Şa’bân, Süleymâniye Kütüphânesi, Reîsülküttâb Mustafa Efendi, rakam:1166, verak:190; Şihâbüddîn Ahmed el-Kalyûbî, Nebzetün ‘azbetü’l-menhel fi zikri leyleti nisfi Şa’bâne’l-mufazzal, Süleymâniye Kütüphânesi, Reîsülküttâb Mustafa Efendi, rakam:1166, verak:220-221; İsmâ’îl Hakkî el-Bursevî, Rûhu’l-beyan, 8/403*)

TERVİYE, AREFE VE NAHR (KURBAN BAYRAMI) GECELERİ OKUNACAK İSTİĞFARLAR

Kutbuddîn el-Hanefî (*Rahimehullâh*) hac ve umre duâlarıyla ilgili yazmış olduğu “**Kitâbü ed’iyeti’l-hacci ve’l-‘umra**” isimli eserinde şöyle demiştir:

“(Sâlik/Hak yolcusu) Terviye Gecesi olan, Zülhicce’nin yediyi sekize bağlayan gecesi olduğu zaman **Hasen** (*Radiyallâhu Anh*)a mensûb olan, “İstiğfârât-ı Münkize”yi (ateşten kurtarıcı istiğfarları) okur. **Allâh-u Te’âlâ**’nın seçkin velîlerinden ve sâlih kullarından saâdete muvaffak kıldığı kimseler buna devâm eder.

Babam Şeyh **Alâuddîn** (*Rahimehullâh*) bunları okumayı hiç bırakmazdı. Ben bu istiğfarları ondan rivâyet etmekteyim.” (*Kutbuddîn el-Hanefî, Kitâbü ed’iyeti’l-hacci ve’l-‘umra, sh:12*)

Bu beyandan anlaşıldığına göre; Zülhicce ayının sekizinci, dokuzuncu ve onuncu geceleri olan Terviye, Arefe ve Nahr geceleri bu istiğfarların tümü birlikte okunur. Diğer zamanlarda da isteğe bağlı olarak birlikte okunulabilir.

Ancak haftada bir hatim yapmak isteyenler, her bir güne on istiğfâr düşmek üzere cumâ günü başlayıp perşembe günü bitirirler.

Allâh-u Te’âlâ cümlemizi özellikle seherlerde bu istiğfarlar ile meşgul olan kulları zümresine ilhâk eylesin ve tevbelerimizi kabûl eylesin. Âmîn!

Bu istiğfarları 30. risâlemiz olan “**İstiğfârât-ı Munkize** (*Kurtarıcı İstiğfarlar*)” isimli eserimizde bulabilirsiniz.

ZÜLHICCE'NİN İLK ON GECESİNİN NAMAZLARI

İlk On Gecesindeki Cumâ Gecesi (23 Temmuz Perşembe'yi 24 Temmuz Cumâ'ya bağlayan gece ya da 30 Temmuz Perşembe'yi 31 Temmuz Cumâ'ya bağlayan gece) **veyâ Günü** (24 Temmuz Cumâ günü ya 31 Temmuz Cumâ günü) üç selâmla altı rekât kılınır, her rekâta on kere İhlâs Sûresi okunup selâmdan sonra:

«يَا نُورُ! تَنَوَّرْتَ بِالنُّورِ فِي نُورِ نُورِكَ يَا نُورُ!»

“Ey Nûr! Sen Yüce Zâtın'a has olan nûrunla nurlar içerisindeki nurla dâimâ nur oldun. Yâ Nûr!” diye duâ edilir. (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:63)

On Gecenin Her Birinde Kılınabilecek Mühim Bir Namaz (ki 21 Temmuz Salı gecesinden başlayarak 30 Temmuz Perşembe gecesi dâhil olmak üzere aralardaki her gece kılınabilir):

Hüseyin ibni Alî (Radiyallâhu Anhümâ)nın, babası Alî (Radiyallâhu Anh)dan rivâyetine göre, Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “Zülhicce'nin onu girdiği zaman ibâdetinde gayretli olun, çünkü o günler Allâh-u Te'âlâ'nın faziletli kıldığı ve gecesinin hürmetini gündüzünün hürmetine eş yaptığı günlerdir. Her kim on gecelerden birinde, gecenin son üçte biri kaldığında dört rekât kılar, her rekâta bir Fâtiha, birer Felak, Nâs, üç kere İhlâs Sûresi ve sonra da Âyete'l-Kürsî okur ve bunu her rekâta tekrâr eder, namazını bitirince ellerini kaldırarak:

«سُبْحَانَ ذِي الْعِزَّةِ وَالْجَبَرُوتِ، سُبْحَانَ ذِي الْقُدْرَةِ وَالْمَلَكُوتِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعِبَادِ وَالْبِلَادِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا عَلَى كُلِّ حَالٍ، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، رَبَّنَا جَلَّ جَلَالُهُ وَقَدَّرْتُهُ بِكُلِّ مَكَانٍ.»

‘İzzet ve ceberût (ululuk ve büyüklük) sâhibini tesbîh ederim. Kudret ve melekût (güç ve eşsiz mülk) sâhibini tesbîh ederim. Hiç ölmeyecek diri olan Allâh'ı tesbîh ederim. Ondan başka ilâh yoktur, O diriltir ve öldürür. Kendisi hiç ölmeyecek tek diridir. Kul-ların ve yurtların Rabbi olan Allâh'ı tesbîh ederim.

Her hâlükârda bol, tertemiz ve bereketli tüm hamdler Allâh'a mahsustur. Allâh her şeyden çokça büyüktür. Rabbimiz'in celâli ve kudreti(nin eserleri) her mekânda (meydana çıkmakta)dır.’ der, daha sonra dilediği şeyle duâ ederse şüphesiz bu kimseye haram olan Beytullâh'ı haccetmiş, Nebî (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in kabrini ziyâret etmiş ve Allâh yolunda cihat etmiş kimseler kadar sevap ihsân edilir.

Bu kişi Allâh-u Te'âlâ'dan ne isterse mutlakâ kendisine verilir. Bu namazı on gecenin her birinde kılarırsa Allâh-u Te'âlâ onu Firdevs-i Âlâ'ya yerleştirir, Kendisinden her günahı siler ve ona (bir münâdî tarafından): ‘(Geçmiş günahların silindi) amel işlemeye yeniden başla.’ denilir. Arefe günü olduğunda gündüzü oruca niyet eder, gecesinde de (Zülhicce'nin 8'ini 9'una bağlayan gecede, bu sene 9 Ağustos Cumâ'yı 10 Ağustos Cumartesi'ye bağlayan gecede) bu namazı kılar, bu duâyı yapar ve Allâh-u Te'âlâ'nın huzûrunda

çokça yalvarış-yakarışta bulunursa Allâh-u Te‘âlâ: ‘Ey meleklerim! Şâhit olun ki gerçekten Ben bu kulumu bağışladım ve onu Beytim’i hac yapanlara ortak ettim.’ buyurur. Bunun üzerine melekler namazı ve duâsı sâyesinde Allâh-u Te‘âlâ’nın bu kuluna verdiği nîmetlerden dolayı çokça sevinirler.” (‘Abdülkâdir el-Cîylânî, el-Ğunye, 2/40-41)

Arefe Gecesi (29 Temmuz Çarşamba’yı 30 Temmuz Perşembe’ye bağlayan gece) **Namazı**: Beş selâmla on rekât kılınır, her rekâtta beş kere Kureyş Sûresi okunur. Ayrıca o gece bir önceki sayfada (“On Gecenin Her Birinde Kılınabilecek Mühim Bir Namaz” başlığı altında) zikredilen namazı kılsa, hadîs-i şerîfte bildirilen tüm müjdelere nâil olur.

ZÜLHICCE’NİN İLK ON GÜNÜNÜN NAMAZLARI

Terviye Günü olarak adlandırılan sekizinci gün (29 Temmuz Çarşamba günü) **Namazı**: Dört rekât ve ardından iki rekât olmak üzere altı rekât kılınır. Kılınacak bu dört rekâtın birincisinde bir kere Asr Sûresi, ikincisinde Kureyş Sûresi, üçüncüsünde Nasr Sûresi, dördüncüsünde ise üç kere İhlâs Sûresi okunur. Ardından kılacağı iki rekâtın her bir rekâtında üç kere İhlâs Sûresi okunur. İşte böyle yapan kişi terviye gününün ve o gün Mina’da zikredenlerin sevâbını bulur.

AREFE GÜNÜ NAMAZLARI

(30 Temmuz Perşembe günü)

1) Ebû Hureyre (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte şöyle buyrulmuştur: “Her kim Arefe günü öğlenle ikindi arasında dört rekât kılar ve her rekâtta bir Fâtiha, elli Kul huvellâhu ehad (İhlâs Sûresi) okursa, bu kişiye bir milyon hasene (sevap) yazılır. Kur’ân-ı Kerîm’deki her harfe mukâbil cennette bir derecesi yükseltilir ki, her iki derece arası beş yüz senelik mesâfedir.

Allâh-u Te‘âlâ Kur’ân-ı Kerîm’deki her harfe mukâbil yetmiş hûriyle evlendirir; her hûriyle birlikte inciden ve yâkuttan yapılma yetmiş bin sofradır ki, her sofranın üzerinde yeşil kuş etlerinden yetmiş bin çeşit vardır.

Yemeklerin serinliği karın serinliği, tadı balın tadı, kokusu da misk kokusudur. O yemeklere ne ateş ne de demir (tencere) değmemiştir. (Yiyen kişi) son yediği yemeğin tadını ilk yediğinde hissettiği lezzet kadar hissedecektir.

Sonra onlara (bu namazı kılan kullara cennette) iki kanadı kırmızı yâkuttan ve gagası altından olup yetmiş bin kanadı bulunan büyü bir kuş gelir de işitenlerin mislini duymadığı derecede zevk veren bir sesle: ‘Arefe ehline (o mübârek günü ibâdetle ve bu namazla geçirerek onun ehli olmayı hak etmiş kişilere) merhabâ.’ diye nidâ eder ve böylece o kuş o (namazı kıla)nlardan her bir adamın (yemek) çanağının içine düşer de, kanatlarından her bir kanadın altından yetmiş çeşit yemek çıkar. Sonra o kuş silkelenip uçar.

(Bu namazı dünyadayken kılmış olan kul) kabrine konulduğu zaman Kur’ân-ı Kerîm’de bulunan her harfe mukâbil kendisi için bir nur parlar ki (o nûrun kuvveti sayesinde) Ka’be’nin etrâfında tavaf edenleri bile görür.

Ve netîcede kendisine cennet kapılarından bir kapı açılır. İşte tam o anda, gördüğü sevap ve ikrâm(lara bir an evvel kavuşma arzusun)dan dolayı: ‘Yâ Rabbi! Kıyâmeti çabuk kopar. Ey Rabbim! Kıyâmeti kâim eyle.’ demeye başlar.” (‘Abdülkâdir el-Cîylânî, el-Ğunye, 2/60)

2) **İbnü'l-Cevzî** (Rahimehullâh)ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in şöyle buyurduğu nakledilmiştir: “**Her kim Arefe gününde dört rekât kılar ve her rekâtında 1 Fâtiha, 3'er kere de Kadr (İnnâ Enzelnâ), Zilzâl, Kâfirûn, Felak ve Nâs sûrelerini okursa, selâm verince aynı şekilde bir dört rekât daha kılarsa, (bu sekiz rekât) namazın ardından 33 kere istiğfâr edip sonra 100 kere de:**

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ.»

‘Allâh’ı hamd ile tesbîh ederim.’ derse, Allâh-u Te‘âlâ cennette o kişi için, yaş inci-den bin tâne salkımlı ağaç diker ki salkımlarının adedini Allâh’tan başkası bilemez, o ağaçların meyveleri karpuz-kavun kadar, yaprakları da Rahmân’ın nûruyla cilâlanmış kıymetli kaftanlardır. O yapraklardan her birinin üzerine erkek veya kadın sahibi kimse onun adı yazılıdır.” (İbnü'l-Cevzî, Kitâbu'n-Nûr fî fezâilî'l-eyyâmi ve's-şühûr, sh:90-91)

ZÜLHICCE'NİN ON GÜNÜNÜN ORUÇLARI

(22 Temmuz Çarşamba - 31 Temmuz Cumâ)

İbnü Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “**Elbette ki o (Zülhicce'nin ilk onundaki) günlerden bir günün orucu bir senelik oruca denktir. O günlerdeki (sâir) ameller de yedi yüz kat katlanır.**” (el-Beyhakî, Şu‘abü'l-îmân, rakam:3481, 7/343; Fezâilü'l-evkât, rakam:172, sh:343; et-Taberânî, Kitâbu'd-du‘â, rakam:871, 2/1204; el-Kastallânî, Levâmi‘u'l-envâr fî'l-ed‘iyeti ve'l-ezkâr, sh:266; İbnü'l-Cevzî, Müsîru'l-‘azmi's-sâkin, 1/232; Ebu'l-Kâsım Zâhir en-Neysâbûrî, Tuhfetü ‘îdi'l-ezhâ, sh:32)

Bu hadîs-i şerîfte Zülhicce ayındaki ilk on günün oruçlarının fazîletine temâs edilmiştir. Bu günler içerisindeki husûsî bâzı günlerin orucunun fazîleti hakkında da birkaç hadîs-i şerîf daha rivâyet edilmiştir.

Nitekim **İbnü Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “**Terviye gününün orucu bir senenin (günahlarının) keffâretidir. Arefe gününün orucu ise iki senenin keffâretidir.**” (Ebu's-Şeyh, ‘Alî el-Müttakî, Kenzü'l-‘ummâl, rakam:12087, 5/67)

Kurban Kesilinceye Kadar Bir Şey Yiyip İçmemenin Fazîleti

Tabî burada şunu belirtmek gerekir ki Zülhicce'nin ilk on günündeki nâfile oruçtan mak-sad aslında ilk dokuz günüdür. Zîrâ onuncu gün Kurban Bayramı'nın ilk günü olduğundan o günde oruç tutmak haramdır. Ama o günde oruç tutulmasa da kurban kesilip etinden yiyene kadar bir şey yiyip içmemek müstehabtır.

İmâm-ı Bâbertî (Rahimehullâh) “el-‘Inâye” isimli “**Hidâye Şerhi**”nde bu konuya temâs eder-ken: “Kurban Bayramı gününde namaz kılınıp, kurban kesilip onun etinden bir miktar yi-yinceye kadar yemeği tehir etmek gerekir.” demiştir. (el-Bâbertî, el-‘Inâye Şerhu'l-Hidâye, 12/184; Yûsuf el-Kâdûrî, Câmi‘u'l-muzmerât ve'l-müşkilât fî Şerhi Muhtasari'l-İmâmi'l-Kudûrî, 2/158)

Bâzı meşâyih: “Kurban Bayramı gününde yemeği tehir etmek koyun ya da sığır ve deve gibi hayvanları kurban edenler için geçerli bir şeydir.” demişlerse de **İmâm-ı Mevsilî** (Rahime-hullâh)ın “el-İhtiyâr” adlı eserindeki beyânına göre; mutlak olarak (bayram) namaz(ı) kılınıncaya kadar (bir şey yemeden) bekleyen için fazîlet vardır, yâni her sabreden için bu müjde (sevaba nâil olması) umulur. (el-Bâbertî, el-‘Inâye Şerhu'l-Hidâye, 12/184; Yûsuf el-Kâdûrî, Câ-mi‘u'l-muzmerât ve'l-müşkilât fî Şerhi Muhtasari'l-İmâmi'l-Kudûrî, 2/158)

Bu hususta **Abdullâh ibni Ömer** (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen diğ-er bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Her kim Terviye gününde oruç tutarsa sanki o kişi Allâh(-u Te‘âlâ’y)a on iki bin sene ibâdet etmiş gibi olur.

Her kim de Arefe gününde oruç tutarsa sanki o kişi Allâh(-u Te‘âlâ’y)a yirmi dört bin sene ibâdet etmiş gibi olur.

Her kim de Kurban (Bayramı) gününde bayram namazını kılincaya kadar oruç tutarsa (bir şey yiyip içmezse) sanki o kişi Allâh(-u Te‘âlâ’y)a altmış bin sene ibâdet etmiş gibi olur.” (Yûsuf el-Kâdûrî, Câmi‘u’l-muzmerât ve’l-müşkilât fî Şerhi Muhtasari’l-Îmâmi’l-Kudûrî, 2/159)

Ka‘b ibni Mâlik (Radiyallâhu Anh)dan gelen rivâyete göre ise: **“Kurban Bayramı günündeki (imsaktan kurban kesilinceye kadarki) dört saati (oruçluymuş gibi bir şey yiyip içmeden geçirenin bu ameli) yüz bin senenin orucuna denk olur.”** buyrulmuştur. (Yûsuf el-Kâdûrî, Câmi‘u’l-muzmerât ve’l-müşkilât fî Şerhi Muhtasari’l-Îmâmi’l-Kudûrî, 2/159)

Aynı husustaki başka rivâyete göre ise: **“Her kim Terviye gününde ve Arefe gününde oruç tutarsa Allâh-u Te‘âlâ ona göklerin yıldızları adedince oruç sevâbı yazar ve o kişi (cennete girince) bir o kadar hûr-u ‘îyn (iri gözlü hûriler) ile evlendirilir. Her kim de Kurban (Bayramı) gününde (bayram) namaz(ı) kılincaya kadar oruç tutarsa (bir şey yiyip içmezse) şefâatim ona vâcib olur.”** (Yûsuf el-Kâdûrî, Câmi‘u’l-muzmerât ve’l-müşkilât fî Şerhi Muhtasari’l-Îmâmi’l-Kudûrî, 2/159)

ZÜLHİCCE’NİN ON GÜNÜNÜN ZİKİR VE DUÂLARI

(22 Temmuz Çarşamba - 31 Temmuz Cumâ)

Ebû Mûsâ el-Eş‘arî (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet olunduğuna göre: **“(Hac Sûresi’nin 28. âyet-i kerîmesinde Allâh-u Te‘âlâ’nın kendilerinde zikredilmesi emir buyrulan) eyyâm-ı mâlûmât (bilinen günler) Kurban Bayramı günü hâriç olan Zülhicce ayının ilk dokuz günüdür ve bugünlerde yapılan duâ aslâ geri çevrilmez.”** (İbnü Receb el-Hanbelî, Letâifü’l-me‘ârif, sh:472; Hâfız İbnü Nâsiriddîn ed-Dimeşkî, Fazlu ‘aşri Zilhicce, sh:24)

Hâfız Dimeşkî (Rahimehullâh)ın beyânı vechile; bugünlerde duânın reddedilmemesinin en önemli sebebi içlerinde dünyâ günlerinin en fazîletlisi olduğu rivâyet edilen Arefe gününün bulunmasıdır. Nitekim **İbnü Hibbân** (Radiyallâhu Anh) **“es-Sahîh”**inde **Câbir** (Radiyallâhu Anh) dan naklen bu konuda bir hadîs-i şerîf tahrîc etmiştir. (İbnü Hibbân, es-Sahîh, rakam:3853, 9/164; Ebû Ya‘lâ, el-Müsned, rakam:2090, 4/69)

İbnü Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **“Allâh-u Te‘âlâ indinde bu (Zülhicce’nin ilk) on gün(ün)den daha üstün bir gün yoktur ve hiçbir günde işlenen amel, şu on gündeki kadar Allâh-u Te‘âlâ’ya sevimli (O’nun rızâsını celbedici) değildir.**

O günlerde tehlîl (‘Lâ ilâhe illâllâh’ zikrin)i, **tekbîr** (‘Allâh-u Ekber’ demey)i ve **Allâh-u Te‘âlâ’nın zikrini çokça yapın. Çünkü o günler; tehlîl, tekbîr ve zikir günleridir. Elbet-te ki o günlerden bir günün orucu bir senelik oruca denktir. O günlerdeki (sâir) ameller de yedi yüz kat katlanır.”** (el-Beyhakî, Şu‘abü’l-îmân, rakam:3481, 7/343; Fezâilü’l-evkât, rakam:172, sh:343; et-Taberânî, Kitâbu’d-du‘â, rakam:871, 2/1204; el-Kastallânî, Levâmî‘u’l-envâr fi’l-ed‘iyeti ve’l-ezkâr, sh:266; İbnü’l-Cevzî, Müsîru’l-‘azmi’s-sâkin, 1/232; Ebu’l-Kâsım Zâhir en-Neysâbûrî, Tuhfetü ‘îdi’l-ezhâ, sh:32)

Aynı kaynaklarda bu hadîs-i şerîfin akabinde **Sa‘îd ibni Cübeyr** (Radiyallâhu Anh)ın, bu on günler başladığında bütün vakitlerini ibâdete ayırdığı ve kimsenin güç getiremeyeceği kadar fazla amel ettiği zikredilmektedir. Bu hadîs-i şerîften anlaşıldığı üzere bugünlerde çokça yapmamız emredilen en büyük zikir “Lâ ilâhe illâllâh ve Allâh-u ekber” zikirleridir.

1) Bugünlerde **Îsâ** (Aleyhisselâm)a **Cibrîl** (Aleyhisselâm) tarafından hediye getirilen beş duâ vardır ki bunların her biri yüzer kere okunur. Bu kelimelerin milyon haseneye tekâbul edip milyon günahı sildireceği ve cennette on bin derece kazandıracağı, sâhibini bu zikirleri yaptığı gün dünyâ ehli içerisindeki en ibâdetli kişi olma vasfına nâil kılacağı, yetmiş bin meleği semâdan indirip kendisine duâ ettireceği, en mühimi de **Allâh-u Te'âlâ**'nın kendisine rahmetle nazar etmesine ve artık bir daha bedbahtlık yüzü görmemesine mazhar kılacağı rivâyet olunmuştur.

Yerimiz yeterli gelmediğinden bu beş zikrin her birinin Arapça metinlerini, Türkçe mânâlarını ve ayrı ayrı fazîletlerini okuyup amel etmeniz için sizleri 17. risalemiz olan "**Kurban Risalesi**"nin 148-152 sayfalarına havâle ediyoruz.

2) Geçmiş ve Gelecek Günahların Bağışlanması İçin Zülhicce'nin İlk On Gününde Okunacak Zikirler

Tâberânî (Rahimehullâh)ın "**el-Mu'cemü'l-kebîr**" adlı eserinin mefkûd (kayıp) cüzlerinin birinde şu hadîs-i şerîfi tahrîc ettiği rivâyet olunmaktadır.

Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: "**Her kim Zülhicce'nin ilk on gününde, her gün 10 kere: (Geçmiş) zamanlar adedince Lâ ilâhe illâllâh (diyorum). Denizlerin dalgaları sayısınca Lâ ilâhe illâllâh (diyorum). Bitkiler ve ağaçlar adedince Lâ ilâhe illâllâh (diyorum). Yağmurlar ve damlalar sayısınca Lâ ilâhe illâllâh (diyorum).**

Gözlerin kırılması sayısınca Lâ ilâhe illâllâh (diyorum). Lâ ilâhe illâllâh onların (dünyâları için) topladıklarından daha hayırlıdır. Bugünümüzden Sûr'a üfürülecek güne kadar Lâ ilâhe illâllâh (diyorum).' derse, kendisinin geçmiş ve gelecek günahları bağışlanır." (et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebîr; 'Abdülhamîd Kuds, Kenzü'n-necâh ve's-sürûr fi'l-ed'iyeti'l-me'sûrati'l-letî teşrahu's-sudûr, sh:282)

Duânın Okunuşu:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ الدُّهُورِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ أَمْوَاجِ الْبُحُورِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ النَّبَاتِ وَالشَّجَرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ الْقَطْرِ وَالْمَطَرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ لَمَحِ الْعُيُونِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مِنْ يَوْمِنَا هَذَا إِلَى يَوْمٍ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ.»

Bu zikirleri nakleden **Abdülhamîd Kuds** (Rahimehullâh), fazîletli zatların kitaplarında, Zülhicce'nin ilk on günüyle alâkalı geride arzettiğimiz zikirlere ilâveten yine 10'ar kere okunacak diğer bâzı ezkârı gördüğünü nakletmiştir ki, bunlardan beş tânesi gerideki hadîs-i şerîfte mevcut olduğundan onlarla birlikte geri kalan zikirleri de yapmakta çok büyük faydalar vardır.

Zîrâ rivâyetlerin hangisinin daha sahîh olduğu tespit edilemeyeceğinden, gelecek günahların dahî bağışlanması gibi eşsiz bir müjdeye nâil olmak için ihtiyâten zikirlerin birlikte yapılması münâsip olur ki bunların tümü münâsip bir şekilde sıralandığında mânâları şöyledir:

"(Geçmiş) zamanlar adedince '**Lâ ilâhe illâllâh**' (diyorum). Geceler ve anlar adedince '**Lâ ilâhe illâllâh**' (diyorum). Günler ve aylar sayısınca '**Lâ ilâhe illâllâh**' (diyorum). Denizlerin dalgaları sayısınca '**Lâ ilâhe illâllâh**' (diyorum).

Sahrâlarda esen rüzgârlar ve mevcut olan kayalar adedince '**Lâ ilâhe illâllâh**' (diyorum). (Bütün mükelleflere verilmiş ve verilecek) tüm ecirlerin kat katı adedince '**Lâ ilâhe illâllâh**' (diyorum). Bugünümüzden Sûr'a üfürülecek güne kadar '**Lâ ilâhe illâllâh**' (diyorum).

Gözlerin kırılması sayısınca ‘Lâ ilâhe illâllâh’ (diyorum). Lâ ilâhe illâllâh onların (dünyâları için) topladıklarından daha hayırlıdır. Olmuş ve olacak her şey adedince ‘Lâ ilâhe illâllâh’ (diyorum). Lâ ilâhe illâllâh onların ortak koşmakta oldukları şeylerden dâimâ pek yüce olmuştur.

(Karanlığıyla) yöneldiği zaman gece vaktinde ‘Lâ ilâhe illâllâh’ (diyorum). İyice nefes al(ıp ışığı yayıl)dığı zaman sabah vaktinde ‘Lâ ilâhe illâllâh’ (diyorum). Bitkiler ve ağaçlar adedince ‘Lâ ilâhe illâllâh’ (diyorum). Ağaçların yaprakları sayısınca ‘Lâ ilâhe illâllâh’ (diyorum).

Yağmurlar ve damlalar sayısınca ‘Lâ ilâhe illâllâh’ (diyorum). Kıllar ve tüyler adedin-
ce ‘Lâ ilâhe illâllâh’ (diyorum). Kumlar ve taşlar sayısınca ‘Lâ ilâhe illâllâh’ (diyorum).
Çiçekler ve meyveler adedince ‘Lâ ilâhe illâllâh’ (diyorum). Beşerin nefesleri sayısınca
‘Lâ ilâhe illâllâh’ (diyorum). Cümle mahlûkâtın sayısınca ‘Lâ ilâhe illâllâh’ (diyorum).”
(‘Abdülhamîd Kuds, Kenzü’n-necâh ve’s-sûrû fi’l-ed’iyeti’l-me’sûrati’l-letî teşrahu’s-sudûr, sh:280-281)

Zülhicce’nin İlk Onunun Tevhîd Zikirlerinin Tamâmı

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ الدُّهُورِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ اللَّيَالِي وَالذُّهُورِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ
الْأَيَّامِ وَالشُّهُورِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ أَمْوَاجِ الْبُحُورِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ الرِّيَّاحِ فِي
الْبَرَارِي وَالصُّخُورِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ أَضْعَافِ الْأَجُورِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مِنْ يَوْمِنَا هَذَا إِلَى
يَوْمٍ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ لَمَحِ الْعُيُونِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ،
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ مَا كَانَ وَمَا يَكُونُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ تَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
فِي اللَّيْلِ إِذَا عَسَسَ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فِي الصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ النَّبَاتِ
وَالشَّجَرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ أَوْزَاقِ الشَّجَرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ الْقَطْرِ وَالْمَطَرِ، لَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ الشَّعْرِ وَالْوَبَرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ الرَّمْلِ وَالْحَجَرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ الزَّهْرِ
وَالثَّمَرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ أَنْفَاسِ الْبَشَرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَدَدَ خَلْقِهِ أَجْمَعِينَ.» (10 kere)

3) Borçların Kolayca Ödenebilmesi İçin Zülhicce’nin İlk On Gününde Okunacak Zikirler

Şeyh el-Hattâb el-Mekkî (Rahimehullâh) “el-İsâbe fi mahallâti’l-icâbe” adlı eserinde şöyle demiştir: “Borcu olan kişi Zülhicce’nin başından başlayarak Kurban Bayramı gününe kadar, her gün şu zikri (3, 7, 11, 33 gibi) muayyen bir adetle okursa, Allâh-u Te‘âlâ’nın izniyle borcunu ödemeye muvaffak kılınır. Bu zikirler şunlardır:

«اللَّهُمَّ فَرَجَكَ الْقَرِيبَ، اللَّهُمَّ سِتْرَكَ الْحَصِينَ، اللَّهُمَّ مَعْرُوفَكَ الْقَدِيمَ، اللَّهُمَّ عَوَائِدَكَ
الْحَسَنَةَ، اللَّهُمَّ عَطَاكَ الْحَسَنَ الْجَمِيلَ، يَا قَدِيمَ الْإِحْسَانِ! إِحْسَانَكَ الْقَدِيمَ، يَا دَائِمَ
الْمَعْرُوفِ! مَعْرُوفَكَ الدَّائِمَ.»

‘Ey Allâh! (Sıkıntılarıma karşı) **yakın kurtuluşunu** (istiyorum). Ey Allâh! (Düşmanlarıma karşı) **muhâfazalı örtünü** (talep ediyorum). Ey Allâh! **Kadîm olan iyiliğini** (diliyorum). Ey Allâh! **Güzel ihsânlarını** (istiyorum). Ey Allâh! **Güzel ve hoş olan bahşişini** (talep ediyorum). Ey ihsânı kadîm (ezelî) olan! **Kadîm olan ihsânını** (diliyorum). Ey iyiliği dâim olan! **Dâim olan iyiliğini** (istiyorum).” (‘Abdülhamîd Kuds, *Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr fi’l-ed‘iyeti’l-me’sûrati’l-letî teşrahu’s-sudûr*, sh:280-283)

4) Mâü’l-Ayneyn (Rahimehullâh) şöyle demiştir: “Sene içerisinde, özellikle de Zülhicce’nin ilk on gününde şu zikirleri okumak çok fazîletlidir. Hattâ bâzı eserlerde muttalî olduğuma göre bu zikirleri **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) sahâbesinden bâzı husûsî zatlara öğretmişti. İşte bu ezkâr şunlardır:

«حَسْبِيَ اللَّهُ وَكَفَى، سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ دَعَا، لَيْسَ وَرَاءَ اللَّهِ مُمْتَهَى، مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ كَفَا،
وَمَنْ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ نَجَا.»

‘Allâh bana yetendir ve (O her işime) **Kâfi’dir**. Allâh duâ edeni işitir. Allâh(ın rızâsın) dan öte (aranacak) **hiçbir şey yoktur**. Allâh’a **tevekkül edene**, Allâh **Kâfi gelir**. Allâh’ın **ipine tutunan kurtulur**.” (Mâü’l-Ayneyn, *Na’tü’l-bidâyât ve tevsîfü’n-nihâyât*, sh:197; ‘Abdülhamîd Kuds, *Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr fi’l-ed‘iyeti’l-me’sûrati’l-letî teşrahu’s-sudûr*, sh:283-284)

5) İmâm-ı Nâfi’ (Rahimehullâh)ın nakline göre **İbni Ömer** (Radiyallâhu Anhümâ) on günlerin tamâmında oturduğu yattığı her yerde tekbîr getirirdi. **Atâ ibni Ebî Rabâh** (Radiyallâhu Anh) da bu on günde yollarda ve pazarlarda sürekli tekbîr getirirdi.

Ca’fer ibni Süleymân (Radiyallâhu Anh) şöyle demiştir: “(Tâbi’înin ulularından olan) **Sâbit el-Bünânî** (Radiyallâhu Anh)ın bu on günlerde zikir ve ilim meclislerinde sohbet aralarında sözünü keserek tekbîr getirdiğine ve: ‘Bu günler zikir günleridir, geçmiş büyükler böyle yaparlardı.’ dediğine şâhit oldum. Ayrıca **Mâlik ibni Dînar** (Rahimehullâh)ın da böyle yaptığını gördüm.”

Fakîh **Ebu’l-Leys** (Rahimehullâh) şöyle demiştir: “Bu günlerde kişi tekbirleri sessizce içinden getirirse daha efdal olur. Lâkin şerîatı açığa çıkarmak ve insanlara zikri hatırlatmak niyetiyle yüksek sesle tekbîr getirirse bunda bir mahzur yoktur. Nitekim bu konuda da bir rivâyet vârid olmuştur.” (Ebu’l-Leys es-Semerkindî, *Tenbîhu’l-ğâfilîn*, rakam:471, sh:328)

AREFE GECESİNİN DUÂLARI

(29 Temmuz Çarşamba’yı 30 Temmuz Perşembe’ye bağlayan gece)

İbnü Mes’ûd (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “**Her kim Arefe gecesi (veya günü) şu kelimeleri bin kere söylerse içinde bir günah veya akrabayla ilişkiyi kesme mâhiyetinde bir istek bulunmaması şartıyla o kişi Allâh-u Te’âlâ’dan ne isterse, mutlakâ onu kendisine verir.**

(O kelimeler de şunlardır:) ‘**Arş’ı semâda olan Allâh’ı tesbîh ederim. Kudreti(nin eserleri) yerde olan Allâh’ı tesbîh ederim. Denizde yolu olan Allâh’ı tesbîh ederim. Rahmeti cennette olan Allâh’ı tesbîh ederim. Kahır saltanatı ateşte olan Allâh’ı tesbîh ederim. Adâleti kıyâmet gününde (zuhûr edecek) olan Allâh’ı tesbîh ederim.**

Rahmeti (yağmuru ve rızkı) **havada olan Allâh’ı tesbîh ederim. Hükümü** (ölüm fermânı) **kabirlerde** (açığa çıkmış) **olan Allâh’ı tesbîh ederim. Semâyı** (direksiz) **yükseltmiş olan Allâh’ı tesbîh ederim. Yeri döşemiş olan Allâh’ı tesbîh ederim.**

Kendisinden kurtuluş (için kaçış) yine ancak Kendisine olan Allâh'ı tesbîh ederim.”
(İbnü Ebî Şeybe, el-Musannef, rakam:30442, 15/386; el-Buhârî, et-Târîhu'l-kebîr, 7/300; Ebû Ya'lâ, el-Müsned, rakam:3564, 3576; et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebîr, rakam:10554, 10/227; el-Kastallânî, Levâmi'u'l-envâr fi'l-ed'iyeti ve'l-ezkâr, sh:294; ed-Dîrînî, Tahâratü'l-kulûb ve'l-huzû' li-'Allâmi'l-Ğuyûb, sh:189-190)

İbnü'r-Ressâm (Rahimehullâh) bu hadîs-i şerîf hakkında şu beyanda bulunmuştur: “**İmam Abdülazîz ed-Dîrînî** (Rahimehullâh)ın ‘**Tahâratü'l-kulûb**’ isimli eserinde naklettiği bir rivâyette, adet zikretmediği için bunun zâhirî ifâdesine göre, bir kere dahî okuyana **Allâh-u Te'âlâ**'nın murâdını vereceği umulur.” (Ahmed ibnü Ressâm el-Hanbelî, 'İkdü'd-düreri ve'l-le'âlî fi fezâili's-şühûr ve'l-eyyâm ve'l-leyâlî, 2/673)

Tesbîhâtın Okunuşu:

«سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي السَّمَاءِ عَرْشُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْأَرْضِ مَوْطِئُهُ، (سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْأَرْضِ حُكْمُهُ)، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْبَحْرِ سَبِيلُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْجَنَّةِ رَحْمَتُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي النَّارِ سُلْطَانُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْقِيَامَةِ عَدْلُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْهَوَاءِ رَحْمَتُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي فِي الْقُبُورِ قِصَاؤُهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاءَ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي وَضَعَ الْأَرْضَ، سُبْحَانَ اللَّهِ الَّذِي لَا مَنْجَا (وَلَا مَلْجَأَ) مِنْهُ إِلَّا إِلَيْهِ.»

AREFE GÜNÜNÜN FAZİLETLİ ZİKİR VE DUÂLARI

(30 Temmuz Perşembe)

1) Arefe Sabahı (30 Temmuz Perşembe) **Sabah Namazından Sonra Başlayıp Bayramın Son Günü** (3 Ağustos Pazartesi) **İkinci Namazından Sonra Bitecek Teşrîk Tekbirleri**

Teşrîk tekbiri, Kurban Bayramı günlerinde farz namazlardan sonra getirilen tekbirlerdir. Kurban Bayramı'nın ilk gününe “Yevm-i nahr”, diğer üç gününe ise “Eyyâmü't-teşrîk (teşrîk günleri)” denir. Bayramdan bir gün önceki güne de “Arefe günü” denir.

Arefe günü sabah namazından îtibâren bayramın dördüncü gününün ikinci namazına kadar, yirmi üç farz namazının arkasından birer defa:

«اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ.»

“Allâh en büyüktür, Allâh en yücedir. Allâh'tan başka hiçbir ilâh yoktur. Allâh her şeyden daha büyüktür. (O) Allâh en büyüktür. Bütün hamdler Allâh'a mahsustur.” diye tekbîr getirilir ki, buna “Teşrîk tekbiri” denir.

İbnü'l-Cevzî (Rahimehullâh)ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur: “**Kurban Bayramı gecesinden îtibâren teşrik (bayram) günlerinin sonuna kadar her farz namazın ardından üç kere çokça tekbîr getirin, zîrâ o günahları tamâmen göçük altında bırakır.**” (İbnü'l-Cevzî, Kitâbu'n-Nûr fi fezâili'l-eyyâmi ve's-şühûr, sh:93; es-Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/154)

2) Arefe günü duâ etmek Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in sünnetlerindedir. Nitekim **İbni Abbâs** (Radiyallâhu Anhümâ): “Ben **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)i yemek dilenen fakirler gibi ellerini göğsüne doğru tutarak Arafat'ta duâ ederken gördüm.” demiştir. (et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-evsat, rakam:2892, 3/189)

Arefe günü yapılan duâ reddedilmez. Nitekim hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur: “**Arefe günü olduğu zaman Allâh-u Te‘âlâ rahmetini yayar, bu nedenle o günden çok** (cehen-nemden) **âzâd hiçbir günde yoktur. Her kim Arefe günü Allâh-u Te‘âlâ’dan dünyâ ve âhîret istekleriyle alâkalı bir hâcetini dilerse kendisi için o isteğini yerine getirir.**” (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/152)

Arefe günü yapılacak duâların en fazîletlisi **Tirmizî** (Rahimehullâh) ve diğerlerinin **Amr ibni Şu‘ayb**’ın, babası vâsıtasıyla dedesinden (Abdullâh ibni Amr ibni’l-Âs’dan) (Radiyallâhu Anhüm) rivâyet ettikleri: “**Duâların en hayırlısı Arefe günü yapılan duâdır. (O gün) benim ve benden önceki peygamberlerin söylediklerinin en hayırlısı ise: ‘Allâh’tan başka hiçbir ilâh yoktur, O tektir, ortağı yoktur. Mülk yalnız O’nundur. Hamd yalnız O’na mahsus-tur ve O her şeye Kâdir’dir.’** (sözüdür).” (et-Tirmizî, es-Sünen, ed-De‘avât:123, rakam:3585, 5/572; el-Beyhakî, Ma‘rifetü’s-süneni ve’l-âsâr, 8/289) hadîs-i şerîfinde geçen duâdır.

Zikrin Okunuşu:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ

وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.» (100 kere)

3) İbnü Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: “**Her kim Arefe gününde Kulhüvellâh’ı** (İhlâs Sûresi’ni) **1000 kere okursa istediği kendisine verilir.**” (el-Müstağfirî, ed-De‘avât; ‘Abdülhamîd Kuds, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr fi’l-ed‘iyeti’l-me’sûrati’l-letî teşrahu’s-sudûr, sh:284)

4) İmâm-ı Mevslî (Rahimehullâh), **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in şöyle buyurduğunu rivâyet etmiştir: “**Her kim Arefe günü güneş batmadan önce** (bir rivâyet 100 kere): **‘Al-lâh’ın adıyla! Allâh ne dilerse o olur. Allâh’ın yardımı olmadan hiçbir kuvvet yoktur. Al-lâh ne dilerse o olur. Bütün nîmetler Allâh’tandır. Allâh ne dilerse o olur. Hayrın tamâmı Allâh’ın yed(-i kudret)indedir. Allâh ne dilerse o olur. Kötülüğü Allâh’tan başkası çeviremez.’** derse **Allâh-u Azze ve Celle onu şeytandan korur ve Arş’ının fevkinde** (bulunan bir melek tarafında) **n ona: ‘Muhakkak ki sen Beni râzı ettin, seni râzı etmek de Bana düşer. Benden dilediğini iste, sana vereceğim.’** diye nidâ eder.” (el-Mu‘âfi ibnü İsmâ‘îl el-Mevslî, Ün-sû’l-munkati‘în, 2/11; Ebû Tâlib el-Mekkî, Kûtü’l-kulûb, 1/128; İbnü ‘Asâkir, Târîhu Dimeşk, 16/427; ‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/64; İbnü Hacer, el-İsâbe, 1/438-439; es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/86)

Zikrin Okunuşu:

«بِسْمِ اللَّهِ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، مَا شَاءَ اللَّهُ كُلُّ نِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ، مَا شَاءَ اللَّهُ الْخَيْرُ كُلُّهُ بِيَدِ

اللَّهِ، مَا شَاءَ اللَّهُ لَا يَصْرِفُ الشُّؤْمَ إِلَّا اللَّهُ.» (1 kere veyâ 100 kere)

5) Alî (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edildiğine göre Arefe günü **Cibrîl, Mikâil, İsrâfil** ve **Hızır** (Aleyhimüsselâm)ın ikinci vaktindeki duâsı: “**Her Arefe günü Arafat’ta Cibrîl, Mikâil, İsrâfil ve Hızır** (Aleyhimüsselâm) bir araya gelirler. **Cibril** (Aleyhisselâm): **‘Allâh ne dilerse o olur. Allâh’ın yardımı olmadan hiçbir güç ve kuvvet yoktur.’** der. **Mikâil** (Aleyhisselâm) ona cevap vermek üzere: **‘Allâh ne dilerse o olur. İzzetin tamâmı Allâh’tandır.’** der.

İsrâfil (Aleyhisselâm) ona karşılık olarak: **‘Allâh ne dilerse o olur. Bütün hayırlar Allâh’ın (kudret) elindedir.’** der. **Hızır** (Aleyhisselâm) ona mukâbele etmek üzere: **‘Allâh ne dilerse o olur. Kötülüğü Allâh’tan başka kimse savuşturamaz.’** der. Sonra dağılırlar ve bir dahaki sene o güne kadar bir araya gelmezler.” (‘Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/64; İbnü ‘Asâkir, Târîhu Dimeşk, 16/427)

Her Birinin Söylediği Zikirlerin Birlikte Okunuşu:

«مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، مَا شَاءَ اللَّهُ كُلُّ الْعِزَّةِ مِنَ اللَّهِ، مَا شَاءَ اللَّهُ الْخَيْرُ كُلُّهُ بِيَدِ اللَّهِ، مَا شَاءَ اللَّهُ لَا يَدْفَعُ الشُّوْءَ إِلَّا اللَّهُ.»

6) Arefe Günü Okuyanın Duâlarını Kabûl Ettirecek ve Bütün Hacılara Dahî Şefâat Etme Salâhiyeti Kazandıracak Zikirler

Câbir ibni Abdillâh (*Radiyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfe göre **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

‘Herhangi bir Müslüman Arefe Günü’nün ikindisinde Mevkıf’te (Arafat vakfesinin yapıldığı yerde vakfeye) durup yüzünü kibleye döndürür de, sonra 100 kere:

‘Allâh’tan başka hiçbir ilâh yoktur, O tektir, ortağı yoktur. Mülk yalnız O’nundur. Hamd yalnız O’na mahsustur ve O her şeye Kâdir’dir.’ derse, daha sonra 100 kere **Kulhüvellâhu Ehad** (İhlâs Sûresi) okursa, daha sonra da 100 kere:

‘Ey Allâh! İbrâhîm’e ve İbrâhîm’in âline salât ettiğin gibi, Muhammed’e ve Muhammed’in âline de (öylece) salât eyle. Zîrâ Sen hamde (övgüye) lâayık olansın ve pek ulusun. Onlarla berâber bize de salât (rahmet) eyle.’ derse mutlakâ Allâh-u Te‘âlâ:

‘Ey meleklerim! Bu kulumunun mükâfatı ne olsun? Beni tesbîh etti, Beni tehlîl (tevhîd) etti, Beni tekbîr etti, Bana tâzimde bulundu, Beni(m yüce hakkımı) tanıdı, Bana övgüde bulundu ve peygamberime salât etti. Ey meleklerim! Şâhit olun ki muhakkak ben kendisi için (günahlarımı) mağfîret ettim ve onu(n bu zikirlerini) kendisine şefâatçi yaptım (da duâlarını kabûl ettim). Benim bu kulum Benden (Arafat’ta bulunan herkesin ibâdetlerini kabûl etmemi) isteyecek olsa dahî elbette onu mevkıf ehlinin hepsi (vakfede bulunan herkes) hakkında şefâatçi kılarım.’ buyurur.” (*el-Beyhakî, Şu‘abü’l-îmân, rakam:3780, 5/502*)

Zikirlerin Sırasıyla Okunuşu:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»
(100 kere)

«أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ،
﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿۱﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿۲﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿۳﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾»
(100 kere)

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ
إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ وَعَلَيْنَا مَعَهُمْ.» (100 kere)

AREFE GÜNÜ RASÛLÜLLÂH (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)İN VE SAHÂBE-İ KİRÂMIN OKUDUĞU BÂZİ DUÂLAR

1) İbnü Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivâyete göre Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in Arafat'ta okuduğu duâlardan biri de şu duâdır: “Ey Allâh! Sen benim yerimi görmektesin, sözümü işitmektesin, gizlimi açığımı bilmektesin, işlerimden hiçbir şey Sana gizli değildir. Ben, durumu kötü olan, muhtâc durumda kalan, yardım dilenen, sığınak arayan, korkak ve ürkek bir hâlde günahlarımı ikrâr ve îtirâf eden biriyim. Dilencilerin isteşi gibi Sana yalvarıyorum, zelil ve günahkâr birinin yönelişiyle Sana yöneliyorum.

Zarâra uğramış, korku içinde kalmış, boynu Sana karşı bükülmüş, gözleri Senin için dolmuş, bedeni Senin için zayıflamış ve burnu (secdeye vararak) toprağa bulanmış birinin yalvarışıyla duâ ediyorum. Ey Allâh! Ey istenilenlerin en hayırlısı! Ey verenlerin en hayırlısı! Sen beni Sana yalvarıp da mahrum olan biri yapma, Sen bana karşı çok esirgeyici ve acıyıcı ol.” (et-Taberânî, el-Mu‘cemü'l-kebir, rakam:11405, 11/174)

Duanın Okunuşu:

«اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَرَى مَكَانِي وَتَسْمَعُ كَلَامِي وَتَعْلَمُ سِرِّي وَعَلَانِيَتِي وَلَا يَخْفَى عَلَيْكَ شَيْءٌ مِنْ أَمْرِي، أَنَا الْبَائِسُ الْفَقِيرُ الْمُسْتَعِيثُ الْمُسْتَجِيرُ الْوَجِلُ الْمُسْفِقُ الْمُقْرُ الْمُعْتَرِفُ بِذُنُوبِهِ، أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمَسَاكِينِ وَأَبْتَهَلُ إِلَيْكَ ابْتِهَالِ الْمَذْنِبِ الدَّلِيلِ وَأَدْعُوكَ دُعَاءَ الْخَائِفِ الْمَضْرُورِ، مَنْ خَضَعَتْ لَكَ رَقَبَتُهُ وَفَاضَتْ لَكَ عَيْنَاهُ وَنَحَلَ لَكَ جَسَدُهُ وَرَغِمَ أَنْفُهُ، اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْنِي بِدُعَائِكَ شَقِيًّا وَكُنْ بِي رَوْوْفًا رَحِيمًا يَا خَيْرَ الْمَسْئُولِينَ وَيَا خَيْرَ الْمُعْطِينَ.»

2) Tirmizî (Rahimehullâh)ın “es-Sünen”inin “De‘avât (Duâlar)” bölümünde Arafat duâlarından olarak Alî (Radiyallâhu Anh)dan nakledilen şu duâ da yer alır:

“Ey Allâh! Diyebildiklerimiz kadar ve diyebildiklerimizden çok daha hayırlı olan bütün hamdler yalnız Sana mahsustur. Ey Allâh! Namazım, ibâdetlerim, hayâtım ve ölümüm yalnız Senin içindir. Dönüşüm yalnız Sana’dır, (öldüğümde) bütün bıraktıklarım ancak Sana âittir. Ey Allâh! Kabir azâbından, gönül vesvesesinden ve işlerin dağınıklığından Sana sığınırım. Ey Allâh! Rüzgârın getirdiği şeylerin (mikropların ve bulaşıcı hastalıkların) şerrinden Sana sığınırım.” (et-Tirmizî, es-Sünen, ed-De‘avât:88, rakam:3520, 5/537)

Duânın Okunuşu:

«اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَالَّذِي نَقُولُ وَخَيْرًا مِمَّا نَقُولُ: «اللَّهُمَّ لَكَ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي وَإِلَيْكَ مَابِي وَلَكَ رَبِّي تُرَاثِي، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَوَسْوَسَةِ الصَّدْرِ وَشَتَاتِ الْأَمْرِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَجِيءُ بِهِ الرِّيحُ.»

3) Muhammed ibni Mervân (Radiyallâhu Anh)dan nakledildiğine göre Alî (Radiyallâhu Anh) şöyle demiştir: “Yol imkânı bulduğum sürece, ben bu Arafat vakfesini aslâ terk etmeyeceğim. Allâh-u Te‘âlâ’nın mutlakâ şu dünyâda her gün ateşten âzâd ettiği kimseler vardır ama Arefe gününden daha ziyâde boyunların âzâd edildiği hiçbir gün yoktur. O hâlde sen o gün:

‘Ey Allâh! Boynumu cehennemden âzâd eyle, benim için helûl rızkı geniş eyle, cinlerin ve insanların fâsiklarını benden defeye.’ demeyi çok yap. Zîrâ bugün benim yaptığım duâların geneli bundan ibârettir.” (İbnü’l-Cevzî, Müsîru’l-‘azmi’s-sâkin, 1/255; Hâfiz İbnü Nâsiriddîn ed-Dimeşkî, Fazlu ‘aşri Zilhucce, sh:43)

Duânın Okunuşu:

«اللَّهُمَّ أَعْتِقْ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ، وَأَوْسِعْ لِي مِنَ الرِّزْقِ الْحَلَالِ،
وَاصْرِفْ عَنِّي فَسَقَةَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ.»

4) Abdullâh ibni’l-Hâris (Radiyallâhu Anh)dan rivâyete göre **İbnü Ömer** (Radiyallâhu Anhümâ) Arafat’ta yüksek sesle şu duâyı okurdu:

“Allâh’tan başka hiçbir ilâh yoktur. O tektir. Onun hiçbir ortağı yoktur. Mülk O’na üttir. Hamd O’na mahsustur. O her şeye hakkıyla gücü yetendir. Ey Allâh! Bizi hidâyete ulaştır, bizi takvâ ile süsle, dünyâda da âhirette de bizi bağışla.

Ey Allâh! Ben Senin rızkımdan ve bahşışinden, tertemiz ve mübârek bir rızık istiyorum. Ey Allâh! Sen duâyı emrettin, kabûl edeceğine dâir Kendi Zâtın’a hükmettin. Sen vaadini bozmazsın ve sözünü yalan çıkarmazsın.

Ey Allâh! Hangi hayırları sevdiysen onları bize de sevdire ve (onlara ulaşmamızı) kolay eyle, hangi şerhleri çirkin gördüysen onları bize de çirkin göster ve bizi onlardan uzaklaştır. Ey acıyanların en merhametlisi! Bize İslâm’ı verdikten sonra İslâm’ı bizden söküp alma.” (et-Taberânî, Fazlu ‘aşri Zilhucce, rakam:55, sh:58; ed-Du‘â, rakam:878, 2/1208)

Zikrin Okunuşu:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ،
اللَّهُمَّ اهْدِنَا بِالْهُدَى، وَزَيِّنَّا بِالتَّقْوَى، وَاغْفِرْ لَنَا فِي الْأَخِرَةِ وَالْأُولَى، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ
مِنْ رِزْقِكَ وَعَطَائِكَ رِزْقًا طَيِّبًا مُبَارَكًا، اللَّهُمَّ أَمَرْتُ بِالِدُّعَاءِ وَقَضَيْتَ عَلَيَّ نَفْسِكَ
بِالْإِجَابَةِ، وَأَنْتَ لَا تُخْلِفُ وَعْدَكَ وَلَا تُكْذِبُ عَهْدَكَ، اللَّهُمَّ مَا أَحْبَبْتَ مِنْ خَيْرٍ فَحَبِّبْهُ
إِلَيْنَا وَيَسِّرْهُ لَنَا، وَمَا كَرِهْتَ مِنْ شَرٍّ فَكَرِّهْهُ إِلَيْنَا وَجَبِّنَا، وَلَا تَنْزِعْ مِنَّا الْإِسْلَامَ بَعْدَ
إِذْ أَعْطَيْتَهُ لَنَا، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ!»

5) Rivâyet edildiğine göre her kim Arefe gününde 100 kere:

«رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْأَخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.»

“Ey Rabbimiz! Bize dünyâda da güzel şeyler ver, âhirette de güzel şeyler ver ve bizi (afv-u mağfiret buyurarak) o (cehennem) ateşin(in) azâbından korusun.” duâsını okursa, Allâh-u Te‘âlâ o kişiyi dünyâda güzel amel işlemeyi nasîb eder ve âhirette de Allâh-u Te‘âlâ’nın cemâlini müşâhede ile müşerref kılınır. (İbnü’l-Cevzî, Kitâbu’n-Nûr fî fezâilî’l-eyyâmi ve ş-şühûr, sh:92)

6) Vakfe saatinde (Arefe günü ikindiden sonra) özellikle şu duâ okunur ki bu duânın içerisinde âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîflerden derlenme birçok mühim duâ mevcuttur:

«اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ، لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ
 لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
 وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ، اللَّهُمَّ
 صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى سَيِّدِنَا إِبْرَاهِيمَ
 وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ
 سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى سَيِّدِنَا إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ
 مَجِيدٌ، رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ، وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ
 التَّوَّابُ الرَّحِيمُ، رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ
 الوَهَّابُ، رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ
 الكَافِرِينَ، رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا، رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا
 ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ، رَبَّنَا وَاتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا
 يَوْمَ الْقِيَامَةِ، إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الثَّبَاتَ فِي الْأَمْرِ وَالْعَزِيمَةَ
 عَلَى الرُّشْدِ وَأَسْأَلُكَ قَلْبًا سَلِيمًا وَلِسَانًا صَادِقًا وَأَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا تَعَلَّمَ وَأَعُوذُ
 بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَعَلَّمَ وَأَسْتَغْفِرُكَ مِمَّا تَعَلَّمَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ
 بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَالْهَرَمِ وَالْمَأْثِمِ وَالْمَغْرَمِ،
 وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ فِتْنَةِ النَّارِ وَعَذَابِ النَّارِ وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ
 الْغِنَى وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ وَتَحَوُّلِ
 عَافِيَتِكَ وَفُجَاءَةِ نِقْمَتِكَ وَجَمِيعِ سَخَطِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ وَدَرَكِ الشَّقَاءِ
 وَسُوءِ الْقَضَاءِ وَشَمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ
 مِنْ عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ، لَا أَحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ،
 اللَّهُمَّ طَهِّرْ قَلْبِي مِنَ النِّفَاقِ وَعَمَلِي مِنَ الرِّيَاءِ وَلِسَانِي مِنَ الْكُذْبِ وَبَصْرِي مِنَ
 الْخِيَانَةِ فَإِنَّكَ تَعَلَّمَ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ، اللَّهُمَّ اقْسِمْ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ
 مَا يَحُولُ بَيْنَنَا وَبَيْنَ مَعَاصِيكَ وَمِنْ طَاعَتِكَ مَا تُبَلِّغُنَا بِهِ جَنَّتِكَ وَمِنْ الْيَقِينِ مَا تُهَوِّنُ
 بِهِ عَلَيْنَا مُصِيبَاتِ الدُّنْيَا وَمَتِّعْنَا بِأَسْمَاعِنَا وَأَبْصَارِنَا وَقُوَّتِنَا مَا أَحْيَيْتَنَا وَاجْعَلْهُ الْوَارِثَ
 مِنَّا وَاجْعَلْ ثَأْرَنَا عَلَى مَنْ ظَلَمْنَا وَانصُرْنَا عَلَى مَنْ عَادَانَا وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا أَكْبَرَ هَمِّنَا
 وَلَا مَبْلَغَ عِلْمِنَا وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا يَخَافُكَ وَلَا يَرْحَمُنَا، اللَّهُمَّ سَلِّمْنَا وَسَلِّمَ دِينَنَا

وَلَا تَسْلُبْ وَقْتِ النَّزْعِ إِيمَانَنَا وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا يَخَافُكَ وَلَا يَرْحَمُنَا وَارْزُقْنَا خَيْرَ
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فِي سَمْعِي نُورًا
وَفِي بَصَرِي نُورًا وَفِي قَلْبِي نُورًا، اَللّٰهُمَّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي وَأَعُوذُ
بِكَ مِنْ وَسْوَاسِ الصُّدُورِ وَتَشْتُّتِ الْأُمُورِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ
مَا يَلِجُ فِي اللَّيْلِ وَشَرِّ مَا يَلِجُ فِي النَّهَارِ وَشَرِّ مَا تَهْبُّ بِهِ الرِّيحُ وَشَرِّ بَوَاقِ الدَّهْرِ،
اَللّٰهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، فَاعْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ
عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ تُصْلِحْ
بِهَا شَأْنِي فِي الدَّارَيْنِ، وَارْحَمْنِي رَحْمَةً مِنْكَ أَسْعُدُ بِهَا فِي الدَّارَيْنِ، وَتُبْ عَلَيَّ تَوْبَةً
نُصُوحًا لَا أَنْكُثُهَا أَبَدًا، وَأَلْزِمْنِي سَبِيلَ الْإِسْتِقَامَةِ لَا أَزِغُ عَنْهَا أَبَدًا، اَللّٰهُمَّ انْقُلْنِي مِنْ
ذُلِّ الْمَعْصِيَةِ إِلَى عِزِّ الطَّاعَةِ، وَأَعْنِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ، وَبِطَاعَتِكَ عَنْ مَعْصِيَتِكَ،
وَبِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ، وَنُورِ قَلْبِي وَقَبْرِي، وَأَعِزَّنِي مِنَ الشَّرِّ كُلِّهِ، وَاجْمَعْ لِي الْخَيْرَ
كُلَّهُ، أَسْتَوْدِعُكَ دِينِي وَأَمَانَتِي وَقَلْبِي وَبَدَنِي وَخَوَاتِيمَ عَمَلِي وَجَمِيعَ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ
عَلَيَّ وَعَلَى جَمِيعِ أَحِبَّائِي وَالْمُسْلِمِينَ أَجْمَعِينَ، رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الْآخِرَةِ
حَسَنَةٌ وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ، وَاعْفِرْ لَنَا وَلِوَالِدِنَا وَذُرِّيَّتِنَا وَإِخْوَانِنَا وَأَهْلِينَا وَالْحَاضِرِينَ
وَالْغَائِبِينَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ أَجْمَعِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.»

(Kutbuddîn el-Hanefî, Ed'iyetü'l-haccı ve'l-'umra, sh:18-28)

BAYRAM GECESİ VE GÜNÜNÜN VAZİFELERİ

BAYRAM GECESİ YAPILACAK VAZİFELER

(30 Temmuz Perşembe'yi 31 Temmuz Cumâ'ya bağlayan gece)

Bayram gecesi ihyâsı müstehab olan gecelerdendir, dolayısıyla o gece bu namazla, tesbîh etmekle, Kur'ân-ı Kerîm okumakla, zikir ve duâ ile ihyâ edilmelidir. **Rasûlüllâh** (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem) bayram gecelerini ibâdetle ihyâ edenlerin kalplerinin ölmeyeceğini ve îmân nurlarının sönmeyeceğini vaad etmiştir.

Bayram gecelerini, **Allâh-u Te'âlâ**'yı zikretmek, namaz kılmak ve diğer ibâdetlerle ihyâ etmek müstehaptır. (Necmüddîn el-Ğaytî, Kitâbu Leyleti'n-nısfî min Şa'bân, Süleymaniye Kütüphanesi, Reîsü'l-küttâb Mustafa Efendi, rakam:1166, verak:190-191; Ebu'l-Ferac ibnü'l-Cevzî, Kitâbü'n-Nûr fî fedâilî'l-ey-yâmi ve'ş-şuhûr, sh:93-94)

KURBAN BAYRAMI GECESİ NAMAZI

(30 Temmuz Perşembe'yi 31 Temmuz Cumâ'ya bağlayan gece)

Nebî (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*)'in şöyle buyurduğu rivâyet olunmuştur: “**Her kim bayram gecesinde iki rekât kılar da, her rekâtta on beş Fâtiha okursa** (peşine istediği sûreyi okuyup), **bitirdiği zaman on beş Âyete'l-Kürsî, on beş Felak ve on beş de Nâs Sûresi'ni okursa** (peşine de on beş kere istiğfâr ederse), **Allâh-u Te'âlâ o kişinin ismini cennet as-hâbı içinde yazar. Kendisi için gizli günahları da, âşikâr işlediği günahları da bağışlar, okuduğu her âyete mukâbil kendisine bir hac, bir umre (sevâbı) yazar ve bu kişi sanki İsmâ'îl** (*Aleyhisselâm*)**ın zürriyetinden** (*Rasûlüllâh* (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*))**ın akrabâlarından** yetmiş köle âzâd etmiş gibi olur, bunu kıldığı gece ile o cumâ arasında ölürse şehîd olarak ölür.” (*Ahmed ibnü Ressâm el-Hanbelî, 'İkdü'd-düreri ve'l-le'âlî fi fezâilî's-şühûr ve'l-eyyâm ve'l-leyâlî, 2/686; 'Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 2/79*)

BAYRAM NAMAZINDAN SONRA KILINACAK

ÇOK FAZİLETLİ NÂFILE NAMAZLAR (31 Temmuz Cumâ günü)

1) “Kudûrî” şârihi **İmâm-ı Yûsuf el-Kâdûrî** (*Rahimehullâh*)'ın nakline göre; **İmâm-ı Âzam** (*Rahimehullâh*): “Bayram namazından sonra dilediğiniz gibi (nâfile) kılabilirsiniz, isterseniz de kılmazsınız.” demiştir. **İmâm-ı Ebû Yûsuf** (*Rahimehullâh*) ise: “Bayram namazından sonra dört rekât kılınır ki bu bana daha sevimlidir.” demiştir.

İmâm-ı Âzam'ın talebelerinden olan evliyânın reîsi **Şekîk-i Belhî** (*Rahimehumellâh*) da bu hususta şöyle anlatmıştır: “Ben birtakım sâlihler ve âbidlere yetiştim ki onlar bayram namazından sonra dört rekât (nâfile) kılıyorlardı. Zâten bu namaz benim katımda **Selmân-ı Fârisî** (*Radiyallâhu Anh*)dan isnâd ile sâbittir ki o rivâyete göre **Rasûlüllâh** (*Sallellâhu Aleyhi ve Sellem*): “**Her kim ramazan ve kurban bayramlarında, imam bayram namazını kıldırdıktan sonra dört rekât kılar da, ilk rekâtında Fâtiha'dan sonra Sebbihisme Rabbi-ke'l-e'lâ Sûresi'ni okursa, Allâh-u Te'âlâ'nın bütün nebîlerine inzâl buyurduğu tüm kitapları okumuş gibi** (ecre nâil) olur.”

İkinci rekâtında (Fâtiha'dan sonra) **Veşşemsi Sûresi'ni okursa, güneşin doğduğu vakitten battığı zamâna kadar üzerine doğduğu her şeyin mislince sevâba nâil olur.**

Üçüncü rekâtında (Fâtiha'dan sonra) **Vezzuhâ Sûresi'ni okursa, bütün yetimleri yedirmiş, içirmiş, onlara iyice bakım yapmış ve onlara temiz (güzel) elbiseler giydirmiş kadar sevâba nâil olur.**

Dördüncü rekâtında da (Fâtiha'dan sonra) **Kul Hüvellâhu ehad Sûresi'ni okursa, Al-lâh-u Te'âlâ onun geçmiş ve gelecek elliser senelik günahını bağışlar.** buyurmuştur.” (*Yûsuf el-Kâdûrî, Câmi'u'l-muzmerât ve'l-müşkilât fi Şerhi Muhtasari'l-İmâmi'l-Kudûrî, 2/164-165; Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:63*)

2) Süfyân-ı Sevrî (*Radiyallâhu Anh*): “Ramazan Bayramı namazından sonra 12 rekât namaz kılmak, Kurban Bayramı namazından sonra ise 6 rekât namaz kılmak müstehab sayılmıştır ki bu sünnettendir.” demiştir. (*el-Ğazâlî, İhyâu 'ulûmi'd-dîn, 1/201; Ebû 'Abdillâh el-Hubeysî, el-Berake fi fazli's-sa'yi ve'l-harake, rakam:2822, sh:705-706*)

3) İmâm-ı Hubeysî (*Rahimehullâh*)'ın naklettiğine göre kurban kesen kişinin kesim işleminin akabinde iki rekât namaz kılması sünnettendir ve bu iki rekâtta (ve sonrasında) yapılan duânın kesinlikle kabûl olunacağına dâir eser vârid olmuştur. (*Ebû 'Abdillâh el-Hubeysî, el-Berake fi fazli's-sa'yi ve'l-harake, rakam:2826, sh:707*)

4) Rivâyet edildiği üzere; bayram namazından sonra evine girince iki rekât namaz kılar, her rekâtta Fâtiha'dan sonra üç kere Kevser Sûresi okur, böyle yapan fakir bir kimse ise kurban kesmiş sevâbı kazanır, yok eğer zengin ise o zaman kurban keser ve akabinde:

“Şüphesiz namazım, kurbanım, hayâtım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allâh'a aittir. O'nun hiçbir ortağı yoktur. Ben bununla emrolundum. Ben Müslümanların ilkiyim. Ey Allâh! Bu benim (cehennemden kurtuluş) fidyemdir, eti etime, kanı kanıma, kemiği kemiğime karşı gelsin. İlâhî! Dostun İbrâhîm Aleyhisselâm'dan (kurbanını) kabûl ettiğin gibi benden de kabûl eyle.” diye duâ eder. (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâ-hiru'l-hams, sh:63-64)

Duânın Okunuşu:

«إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ، اللَّهُمَّ هَذَا فِدَائِي لَحْمَهَا بِلَحْمِي وَدَمُّهَا بِدَمِّي وَعَظْمُهَا بِعَظْمِي إِلَهِي تَقَبَّلْ مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَ مِنْ خَلِيلِكَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ.»

5) İmâm-ı Yûsuf el-Kâdûrî (Rahimehullâh)ın nakline göre Alî Hazzâf el-Ğaznevî (Rahimehullâh) “Ravzatü'l-ârifîn” adlı eserinde şöyle demiştir:

“Her kim Kurban Bayramı gününde dört rekât kıлып her rekâtında bir Fâtiha Sûresi ile on beş defâ İnnâ e'taynâke'l-Kevser Sûresi'ni okursa, Allâh-u Te'âlâ o kişiye altmış tâne deve kurbanı kesmiş kadar sevap verir.” (Yûsuf el-Kâdûrî, Câmi'u'l-muzmerât ve'l-müşkilât fî Şerhi Muhtasari'l-İmâmi'l-Kudûrî, 2/165)

6) İbnü'l-Cevzî (Rahimehullâh)ın rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîfte Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in şöyle buyurduğu nakledilmiştir:

“Her kim bayram gününde, her rekâtında 1 kere Fâtiha, 11 kere de İhlâs Sûresi okuyarak dört rekât (nâfile namaz) kılar, namazdan sonra 100 kere de istiğfâr edip bunların sevâbını Müslümanların ölümlerine bağışlarsa, şüphesiz Allâh-u Te'âlâ onların her birinin kabrine onları sevindirecek sadakaları (rahmetleri) ulaştırır. (O zaman) onlar(ın ruhları) Allâh-u Te'âlâ'nın huzûrunda durup: ‘Ey Allâh! Bu vakitte bizi sevindireni Sen de sevindir, onu affet ve cennete girdir.’ derler.

Bunun üzerine Allâh-u Te'âlâ onlara: ‘Bu kişi öldüğü zaman onun üzerine bin rahmet indireceğim ve cennette(ki makâmını) bin derece yükselteceğim.’ buyurur.” (İbnü'l-Cevzî, Kitâbu'n-Nûr fî fezzâili'l-eyyâmi ve's-şühûr, sh:93-94)

BAYRAM GÜNÜNÜN ZİKİRLERİ (31 Temmuz Cumâ günü)

1) İki Bayramda Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in Okuduğu Mühim Bir Duâ

Abdullâh ibni Mes'ûd (Radiyallâhu Anh) şöyle anlatmıştır: “Rasûlüllâh (Sallellâhu Aleyhi ve Sellem)in iki bayramda yaptığı duâsı: ‘Ey Allâh! Muhakkak ki ben Senden (rızan üzere yaşanıp nihâyete erecek) tertemiz bir hayat, istikâmet üzere bir ölüm, rüsvây etmeyen ve ayıplarımı açmayan bir dönüş(le âhirete gidiş) istiyorum.

Ey Allâh! Bizi (tevbe fırsatı tanımadan) **ansızın helâk etme, âniden azâbınla yakalama ve bizi herhangi bir hak ve vasiyet**(i icrâ edecekken imkânımızı kaybetmekten, aceleye ve telâşa düşmek)**ten** (dolayı) **kifâyetsiz** (yetersiz) **bırakma.**

Ey Allâh! Biz Senden iffet (günahlardan utanma duygusu), **zenginlik** (insanlara muhtâc olmama), **takvâ** (haramlardan sakınma vasfı), **hidâyet** (doğru yola erişme) **ve dünyâ ile âhiretin güzel âkıbetini istiyoruz. Ayrıca Senin dînin hakkında şüphe etmekten,** (haktan) **ayrılıktan, riyâ ve süm‘adan** (gösterişten ve işittirmekten) **Sana sığınıyoruz.**

Ey kalpleri dilediği tarafa çeviren (Allâh)! Bizi hidâyet buyurduktan sonra kalplerimizi kaydırma ve bize tarafından bir rahmet bahşet. Şüphesiz ki (karşılık beklemeden bolca bağış yapan) **Vehhâb Sensin, ancak Sen.’ şeklinde idi.”** (et-Taberânî, el-Mu‘cemü’l-evsat, rakam:7572, 7/306)

Duânın Okunuşu:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عَيْشَةً نَقِيَّةً وَمَيِّتَةً سَوِيَّةً وَمَرَدًّا غَيْرَ مُخْزٍ وَلَا فَاضِحٍ، اللَّهُمَّ لَا تَهْلِكْنَا فَجَاءَةً وَلَا تَأْخُذْنَا بَعْتَةً وَلَا تُعْجِلْنَا عَنْ حَقِّ وَلَا وَصِيَّةٍ، اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ الْعَفَاةَ وَالْغِنَى وَالتَّقَى وَالهُدَى وَحُسْنَ عَاقِبَةِ الْآخِرَةِ وَالدُّنْيَا، وَنَعُوذُ بِكَ مِنَ الشَّكِّ وَالشَّقَاقِ وَالرِّيَاءِ وَالسُّمْعَةِ فِي دِينِكَ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ! لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ.»

2) Enes (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte şöyle buyrulmuştur: **“Her kim iki bayramın her birinde bayram namazından önce 400 kere: ‘Allâh’tan başka hiçbir ilâh yoktur, O tektir, O’nun hiçbir ortağı yoktur, Mülk O’na âittir, hamd O’na mahsustur. Diriltir ve öldürür, Kendisi ise hiç ölmeyecek diridir. Tüm hayırlar O’nun (kudret) elindedir ve O her şeye hakkıyla gücü yetendir.’ derse Allâh-u Te‘âlâ onu 400 hûrî ile evlendirir, 400 köle âzâd etmiş gibi olur, Allâh-u Te‘âlâ bu kişi için kıyâmet günü şehirler binâ etmek ve ağaçlar dikmek üzere melekler görevlendirir.”** (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/162)

İbnü’l-Cevzî (Rahimehullâh) **“Kitâbu’n-Nûr”** isimli eserinde bu rivâyete yer verirken, bu zikri bayram gecesini 400 kere okuyana yüz köle âzâdı sevâbı yazılacağını, 1000 kere okuyan için ise bu zikrin cehennemden kurtuluş fidyesi olacağını zikretmiştir. (İbnü’l-Cevzî, Kitâbu’n-Nûr fi fezâilî’l-eyyâmi ve’s-şühûr, sh:93)

Zikrin Okunuşu:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»

3) Hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur: “Her kim bayram günü 300 kere ‘Allâh’ı hamd ile tesbih ederim.’ der de sevâbını Müslümanların ölmüşlerine hediye ederse, her kab-

re bin nur girer, bu kişi öldüğü zaman da Allâh-u Te‘âlâ onun kabrine bin nur girdirir.” (es-Safûrî, Nüzhetü’l-mecâlis, 1/155; Ahmed ibnü Hicâzî, Tuhfetü’l-ihvân, sh:144; ‘Abdülhamîd Kuds, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, sh:269-270)

Zührî (Radiyallâhu Anh): “Ben bu ameli **Enes** (Radiyallâhu Anh)dan işittiğimden beri hiçbir bayram terk etmedim.” demiştir. **Enes** (Radiyallâhu Anh) da: “Ben bu ameli **Rasûlüllâh** (Sallelâhu Aleyhi ve Sellem)den işittiğimden beri hiçbir bayram terk etmedim.” demiştir. (‘Abdülhamîd Kuds, Kenzü’n-necâh ve’s-sürûr, sh:270; Ahmed ibnü Hicâzî, Tuhfetü’l-ihvân, sh:144)

Diğer bir rivâyete göre: “100 kere okuyup ölümlere hediye edenin günahları bağışlanır.” (Ebu’l-Yüsr ‘Âbidîn, Tenbîhü’l-kulûbi’n-nâ‘ime, sh:156)

Zikrin Okunuşu:

(300 kere) «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ.»

4) Üchûrî ve Venâî (Rahimehumellâh)ın nakline göre eserde şöyle vârid olmuştur:

وَرَدَ فِي أَثَرِهِ: «مَنْ اسْتَغْفَرَ يَوْمَ عِيدِ مِائَةَ مَرَّةٍ بَعْدَ صَلَاةِ الصُّبْحِ، لَا يَبْقَى فِي دِيْوَانِهِ شَيْءٌ مِنَ الذُّنُوبِ إِلَّا مُجِي عَنْهُ وَيَكُونُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَمِنًا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ.»

“Her kim bayram günü sabah namazından sonra yüz kere istiğfâr ederse, (amel) defterinde günahlardan (geriye) bir şey kalmaz, hepsi silinir ve o kişi kıyâmet gününde **Allâh-u Te‘âlâ**’nın azâbından emîn olur.” (el-Üchûrî, Fezâilü şehri Ramazân, sh:226; Muhammed ed-Dimyâtî, Nihâyetü’l-emel, 2/392)

5) İki Bayram Günlerinde Okunacak Enbiyâ Duâları

Ömer ibni Abdilazîz (Radiyallâhu Anh) şöyle demiştir: “Bayram gününde babanız **Âdem** (Aleyhisselâm)ın dediği gibi:

‘Ey Rabbimiz! Biz (emrine muhâlefet edip, kendimizi cennetten çıkartacak iş yaparak) nefislerimize zulmettik. Eğer Sen bizim için (günahlarımızı) bağışlamada bulunmazsan ve bize acımazsan andolsun ki elbette biz (iki cihanda da en büyük zarar ve) hüsrâna uğrayanlardan oluruz.’ (el-A‘râf Sûresi:23) duâsı ile:

‘Ey Rabbimiz! Biz (Senin dînine) îmân ettik, öyleyse bizim için (günahlarımızı) bağışlamada bulun ve bize acı. Zâten merhametlilerin en hayırlısı ancak Sensin. (Zîrâ ana-babamız dâhil, kimse bize Senin kadar acıyamaz ve fayda sağlayıp zarardan kurtarmaz.)’ (Müminûn Sûresi:109) deyin.

Ayrıca **İbrâhîm** (Aleyhisselâm)ın dediği gibi: ‘O Zat ki; (evlâ olanı terk etme gibi yapabileceğim herhangi bir) hatâmı, cezâ günü benim için bağışlayacağını ummaktayım.’ (es-Şu‘arâ Sûresi:82) deyin.

Yine böylece **Mûsâ** (Aleyhisselâm)ın dediği gibi: ‘Ey Rabbim! Gerçekten ben nefsimi zulmettim (kendime yazık ettim), artık benim için (hatâmı) bağışla.’ (el-Kasas Sûresi:16) deyin.

Bir de **Yûnus** (Aleyhisselâm)ın dediği gibi: ‘Senden başka hiçbir ilâh yoktur. (Zulümden) Seni tenzîh ederim. Gerçekten de ben (nefsine yazık eden) zâlimlerden oldum.’ (el-Enbiyâ Sûresi:87) deyin.” (Muhammed ibnü ‘Alî Hırid et-Terîmî, el-Vesâilü’s-şâfi‘a, sh:216)

Âyet-i Kerîmelerin Okunuşları ve Adetleri:

﴿رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾

(40 ya da 70 kere) ﴿رَبَّنَا أَمْنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾

﴿وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ﴾ (30 kere)

﴿رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي﴾ (20 kere)

﴿لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ (40 kere)

BİN KERE OKUYANIN SIKINTISINI GİDERİP İSTEKLERİNİN GERÇEKLEŞMESİNE VESİLE OLACAK MÜHİM BİR SALEVÂT-I ŞERİFE

Abdullâh el-Hârûşî (Rahimehullâh) bu salevât-ı şerîfe hakkında şöyle demiştir: “Bu salevât-ı şerîfe hakkında: ‘Kim bu salevâtı 1000 kere okursa **Allâh-u Te‘âlâ** onun sıkıntısını açıp ne olursa olsun isteğini gerçekleştirir.’ denilmiştir.

Bana bu fazîleti nakleden kişi devâmında: ‘**Serî**’ ism-i şerîfini:

﴿يَا سَرِيعُ!﴾

‘**Yâ Serî’u** (kullarının duâlarına ânında icâbet eden)!’ diyerek 1000 kere zikreden için de aynı şey geçerlidir.’ demiştir.

Salevât-ı şerîfe ve ism-i şerîfi berâber zikretmek de güzel olur.”

Salevât-ı Şerîfenin Okunuşu ve Mânâsı:

﴿اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِهِ صَلَّىٰ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالْأَرْضِينَ عَلَيْهِ،
وَأَجْرِي يَا مَوْلَانَا لُطْفِكَ الْخَفِيِّ فِي أَمْرِي وَأَرْنِي سِرَّ جَمِيلٍ صُنْعِكَ فِيمَا أَوْمَلَهُ مِنْكَ
يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ!﴾

“Ey Allâh! Efendimiz Muhammed’e ve Ehl-i Beyti’ne göklerin ve yerlerin ehlinin salât(larının mânâları ve sayıları) ile salât eyle.

Ey Mevlâmız! (Kimsenin künhünü idrâk edemeyeceği) gizli lütfunu benim (şu) işim(in hayırla meydana gelmesi) husûsunda gerçekleştir.

Ey âlemlerin Rabbi! Senden istediğim şey husûsunda yapacağın (ve yaratacağın) şeyin güzelliğinin sırrını bana göster.”

(‘Abdullâh el-Hârûşî, Künûzu’l-esrâr fi’s-salâti ve’s-selâmi ‘ale’n-Nebiyi’l-Muhtâr, sh:78; Aynı mlf., el-Fet-hu’l-mübîn ve’d-dürru’s-semîn fi fazli’s-salâti ve’s-selâm ‘alâ Seyyidi’l-mürselîn, sh:255)